

Rhaglen Gyflawn

Gwasanaeth Democratiaeth
Swyddfa'r Cyngor
CAERNARFON
Gwynedd
LL55 1SH

Cyfarfod

PWYLLGOR PENSIYNAU

Dyddiad ac Amser

3.00 y.h., DYDD LLUN, 17EG MAWRTH, 2025

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol

NODER

***I gael mynediad cyhoeddus i'r cyfarfod, cysylltwch â ni**

Pwynt Cyswllt

Lowri Haf Evans

01286 679878

lowrihafevans@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd Dydd Gwener, 7 Mawrth 2025)

PWYLLGOR PENSIYNAU

AELODAETH (9)

Plaid Cymru (4)

Y Cynghorwyr

Iwan Huws
Ioan Thomas

R Medwyn Hughes

Elin Hywel

Annibynnol (2)

Y Cynghorwyr

John Pughe Roberts

John Brynmor Hughes

Llafur / Rhyddfrydol (1)

Y Cyngorydd Stephen Churchman

Aelodau Cyfetholedig (2)

Cyngorydd Robin Wyn Williams
Cyngorydd Goronwy Owen Edwards

Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Aelodau Ex-officio

Cadeirydd ac Is-Gadeirydd y Cyngor

R H A G L E N

1. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiad o fuddiant personol

3. MATERION BRYN

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

4. COFNODION

5 - 10

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion cyfarfod o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd 27 Ionawr 2025 fel rhai cywir

5. CYNLLUN HYFFORDDIANT

11 - 16

I ystyried yr adroddiad a chymeradwyo Cynllun Hyfforddiant 2025/26.

6. DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLAETH TRYSORLYS AR GYFER 2025/26

17 - 38

I fabwysiadu'r Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys atodol am 2025/26, fel ei addaswyd i bwrpas Cronfa Bensiwn Gwynedd (Atodiad A).

I wneud cais i'r Cyngor (er nad yw'n gorff ar wahân) i ganiatáu i arian dros ben y Gronfa Bensiwn barhau i gael ei gronni gyda llif-arian cyffredinol y Cyngor o 1 Ebrill 2025 ymlaen.

7. GOSOD RHAGDYBIAETHAU AR GYFER PRISIAD 2025

39 - 62

I gymeradwyo'r gosodiad rhagdybiaeth ar gyfer prisiad Cronfa Bensiwn Gwynedd 2025.

8. ADBORTH O GYNHADLEDD LLYWODRAETHU'R LGA

63 - 68

I ystyried yr adroddiad

9. CRYNODEB O DDADANSODDIAD BWLCH PENSIWN RHYW

69 - 90

I ystyried a chymeradwyo'r polisiâu gweinyddol newydd

10. POLISIÄU GWEINYDDOL Y GRONFA BENSIWN

91 - 112

I ystyried a chymeradwyo'r polisiâu gweinyddol newydd

PWYLLGOR PENSIYNAU 27-01-25

Presenoldeb:

Cynghorwyr:

Stephen Churchman, John Brynmor Hughes, Richard Medwyn Hughes, Iwan Huws, Elin Hywel, John Pughe Roberts, Ioan Thomas, Goronwy Edwards (Cyngor Sir Bwrdeistrefol Conwy) a Robin Williams (Cyngor Sir Ynys Môn)

Swyddogion:

Dewi Morgan (Pennaeth Cyllid), Delyth Jones-Thomas (Rheolwr Buddsoddi), Meirion Jones (Rheolwr Pensiynau) a Lowri Haf Evans (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth)

Eraill a wahoddwyd:

Sioned Parry (Aelod Bwrdd Pensiwn – arsylwi)

1. ETHOL CADEIRYDD

Gyda phenodiad y Cynghorydd Medwyn Hughes i'r Cabinet, nodwyd yr angen i ethol Cadeirydd ar gyfer diwedd 2024/25. Cymerwyd y cyfle i ddiolch i'r Cynghorydd Medwyn Hughes am ei waith a'i gefnogaeth i'r Pwyllgor a dymunwyd y gorau iddo fel Aelod Cabinet Economi a Chymuned.

Cynigiwyd ac eiliwyd y Cynghorydd Elin Hywel

Penderfynwyd ethol y Cynghorydd Elin Hywel yn Gadeirydd y Pwyllgor hwn ar gyfer diwedd 2024/25

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

Cynigwyd ac eiliwyd y Cynghorydd Ioan Thomas
Cynigiwyd ac eiliwyd y Cynghorydd Iwan Huws

Pleidleisiwyd ar yr enwebiadau

Penderfynwyd ethol y Cynghorydd Ioan Thomas yn Is-gadeirydd y Pwyllgor hwn ar gyfer diwedd 2024 / 2025

3. YMDDIHEURIADAU

Dim i'w nodi

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi

5. MATERION BRYN

Dim i'w nodi

6. COFNODION

Bu i'r Cadeirydd dderbyn cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd 25 Dachwedd 2024 fel rhai cywir.

7. DIWEDDARIAD PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU (PPC)

Amlygodd y Rheolwr Buddsoddi bod yr adroddiad bellach yn nodi'r wybodaeth ddiweddaraf ar waith PPC. Tynnwyd sylw at drafodaethau cyfarfod Rhagfyr 2024 o'r Cydbwyllgor gan amlygu bod y Bartneriaeth wedi ennill gwobr 'ESG Innovation' yn ddiweddar a hynny oherwydd yr Is-gronfa Ecwiti Gweithredol Cynaliadwy.

Cyfeiriwyd at ddiweddariad y Gweithredwr dros y cyfnod ac amodau'r farchnad maent yn monitro. Adroddwyd bod perfformiad y cronfeydd wedi bod yn gryf gydag ecwiti byd-eang a marchnadoedd incwm sefydlog yn codi yn y cyfnod. Eglurwyd bod dau ymarfer caffael wedi digwydd yn ddiweddar ar gyfer Ymgynghorydd Goruchwyllo a Darparwr Gwasanaeth Pleidleisio ac Ymgysylltu gydag argymhellion y broses wedi eu cymeradwyo gan y Pwyllgor ym mis Rhagfyr. Cyhoeddwyd mai Hymans Robertson oedd wedi eu hail benodi fel Ymgynghorydd Goruchwyllo a Robeco wedi ail ennill cytundeb Darparwr Gwasanaeth Pleidleisio ac Ymgysylltu.

Tynnwyd sylw at ymgynghoriad diweddaraf Llywodraeth San Steffan - 'Addas I'r Dyfodol' oedd yn galw am dystiolaeth sy'n awgrymu'n fras y trywydd mae Llywodraeth San Steffan yn disgwyl i'r LGPS ei ddilyn. Adroddwyd bod yr ymgynghoriad yn edrych ar feysydd megis pwlio asedau, buddsoddi yn lleol ac yn y Deyrnas Unedig, a llywodraethu gyda 30 cwestiwn i ymateb iddynt erbyn 16eg o Ionawr 2025. Cyfeiriwyd at ymateb Cronfa Bensiwn Gwynedd i'r ymgynghoriad (gydag ymateb PPC eisoes wedi ei rannu gyda'r Aelodau drwy e-bost), gan nodi bod ffrydiau gwaith parod i weithredu unwaith bydd canlyniadau'r ymgynghoriad yn cael eu rhannu.

Diolchwyd am yr adroddiad

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â newidiadau disgwylidig i'r pwls, a'r gofyn iddynt fod wedi cofrestru gyda'r FCA (Financial Conduct Authority), nodwyd mai tri pwl yn unig oedd heb gofrestru. Mewn ymateb i gwestiwn ategol os oedd gan yr FCA gapasiti i gofrestru cwmnïau, derbyniwyd y sylw bod hwn yn waith ychwanegol iddynt, ond bod angen sicrhau'r gwasanaeth gorau i'r dyfodol gan yr FCA. Ategwyd bod cyswllt parhaus gyda'r FCA a chyfarfodydd rheolaidd yn cael eu cynnal rhwng aelodau PPC a'r FCA.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, nodwyd y sylwadau canlynol gan Aelodau;

- Pryder o'r awgrym y gall yr holl weithgarwch weithredu ei ddirprwyo i'r Bartneriaeth. A fydd Cronfa Pensiwn Gwynedd yn colli rheolaeth? Colli allan?
- Derbyn bod angen Strategaeth Buddsoddi, ond a fydd gan Wynedd fewnbwn i'r strategaeth?
- Bod PPC yn gwneud gwaith da iawn ac er yn deall ystyriaethau ymgynghoriad Llywodraeth San Steffan, bod rhai o'r syniadau yn achosi pryder
- Bod yr Iaith Gymraeg yn elfen bositif a chryf i PPC
- Pryderon i'w cyflwyno i gyfarfod nesaf Fforwm Cadeiryddion PPC – ymateb o'r Fforwm i'w rhannu gyda'r Pwyllgor

PENDERFYNWYD

- **Derbyn a nodi'r wybodaeth**
- **Cadeirydd y Pwyllgor Pensiwnau i amlygu pryderon y Pwyllgor i'r PPC o'r awgrym y gall yr holl weithgarwch gweithredu ei ddirprwyo i'r Bartneriaeth. Nodwyd pryder, pe byddai'r Bartneriaeth am gymryd mwy o gyfrifoldeb am**

weithredu strategaeth fuddsoddi, rhaid sicrhau mewnbwn gan gronfeydd unigol y Bartneriaeth.

- **Croesawu bod defnydd o'r Iaith Gymraeg wedi ei nodi yn angenrheidiol mewn ymateb i Ymgynghoriad gan yr MHCLG - 'Fit for the Future' - bydd angen i Gronfa Bensiwn Gwynedd a PPC allu darparu gwybodaeth ac unrhyw waith cyfathrebu yn Gymraeg yn ogystal â'r Saesneg.**

8. CYMERADWYO CYLLIDEB 2025 / 26

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn ceisio derbyn cymeradwyaeth y Pwyllgor i gyllideb ar gyfer yr Uned Gweinyddu Pensiynau a'r Uned Buddsoddi am y flwyddyn ariannol 2025–2026. Adroddwyd bod y gyllideb bellach yn cael ei chymeradwyo yn flynyddol gan y Pwyllgor Pensiynau.

Cyfeiriwyd at gyllideb yr Uned Gweinyddu, gan adrodd bod 25 aelod o staff yn gyflogedig yn yr Uned a bod y gyllideb yn cynnwys costau systemau, argraffu, ac ad-daliadau canolog. Nodwyd bod y costau yn gyson ar wahân i chwyddiant a nodwyd bod ambell swydd yn mynd drwy'r broses arfarnu ar hyn o bryd ac o ganlyniad, efallai bydd angen cynyddu'r gyllideb rhywfaint.

Cyfeiriwyd ar gostau'r Uned Buddsoddi sydd yn cael eu rhannu rhwng y Gronfa a Chyngor Gwynedd gan fod yr Uned hefyd yn gyfrifol am Reolaeth Trysorlys.

Nododd y Rheolwr Buddsoddi bod costau Partneriaeth Pensiwn Cymru, costau ymgynghorwyr a chostau rheolwyr buddsoddi yn rhan o gyfrifoldeb yr Uned Buddsoddi, ond bod y costau yn amrywio yn ddibynnol ar berfformiad y buddsoddiadau a'r gwaith sydd angen ei gyflawni gan yr ymgynghorwyr a'r Bartneriaeth. Ystyriwyd bod bwriad edrych yn fanylach ar waith a chostau'r ymgynghorwyr, gydag asiantaethau megis PIRC yn edrych ar werth am arian y Rheolwyr Buddsoddi ar draws y Cronfeydd. O ganlyniad, ni ystyriwyd budd o osod cyllideb fanwl i'r costau hyn.

Diolchwyd am yr adroddiad.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â'r eitemau heb gyllideb nodwyd bod y sefyllfa yn cael ei monitro yn barhaus.

PENDERFYNWYD:

- **Derbyn a nodi'r wybodaeth**
- **Cymeradwyo Cyllideb Uned Gweinyddu Pensiynau a'r Uned Buddsoddi ar gyfer y flwyddyn ariannol 205/26**

9. ADOLYGU AMCANION STRATEGOL AR GYFER YMGYNGHORWYR BUDDSODDI'R GRONFA

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn adrodd ar y cynnydd yn erbyn amcanion ymgynghorwyr y Gronfa, Hymans Robertson a hynny i wneud yn siŵr bod y gwaith sydd yn cael ei gyflawni ganddynt yn cyfateb ag amcanion strategol y Gronfa. Ategyddwyd bod yr ymarfer yn cael ei ystyried fel llywodraethu da.

Adroddwyd bod y flwyddyn ddiwethaf wedi bod yn flwyddyn brysur gyda'r ymgynghorwyr yn darparu cyngor ar y strategaeth buddsoddi, opsiynau marchnadoedd preifat, ecwiti goddefol a sicrhau bod llif arian digonol gan y Gronfa i dalu'r pensiynwyr yn fisol. Ategyddwyd bod Hymans hefyd wedi cyd weithio gyda'r swyddogion wrth adolygu polisïau mewnol a sicrhau cydymffurfiaeth gydag unrhyw reoliadau pensiwn perthnasol.

Er nad yw Hymans yn darparu hyfforddiant drwy gytundeb uniongyrchol gyda Chronfa Gwynedd, bod hyfforddiant amserol ar gael drwy PPC, gyda chyfraniadau sylweddol gan Hymans.

Cyfeiriwyd at yr amcanion ar gyfer 2025 gan nodi eu bod yn parhau i fod yn debyg i'r amcanion cyfredol, ond bod elfennau o'r gwaith ychwanegol fydd yn cymryd lle yn 2025 wedi ei gynnwys (megis y prisiad tair blynedd, sefydlu targed sero net a datblygiadau Ymgynghoriad gan y Llywodraeth).

Diolchwyd am yr adroddiad

PENDERFYNWYD:

- **Derbyn a nodi'r adroddiad cynnydd**
- **Derbyn amcanion yr Ymgynghorwyr Buddsoddi am y cyfnod nesaf**

10. RHEOLAETH TRYSORLYS 2024 / 25 ADOLYGIAD CANOL BLWYDDYN

Cyflwynwyd er gwybodaeth, adroddiad yn amlygu gwir weithgarwch Rheolaeth Trysorlys y Cyngor yn ystod y flwyddyn ariannol gyfredol. Yn unol â Chod Ymarfer y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ar gyfer Rheoli Trysorlys (Cod TM CIPFA) mae'n ei gwneud yn ofynnol i gynghorau adrodd ar berfformiad y swyddogaeth rheoli trysorlys o leiaf ddwywaith y flwyddyn (canol y flwyddyn a diwedd y flwyddyn).

Adroddwyd bod y cyfnod (6 mis hyd at 30 Medi 2024) wedi bod yn un prysur a llewyrchus iawn i weithgaredd rheolaeth trysorlys y Cyngor. Eglurwyd bod y gweithgaredd buddsoddi wedi aros o fewn y cyfyngiadau a osodwyd ac ni wnaeth unrhyw sefydliad wnaeth y Cyngor fuddsoddi arian gyda hwy fethu â thalu'n ôl. Ategwyd bod yr incwm llog wedi bod yn is na'r gyllideb wrth i'r radd sylfaen (base rate) ddechrau gostwng.

Tynnwyd sylw at y cefndir economaidd, y marchnadoedd arian a'r adolygiadau credyd ar gyfer y cyfnod. Yn nhermau gweithgareddau buddsoddi, cyfeiriwyd at y mathau o fuddsoddiadau y buddsoddir ynddynt sydd, yn unol ar arfer, yn cynnwys banciau a chymdeithasau adeiladu, awdurdodau lleol, cronfeydd marchnad arian, cronfeydd cyfun a'r swyddfa rheoli dyledion sydd yn gyson gyda'r math o fuddsoddiadau sydd wedi eu gweithredu ers nifer o flynyddoedd bellach.

Cadarnhawyd bod gweithgareddau rheoli trysorlys a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod wedi cydymffurfio'n llawn gyda chyfyngiadau buddsoddi Cod Ymarfer CIPFA.

Diolchwyd am yr adroddiad

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn ag ystyr 'Datguddiad Bail In' nodwyd mai 'bail in' yw pe byddai sefydliad yn methu gweithredu, yn unol â'r hierarchaeth credydwyr, byddai gwahanol lefelau o warchodaeth ar gael i fuddsoddwyr. Mae'r datguddiad yn dangos pa mor uchel fuasai arian y Cyngor yn yr hierarchaeth, pe byddai'r sefydliad yn methu.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â Benthyciadau Awdurdodau Lleol, eglurodd y Pennaeth Cyllid, yn unol â chyngor Arlingclose, bod cyfleodd da i Awdurdodau Lleol roi benthyc arian i Awdurdodau eraill oherwydd bod y gyfradd llog tymor byr yn uwch na chyfraddau llog y banc a hyd yn oed os yw'r Awdurdod wedi cyhoeddi hysbysiad adran 114, bod rhaid i'r arian, yn unol â gofyn statudol, gael ei dalu yn ôl. Ategwyd bod y Cyngor yn monitro'r sefyllfa yn ddyddiol a bod Arlingclose hefyd yn cadw golwg ar y sefyllfa gan rannu rhybuddion ymlaen llaw gyda'r Cyngor o'r Awdurdodau hynny i'w hosgoi.

Nodwyd hefyd bod risg i enw da (reputation risk) fel unrhyw risg buddsoddi arall, yn cynnwys camau gweithredu ac amgylchiadau fyddai'n gallu achosi i sefydliad golli hygrededd gyda rhanddeiliaid, cwsmeriaid, partneriaid, neu'r cyhoedd.

PENDERFYNWYD:

Derbyn a nodi'r wybodaeth

11. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD cau'r wasg a'r cyhoedd allan o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitemau canlynol gan ei fod yn debygol y datgelir gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir ym mharagraff Paragraff 14 o Atodiad 12A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 Gwybodaeth ynglŷn â thrafodion ariannol neu fusnes unrhyw berson penodol (yn cynnwys yr awdurdod sydd yn dal y wybodaeth hynny).

Mae budd cyhoeddus cydnabyddedig mewn bod yn agored ynglŷn â defnydd adnoddau cyhoeddus a materion ariannol cysylltiedig. Cydnabyddir fodd bynnag fod adegau, er gwarchod buddiannau ariannol cyhoeddus fod angen trafod gwybodaeth fasnachol heb ei gyhoeddi. Mae'r adroddiadau yn benodol ynglŷn â phroses gaffael arfaethedig. Byddai cyhoeddi gwybodaeth fasnachol sensitif o'r math yma yn gallu bod yn niweidiol i fuddiannau'r Cyngor a'i bartneriaid drwy danseilio cystadleuaeth. Byddai hyn yn groes i'r budd cyhoeddus ehangach o sicrhau'r allbwn cyfansawdd gorau. Am y rhesymau hyn mae'r materion yn gaeedig er y budd cyhoeddus.

12. GWASANAETH YMGYSYLLTU ROBECO – ADRODDIAD YMGYSYLLTU 01.04.2024 - 31.06.2024

Cyflwynwyd adroddiad chwarterol yn crynhoi'r gwaith mae Robeco (Darparwr Pleidleisio ac Ymgysylltu PPC) yn cyflawni ar ran y Gronfa Bensiwn, gan gynnwys y gwaith ymgysylltu. Nodwyd bod y wybodaeth yn rhoi ffocws i'r Pwyllgor ar faterion buddsoddi cyfrifol sydd bellach yn chwarae rhan flaenllaw.

Cyfeiriwyd at yr ystadegau manwl o'r meysydd buddsoddi, enwau'r cwmnïau, nifer y gweithgareddau a manylion pellach am yr ymgysylltu mae Robeco wedi ei wneud yn y chwarter. Nodwyd hefyd bod Robeco yn dewis thema ymgysylltu pob chwarter ac mai Arferion Llafur mewn byd - ôl Covid 19 oedd thema'r cyfnod yma.

Trafodwyd cynnwys yr adroddiad a mynegwyd pryder unwaith eto gan yr Aelodau am safon gwaith ymgysylltu ac ymgynghori'r cwmni. Nodwyd, er bod nifer o elfennau positif yn eu gwaith, bod elfennau negyddol i'w gweld hefyd ac felly angen sicrhau i'r dyfodol bod mwy o wybodaeth am ddatblygiadau yn cael eu cynnwys a sut mae'r datblygiadau hynny yn cael eu mesur.

Diolchwyd am yr adroddiad.

Mewn ymateb i'r sylwadau, nodwyd bod bwriad, yn dilyn cytundeb newydd gyda Robeco bod PPC am sicrhau bod elfen ragweithiol yn rhan o'r cyfrifoldebau ymgysylltu, ynghyd a gofynion cyflwyno gwybodaeth glir a dealladwy. Nodwyd bod PPC yn adolygu trefniadau ymateb i'r wybodaeth sydd yn cael ei gyflwyno ac yn llunio Polisi Uwch-gyfeirio / Cynnydd (Escalation Policy)

Mewn ymateb i gwestiwn os bydd fformat newydd i'r wybodaeth a gyflwynir i'r dyfodol o ystyried bod cytundeb newydd gyda Robeco, nodwyd y bydd pob ymdrech yn cael ei wneud i sicrhau mwy o wybodaeth i'r dyfodol

Sylwadau pellach yn codi o'r drafodaeth ddilynol:

- Bod y tablau yn yr adroddiad yn amlygu nad oedd y perfformiad yn dda, ond bod y wybodaeth yn yr adroddiadau ysgrifenedig yn edrych yn dda iawn gyda nifer o bwyntiau positif. A yw'r cwmni felly yn rhannu perfformiad / newyddion da yn unig? Awgrym i gynnwys cymariaethau rhwng 'da' a 'phethau sydd ddim mor dda', mewn adroddiadau i'r dyfodol.

PENDERFYNWYD

Derbyn a nodi'r wybodaeth

Nodyn: Diffyg cysondeb o wybodaeth yn adroddiad ysgrifenedig Robeco o gymharu â'r wybodaeth yn nhabl cynnydd Robeco - angen sicrhau bod y wybodaeth yn gywir

Dechreuodd y cyfarfod am 15:30 a daeth i ben 16:15

.....
CADEIRYDD

Eitem 5

PWYLLGOR: PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD: 17 MAWRTH 2025
TEITL: CYNLLUN HYFFORDDIANT
PWRPAS: Derbyn diweddariad am hyfforddiant 2024/25 a cymeradwyo Cynllun Hyfforddiant 2025/26
AWDUR: DELYTH JONES-THOMAS, RHEOLWR BUDDSODDI

1. CYFLWYNIAD

1.1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw i ddiweddarau'r Pwyllgor am yr hyfforddiant sydd wedi digwydd yn 2024/25 a chymeradwyo Cynllun Hyfforddiant 2025/26 ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd.

1.2 Mae gan y Gronfa bolisi hyfforddiant cyfredol: [Polisi Sgiliau a Gwybodaeth 2022 \(cronfabensiwnngwynedd.cymru\)](#)

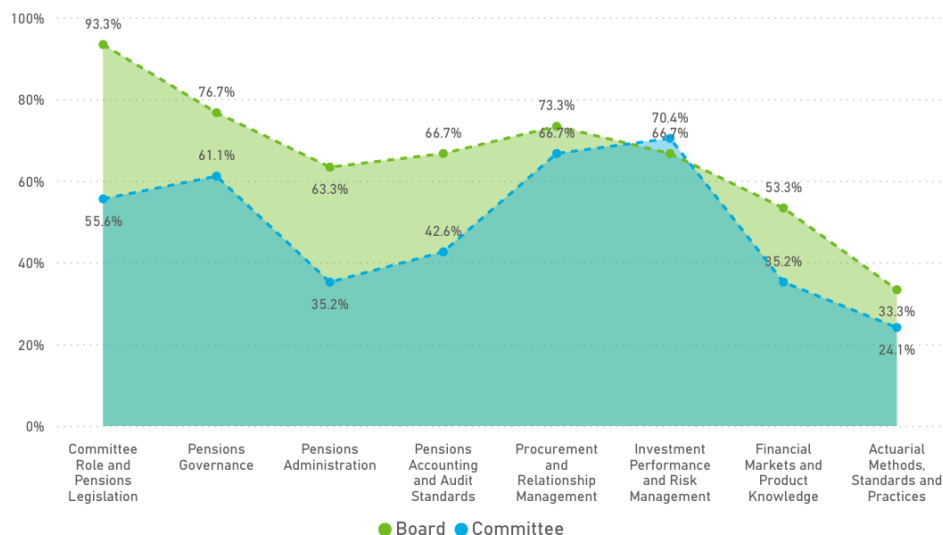
2. HYFFORDDIANT 2024/25

2.1 Mae'r cynllun a fabwysiadwyd yn 2024/25 yn atodiad 1 gyda'r cynnydd wedi ei nodi. Yn ychwanegol i'r Cynllun hyfforddiant mae'r swyddogion ac aelodau'r Pwyllgor a'r Bwrdd wedi mynychu nifer o gynadleddau yn ystod y flwyddyn.

2.2 O fewn y Cynllun roedd disgwyliad hefyd i swyddogion fynychu cwrs Cau Cyfrifon CIPFA, ond oherwydd nad oedd newid mewn rheoliadau cyfrifo nid oedd hyn yn angenrheidiol eleni.

3. CANLYNIADAU ASESIAD GWYBODAETH CENEDLAETHOL CPLLL 2024

3.1 Yn 2024, cymerodd aelodau'r Pwyllgor a Bwrdd y Gronfa ran yn yr asesiad hwn, gyda'r canlyniadau'n cael eu meincnodi yn erbyn cronfeydd eraill. Ar ôl cwblhau'r asesiad, derbyniodd pob aelod adroddiad canlyniadau unigol yn manylu ar eu perfformiad, ac mae'r canlyniadau cyffredinol i weld isod:

3.2 Mae Hymans Robertson wedi adnabod rhain fel y meysydd y dylid ffocysu hyfforddiant arno:

- Dulliau actiwaraid
- Safonau ac arferion
- Gweinyddu pensiwn
- Marchnadoedd ariannol a gwybodaeth am gynnyrch

3.3 Gofynnodd yr arolwg i'r aelodau nodi pa bynciau yr hoffent dderbyn hyfforddiant arnynt. Mae'r tabl isod yn crynhoi'r meysydd lle nododd yr aelodau y byddai hyfforddiant yn fuddiol:

3.4 Y pynciau fwa poblogaidd oedd:

- Llywodraethu da
- Llywodraethu pensiynau
- Materion amgylcheddol, cymdeithasol a llywodraethu
- Dulliau actiwaraid

4. CYNLLUN HYFFORDDIANT 2025/26

4.1 Mae cynllun hyfforddiant ar gyfer 2025/26 yn Atodiad 2.

4.2 Rydym wedi cwmpasu'r pynciau a nodir yn 3.2 a 3.4 i'r Cynllun Hyfforddiant. Bydd eitem gweinyddiaeth pensiwn yn dod yn fwy rheolaidd i'r pwyllgor, a byddwn yn darparu gwybodaeth o fewn y meysydd o safonau ac arferion a marchnadoedd ariannol yn ein paneli buddsoddi.

5. ARGYMHELLIAD

5.1 Gofynnir i'r Pwyllgor dderbyn yr adroddiad a cymeradwyo Cynllun Hyfforddiant 2025/26.

Cynllun Hyfforddiant Cronfa Bensiwn Gwynedd 2025/26

Mae'n ymarfer da i swyddogion, aelodau pwyllgor ac aelodau bwrdd Cronfa Bensiwn Gwynedd i feddu ar wybodaeth a dealltwriaeth briodol o:

- y rheoliadau a'r marchnadoedd sy'n ymwneud a phensiynau,
- pwlio buddsoddiadau Cynlluniau Pensiwn Llywodraeth Leol, a
- cyfleoedd buddsoddi perthnasol

Rydym wedi gosod isod rhestr o bynciau hyfforddi sydd wedi ei gynllunio ar gyfer y flwyddyn ariannol 2025/26 wedi ei selio ar flaenoriaethau presennol:

Pwnc	Dyddiad	Yn berthnasol i	Darparwr
Dulliau a Rhagdybiaethau Actiwaraid	Mawrth 2025	Swyddogion, Aelodau Pwyllgor a Bwrdd	Hymans Robertson
Gweithdy Dilynol Sero Net	Haf 2025	Swyddogion a Aelodau Pwyllgor	Hymans Robertson
Llywodraethu yn y CPLIL	Hydref 2025	Aelodau Pwyllgor a Bwrdd	Hymans Robertson
Gwybodaeth Cynnyrch Marchnadoedd Preifat	Chw 1	Swyddogion, Aelodau Pwyllgor a Bwrdd	Partneriaeth Pensiwn Cymru
Buddsoddiadau Lleol / Effaith o fewn dosbarthiadau asedau Marchnadoedd Preifat	Ebrill – Mehefin 2025		Partneriaeth Pensiwn Cymru
Pleidleisio ac Ymgysylltu	Chw 2	Swyddogion, Aelodau Pwyllgor a Bwrdd	Partneriaeth Pensiwn Cymru
Cod Stiwardiaeth a gofynion adrodd	Gorffennaf – Medi 2025		Partneriaeth Pensiwn Cymru
Buddsoddi Cyfrifol- i'w gadarnhau	Chw 3	Swyddogion, Aelodau Pwyllgor a Bwrdd	Partneriaeth Pensiwn Cymru
Buddsoddi Cyfrifol- i'w gadarnhau	Hydref – Rhagfyr 2025		Partneriaeth Pensiwn Cymru

Ymgynghoriad pŵlio	Chw 4	Swyddogion, Aelodau Pwyllgor a Bwrdd	Partneriaeth Pensiwn Cymru
Unrhyw ddatblygiadau rheoleiddio/canllawiau newydd	Ionawr – Mawrth 2026		Partneriaeth Pensiwn Cymru
Cau Cyfrifon	Chwefror 2026	Swyddogion	CIPFA

Cynllun Hyfforddiant Cronfa Bensiwn Gwynedd 2024/25 - Diweddariad

Pwnc	Dyddiad	Yn berthnasol i	Darparwr	Cwblhau?
Buddsoddiadau PPC wedi'i pwlio	Chw 1	Swyddogion, Aelodau Pwyllgor a Bwrdd	Partneriaeth Pensiwn Cymru	✓
Trosolwg o ddiogelwch seiber a ystyriaethau i PPC	Ebrill – Mehefin 2024		Partneriaeth Pensiwn Cymru	✓
Polisi Buddsoddi Cyfrifol	Chw 2 Gorffennaf – Medi 2024	Swyddogion, Aelodau Pwyllgor a Bwrdd	Partneriaeth Pensiwn Cymru	✓
Polisi Risg Hinsawdd			Partneriaeth Pensiwn Cymru	✓
Polisi Stiwardiaeth			Partneriaeth Pensiwn Cymru	✓
Cynllunio taith sero net	Chw 3	Swyddogion, Aelodau Pwyllgor a Bwrdd	Partneriaeth Pensiwn Cymru	✓
Metrics Hinsawdd	Hydref – Rhagfyr 2024		Partneriaeth Pensiwn Cymru	✓
Cynnydd pwlio CPLIL eraill a Cyfleoedd Cydweithio	Chw 4	Swyddogion, Aelodau Pwyllgor a Bwrdd	Partneriaeth Pensiwn Cymru	✓
Unrhyw ddatblygiadau rheoleiddio/canllawiau newydd	Ionawr – Mawrth 2025		Partneriaeth Pensiwn Cymru	✓
Cau Cyfrifon	Chwefror 2025	Swyddogion	CIPFA	X - Dim newid yn y rheolau cyfrifeg

Cynllun Hyfforddiant Cronfa Bensiwn Gwynedd 2024/25 - Diweddariad

Mynychwyd y cynadleddau a'r digwyddiadau hyfforddi canlynol hefyd gan swyddogion, aelodau pwyllgor a bwrdd, fel rhan o'u datblygiad proffesiynol:

- Seminar Buddsoddi LGC
- Fforwm Buddsoddi Strategol LAPF
- Synopsiwm Pwlio DG Publishing
- Uwchgynhadledd Buddsoddi LGC
- Cynhadledd Llywodraethu LGA

Eitem 6

CYFARFOD:	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD:	17 MAWRTH 2025
TEITL:	DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLAETH TRYSORLYS AR GYFER 2025/26
PWRPAS:	Gofyn i'r Pwyllgor Pensiynau fabwysiadu'r strategaeth a chadarnhau trefniadau cronni
ARGYMHELLIAD:	DERBYN YR ADRODDIAD ER GWYBODAETH
AWDUR:	DELYTH JONES-THOMAS, RHEOLWR BUDDSODDI

1. STRATEGAETH FUDDSODDI Y GRONFA BENSIWN

Yn unol â Chyfarwyddyd Statudol Llywodraeth Cynulliad Cymru ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol, mae'n ofynnol i'r Cyngor, fel rhan o'i swyddogaeth wrth reoli'r trysorlys, i baratoi Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol. Fel ymarfer da, ystyrir y dylai Cronfa Bensiwn Gwynedd (y "Gronfa") fabwysiadu Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys (DSRhT) Cyngor Gwynedd am 2025/26, fel ei addaswyd i bwrpas y Gronfa Bensiwn (sy'n amgaeedig fel Atodiad A). Cafodd DSRhT Cyngor Gwynedd am 2025/26 ei gymeradwyo gan y Cyngor Llawn ar 6 Mawrth 2025.

2. LLIF ARIAN Y GRONFA BENSIWN

Mae mewnlif net o arian i'r Gronfa gan ei haelodau, felly mewn unrhyw fis, mae'r incwm o gyfraniadau a throsglwyddiadau mewnol yn sylweddol uwch na'r hyn a delir allan mewn pensiynau, trosglwyddiadau allanol â chostau. Pan fydd lefel yr arian dros ben yn sylweddol, bydd arian yn cael ei drosglwyddo i un neu fwy o reolwyr buddsoddi y Gronfa. Fel rheol bydd tua £10 miliwn yn cael ei gadw ar gyfer dibenion llif arian, megis talu pensiynau ac i ariannu'r galw am arian gan y cronfeydd ecwiti preifat. Yn y gorffennol fodd bynnag, oherwydd ymrwymïadau gwybyddus, ar rai adegau mae'r arian sy'n cael ei ddal yng nghyfrifon banc y Gronfa gyda Chyngor Gwynedd wedi bod dros £45 miliwn.

3. CRONNI ER MWYN UCHAFU DYCHWELIADAU

Ar hyn o bryd mae holl arian dros ben y Gronfa yn cael ei gronni gyda balansau ariannol Cyngor Gwynedd ac yn cael ei fuddsoddi gyda gwrthbartion yn unol â Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys Cyngor Gwynedd. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn ar sail balansau dyddiol y Gronfa dros y flwyddyn. Gall hyn gario ymlaen os bydd y Pwyllgor Pensiynau yn dymuno i arian dros ben y Gronfa Bensiwn gael ei gronni efo balansau ariannol y Cyngor. Mae'n amlwg fod cronni yn caniatáu manteision maint, ac o ganlyniad yn denu llog uwch, isafu costau banc, ac yn osgoi dyblygu gwaith o fewn y Cyngor. Mae'r adroddiad a gafodd ei gymeradwyo gan y Cyngor Llawn yn cynnwys cytundeb i barhau'r trefniant cronni gyda'r Gronfa Bensiwn yn dilyn unrhyw gais gan y Pwyllgor Pensiynau.

4. ARGYMHELLION

- 4.1 Gofynnir i'r Pwyllgor Pensiynau fabwysiadu'r Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys atodol am 2025/26, fel ei addaswyd i bwrpas Cronfa Bensiwn Gwynedd (Atodiad A).
- 4.2 Gofynnir hefyd i'r Pwyllgor Pensiynau wneud cais i'r Cyngor (er nad yw'n gorff ar wahân) i ganiatáu i arian dros ben y Gronfa Bensiwn barhau i gael ei gronni gyda llif-arian cyffredinol y Cyngor o 1 Ebrill 2025 ymlaen.

Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys 2025/26

1. Cyflwyniad

- 1.1** Rheolaeth trysorlys yw rheolaeth llif arian, benthyca a buddsoddiadau'r Cyngor a'r risgiau cysylltiol. Mae'r Cyngor wedi benthyg a buddsoddi symiau sylweddol o arian ac felly yn agored i risgiau ariannol gan gynnwys colli buddsoddiadau a'r effaith refeniw o'r newidiadau mewn cyfraddau llog. Mae adnabod, monitro a rheoli risg ariannol yn llwyddiannus felly yn ganolog i reolaeth ariannol bwylllog y Cyngor.
- 1.2** Mae rheolaeth risg trysorlys yn y Cyngor yn rhan o fframwaith y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifiaeth *Rheolaeth Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus: Cod Ymarfer Rhifyn 2021* (Cod CIPFA) sy'n gofyn i'r Cyngor gymeradwyo strategaeth rheolaeth trysorlys cyn dechrau pob blwyddyn ariannol. Yn ogystal, fe wnaeth Llywodraeth Cymru (LIC) gyhoeddi canllaw diwygiedig ym mis Tachwedd 2019 sef y *Canllaw ar Fuddsoddiadau Awdurdodau Lleol* sy'n gofyn i'r Cyngor gymeradwyo strategaeth fuddsoddi cyn dechrau pob blwyddyn ariannol. Mae'r adroddiad hwn yn cyflawni cyfrifoldeb cyfreithiol y Cyngor dan *Ddeddf Llywodraeth Leol 2003* i roi ystyriaeth i'r ddau beth hyn, sef Cod CIPFA a Chanllaw LIC.
- 1.3** Yn unol ag Arweiniad LIC, gofynnir i'r Cyngor gymeradwyo Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys diwygiedig os yw'r tybiaethau sydd yn sail i'r adroddiad hwn yn newid yn sylweddol. Byddai amgylchiadau o'r fath yn cynnwys, er enghraifft, newid mawr annisgwyl mewn cyfraddau llog, newid yn rhaglen gyfalaf y Cyngor neu yn lefel ei balans buddsoddi, neu gollod sylweddol yng ngwerth teg buddsoddiad anariannol a nodwyd fel rhan o'r prosesau paratoi ac archwilio cyfrifon diwedd blwyddyn.

2. Y Cyd-destun Allanol

2.1 Cefndir Economaidd

Bydd yr effaith ar y DU o Gyllideb Hydref y Llywodraeth, toriadau cyfradd llog disgwylidiedig arafach, hwb tymor byr i dwf economaidd llai ond cymedrol dros y tymor canolig, ynghyd ag effaith ail dymor yr Arlywydd Trump yn y swydd ac ansicrwydd ynghylch polisi domestig a thramor yr Unol Daleithiau, yn ddylanwadau mawr ar strategaeth rheoli trysorlys y Cyngor ar gyfer 2025/26.

Cynhaliodd Pwyllgor Polisi Ariannol Banc Lloegr (BoE) y Cyfradd Banc ar 4.75% yn ei gyfarfod ym mis Rhagfyr 2024, ar ôl ei ostwng i'r lefel honno ym mis

Tachwedd ac yn dilyn toriad blaenorol o 25bp o'r uchafbwynt o 5.25% yng nghyfarfod MPC mis Awst. Yng nghyfarfod mis Rhagfyr, pleidleisiodd chwe aelod o'r Pwyllgor i gynnal Cyfradd y Banc ar 4.75%, tra bod yn well gan dri aelod ei ostwng i 4.50%.

Roedd Adroddiad Polisi Ariannol chwarterol mis Tachwedd (MPR) yn disgwyl twf Cynnyrch Domestig Gros (GDP) i godi hyd at oddeutu 1.75% (GDP pedwar chwarter) yng nghyfnod cynnar gorwel rhagolygon y BoE cyn cwmpo yn ôl. Mae effaith y Gyllideb yn gwthio GDP yn uwch yn 2025 na'r disgwyl yn yr MPR blaenorol, cyn mynd yn wannach. Dangoswyd bod twf GMP cyfredol yn sero (0.0%) rhwng Gorffennaf a Medi 2024 a 0.4% rhwng Ebrill a Mehefin 2024, adolygiad pellach i lawr o'r gyfradd 0.5% a adroddwyd yn flaenorol gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol (ONS).

Nododd ffigurau'r ONS gyfradd chwyddiant flynyddol Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI) ar 2.6% ym mis Tachwedd 2024, i fyny o 2.3% yn y mis blaenorol ac yn unol â'r disgwyliadau. Cododd CPI Craidd hefyd, ond erbyn mwy na'r disgwyl, i 3.6% yn erbyn rhagolwg o 3.5% a 3.3% yn y mis blaenorol. Dangosodd y rhagolwg ar gyfer chwyddiant CPI yn MPR mis Tachwedd ei fod yn codi uwchlaw targed 2% yr MPC o 2024 i 2025 a chyrraedd tua 2.75% erbyn canol calendr 2025. Mae hyn yn gynnydd cymedrol yn y tymor agos oherwydd yr effeithiau parhaus o gyfraddau llog uwch, Cyllideb yr Hydref, ac ymyl arfaethedig o slac economaidd. Dros y tymor canolig, unwaith y bydd y pwysau hyn yn llacio, disgwylir i chwyddiant sefydlogi o gwmpas y targed o 2%.

Mae'n ymddangos bod y farchnad lafur yn llacio'n araf, ond mae angen trin y data o hyd gyda rhywfaint o bwyll rybudd. Adroddodd y ffigurau diweddaraf fod y gyfradd ddiweithdra wedi codi i 4.3% yn y tri mis hyd at fis Hydref 2024 a gostyngodd anweithgarwch economaidd i 21.7%. Adroddwyd twf cyflog am yr un cyfnod ar 5.2% ar gyfer enillion rheolaidd (ac eithrio taliadau bonws) ac ar gyfer cyfanswm enillion. Wrth edrych ymlaen, dangosodd yr MPR BoE fod disgwyl i'r gyfradd ddiweithdra gynyddu'n gymedrol, gan godi i tua 4.5%, y gyfradd ddiweithdra ecwilibriwm tymor canolig tybiedig, erbyn diwedd y gorwel a ragwelir.

Mae Cronfa Ffederal yr Unol Daleithiau wedi parhau i dorri cyfraddau llog, gan ostwng y Gyfradd Cronfeydd Fed gan 0.25% yn ei gyfarfod polisi ariannol ym mis Rhagfyr 2024 i ystod o 4.25% -4.50%, yn nodi'r trydydd gostyngiad yn olynol. Disgwylir toriadau cyfraddau llog pellach, ond mae ansicrwydd ynghylch effaith chwyddiant posibl polisiâu'r Arlywydd Trump sy'n dod i mewn yn gallu gwneud hi'n anodd amcanu maint a cyflymder gostyngiadau cyfradd pellach. Ymhellach, mae economi'r Unol Daleithiau yn parhau i ehangu ar gyflymder gweddus, gan godi ar raddfa (wedi'i ddiwygio i fyny) blynyddol o 3.1% yn nhrydydd chwarter 2024, ac mae chwyddiant yn parhau i fod yn uwch gan awgrymu y gallai fod

angen i bolisi ariannol barhau i fod yn fwy cyfyngol yn ystod y misoedd nesaf na'r hyn a ragwelwyd o'r blaen.

Cododd chwyddiant parth yr Ewro yn uwch na tharged Banc Canolog Ewrop (ECB) 2% ym mis Tachwedd 2024, gan daro 2.2% fel y disgwyliwyd yn eang a chynnydd pellach o 2% yn y mis blaenorol. Er gwaethaf y cynnydd, parhaodd yr ECB â'i gylch torri cyfraddau a lleihau ei dair cyfradd polisi allweddol 0.25% ym mis Rhagfyr. Disgwylir i chwyddiant godi ymhellach yn y tymor byr, ond yna disgyn yn ôl tuag at y targed o 2% yn ystod 2025, gyda'r ECB yn parhau i fod yn ymrwymedig i gynnal cyfraddau ar lefelau sy'n gyson â tharged chwyddiant, ond heb awgrymu llwybr penodol.

2.2 Rhagolygon credyd

Mae prisiau Cyfnewid Diodyn Credyd (CDS) fel arfer wedi dilyn tuedd gyffredinol i lawr yn ystod 2024, sy'n adlewyrchu cyfnod ariannol cymharol fwy sefydlog o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Mae gwell amodau credyd yn 2024 hefyd wedi arwain at fwy o gydgyfeirio ym mhrisiau CDS rhwng endidau bancio wedi'u clustnodi (manwerthu) ac endidau bancio heb eu neilltuo (buddsoddi) eto.

Gall cyfraddau llog uwch arwain at ddirywiad yn ansawdd asedau banciau trwy ddiffygion benthyciad cynyddol ac anwadalrwydd yng ngwerth buddsoddiadau cyfalaf. Yn ffodus, nid oes codiad cyflym yn y gyfradd llog yn ystod y cylch tynhau ariannol hwn, tra'n roi rhywfaint o straen ar aelwydydd a benthycwyr corfforaethol, wedi achosi cynnydd mewn diffyg daliadau, ac mae banciau wedi gwneud yn well na'r disgwyl hyd yn hyn, wedi'u bwio gan safleoedd cyfalaf cryf. Mae diweithdra isel a thwf cyflog cadarn hefyd wedi cyfyngu ar nifer y benthyciadau problemus, sydd i gyd yn gadarnhaol o ran credyd.

Ar ben hynny, er y gallai llacio rheoliadau ariannol yr Unol Daleithiau o dan Arlywyddiaeth Donald Trump gynorthwyo cystadleurwydd eu banciau o'i gymharu â sefydliadau yn y DU a rhanbarthau eraill, mae'n annhebygol y bydd unrhyw effaith sylweddol ar gredyd sylfaenol y sefydliadau ar restr gwrthbartion a gynhelir gan Arlingclose, ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor.

Yn ei gyfanrwydd, mae'r sefydliadau ar ein rhestr o wrthbartion gan ein ymgynghorwyr Arlingclose's yn parhau i fod yn gyfalafol ac mae eu cyngor cyfatebol ar sefydliadau a argymhellir a'r hyd uchaf yn parhau i gael eu hadolygu'n gyson a byddant yn parhau i adlewyrchu amodau economaidd a'r rhagolwg credyd.

2.3 Rhagolygon cyfraddau llog (Rhagfyr 2024)

Mae ymgynghorwyr rheolaeth trysorlys y Cyngor, Arlingclose, yn disgwyl y bydd MPC Banc Lloegr yn parhau i ostwng Cyfradd y Banc trwy 2025, gan fynd â hi i tua 3.75% erbyn diwedd blwyddyn ariannol 2025/26. Mae effaith Cyllideb yr Hydref ar dwf economaidd a chwyddiant wedi lleihau disgwyliadau blaenorol o ran cyflymder y toriadau mewn cyfraddau yn ogystal â gwthio'r gyfradd i fyny ar ddiwedd y cylch llacio.

Mae Arlingclose yn disgwyl i gynnyrch gilt hirdymor aros yn fras ar y lefelau cyfredol ar gyfartaledd (yng nghanol anwadalrwydd parhaus), ond i ddod â'r cyfnod a ragwelir yn gymedrol is o'i gymharu â nawr. Bydd cynnyrch yn parhau i aros yn gymharol uwch nag yn y gorffennol, oherwydd tynhau meintiol a chyflenwad bond sylweddol. Fel erioed, bydd anwadalrwydd tymor byr oherwydd ansicrwydd a digwyddiadau gwleidyddol economaidd a (geo).

Mae rhagolwg economaidd a chyfraddau llog mwy manwl a ddarparwyd gan Arlingclose i'w weld yn **Atodiad 1**.

- 2.4 Er diben gosod y gyllideb, tybiwyd bod buddsoddiadau rheolaeth trysorlys newydd yn cael eu gwneud ar gyfradd o 3.8% ar gyfartaledd, ac na fydd angen unrhyw fenthyciadau tymor hir newydd yn 2025/26.

3. Y Strategaeth Fuddsoddi Trysorlys

- 3.1 Mae'r Cyngor wedi buddsoddi arian sylweddol, sy'n cynrychioli incwm a dderbynnir cyn ei wario ynghyd â'r balansau a'r cronfeydd wrth gefn a ddelir ar gyfer y Cyngor, Cronfa Bensiwn Gwynedd, Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru a grant UKSPF. Yn y 12 mis diwethaf, mae balans buddsoddiadau'r Cyngor wedi amrywio rhwng £106.8 a £235.8 miliwn, a disgwylir i'r lefelau fod yn is dros y flwyddyn nesaf oherwydd bod Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru yn trosglwyddo i'r Cyd- bwyllgor Corfforedig sydd yn endid ar wahân.

3.2 Amcanion

Mae Cod CIPFA a Chanllaw LIC yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor fuddsoddi ei gronfeydd trysorlys yn ddarbodus, gan roi ystyriaeth i ddiogelwch a hylifedd ei fuddsoddiadau cyn ceisio am y gyfradd enillion neu'r cynnyrch uchaf. Amcan y Cyngor wrth fuddsoddi arian yw taro'r cydbwysedd cywir rhwng risg ac enillion, gan leihau'r risg o golledion drwy buddsoddiadau'n diffyg dalu a'r risg o dderbyn incwm sy'n anaddas o isel ar fuddsoddiadau. Pan ddisgwylir i falansau cael eu buddsoddi am fwy na blwyddyn, bydd y Cyngor yn anelu i dderbyn dychweliad cyfan sydd yn gyfartal neu'n uwch na chyfradd gyffredinol chwyddiant, er mwyn

cynnal grym gwario'r swm a fuddsoddir. Nod y Cyngor yw bod yn fuddsoddwr cyfrifol a bydd yn ystyried materion amgylcheddol, cymdeithasol a llywodraethu (ESG) wrth fuddsoddi.

3.3 Strategaeth

Fel y dangosir gan y meincnod ymrwymadau uchod, mae'r Cyngor yn disgwyl bod yn fuddsoddwr hirdymor ac felly bydd buddsoddiadau trysorlys yn cynnwys offerynnau risg isel tymor byr i reoli llif arian o ddydd i ddydd ac offerynnau tymor hwy lle derbynnir risg ychwanegol gyfyngedig am incwm buddsoddi uwch i gefnogi gwsanaethau cyhoeddus lleol.

3.4 Ystyriaethau amgylcheddol, cymdeithasol a llywodraethu (ESG)

Mae ystyriaethau amgylcheddol, cymdeithasol a llywodraethu (ESG) yn gynyddol yn ffactor ym mhenderfyniadau buddsoddwyr byd-eang, ac mae Cyngor Gwynedd yn ymrwymedig i fod yn fuddsoddwr cyfrifol. Bydd y Cyngor yn mynd ati i geisio buddsoddi mewn sefydliadau sy'n lleihau eu heffaith ar y byd wrth ystyried ffactorau amgylcheddol, cymdeithasol a llywodraethu pan yn buddsoddi gyda gwrthbarti presennol neu newydd. Wrth fuddsoddi mewn banciau a chronfeydd, bydd y Cyngor yn blaenoriaethu banciau sydd wedi llofnodi Egwyddorion Bancio Cyfrifol y Cenhedloedd Unedig a chronfeydd a weithredir gan reolwyr sydd wedi llofnodi Egwyddorion Buddsoddi Cyfrifol y Cenhedloedd Unedig, y Gynghrair Rheolwyr Asedau Sero Net a/neu Cod Stiwardiaeth y DU.

3.5 Modelau busnes

O dan y safon IFRS 9 newydd mae'r gyfrifeg ar gyfer buddsoddiadau penodol yn dibynnu ar "model busnes" y Cyngor i'w rheoli. Mae'r Cyngor yn anelu i ennill gwerth gan ei fuddsoddiadau trysorlys sydd yn cael eu rheoli'n fewnol gyda model busnes o gasglu llif arian cytundebol ac felly, ble mae'r meini prawf yn cael ei cwrdd, mae'r buddsoddiadau yn dal i gael eu cyfrifo ar gost wedi ei amorteiddio.

3.6 Gwrthbartïon cymeradwy

Gall y Cyngor fuddsoddi ei gronfeydd dros ben gyda unrhyw o'r gwrthbartïon yn nhabl 3 isod, yn amodol ar y terfynau arian (fesul gwrthbarti) a'r cyfyngiadau amser a ddangosir.

Tabl 1: Gwrthbartïon Buddsoddi sydd wedi'u Cymeradwyo a'r terfynau

Sector	Terfyn amser	Terfyn gwrthbarti	Terfyn sector
Llywodraeth y DU	50 mlynedd	Diderfyn	d/b
Awdurdodau lleol ac endidau llywodraeth eraill	25 mlynedd	£8m	Diderfyn
Buddsoddiadau â sicrwydd *	25 mlynedd	£8m	Diderfyn
Banciau (ansicredig) *	13 mis	£4m	Diderfyn
Cymdeithasau adeiladu (ansicredig) *	13 mis	£4m	£8m
Darparwyr cofrestredig (ansicredig) *	5 mlynedd	£4m	£20m
Cronfeydd marchnad arian *	d/b	£8m	Diderfyn
Cronfeydd cyfun strategol	d/b	£8m	£40m
Ymddiriedolaethau buddsoddi ystâd real	d/b	£8m	£20m
Buddsoddiadau eraill *	5 mlynedd	£4m	£8m

Rhaid darllen y tabl hwn mewn cysylltiad â'r nodiadau canlynol.

3.7 Isafswm Statws Credyd

Dim ond gydag endidau nad yw eu statws credyd hirdymor cyhoeddedig isaf yn is nag A- y gwneir buddsoddiadau'r Trysorlys yn y sectorau a nodir â *. Defnyddir y statws credyd sy'n berthnasol i'r buddsoddiad penodol neu'r dosbarth o fuddsoddiad pan fo hwnnw ar gael, ac fel arall defnyddir statws credyd y gwrthbarti. Fodd bynnag, nid yw penderfyniadau buddsoddi yn cael eu gwneud ar sail statws credyd yn unig, mae'r holl ffactorau perthnasol gan gynnwys cyngor allanol yn cael eu hystyried.

3.8 Llywodraeth DU

Mae buddsoddiadau sterling sydd wedi eu gwarantu gan Llywodraeth y DU gan gynnwys y Swyddfa Rheoli Dyledion, biliau a giltiau'r trysorlys. Ystyrir bod y rhain yn risg credyd sero oherwydd gallu'r llywodraeth i greu arian ychwanegol ac felly gellir buddsoddi gyda nhw mewn symiau ddiderfyn am hyd at 50 mlynedd.

3.9 Awdurdodau lleol a sefydliadau eraill y llywodraeth

Benthyciadau i, a bondiau a biliau a gyhoeddir neu a warrantir gan lywodraethau cenedlaethol eraill, rhanbarthol, awdurdodau lleol a banciau datblygol amlochrog. Nid yw'r buddsoddiadau yma yn destun '*bail-in*', ac yn gyffredinol bychan iawn yw'r risg o ansolfedd, er nad ydynt yn ddi-risg.

3.10 Buddsoddiadau â Sicrwydd

Mae'r buddsoddiadau hyn wedi'u sicrhau ar asedau'r benthyciwr, sy'n cyfyngu'r colledion potensial petai methdaliad. Bydd maint ac ansawdd y diogelwch yn ffactor allweddol yn y penderfyniad buddsoddi. Mae bondiau gorchuddiedig, adneuon wedi'i diogelu a chytundebau adbrynu o chwith gyda banciau a chymdeithasau adeiladu wedi'u heithrio rhag '*bail-in*'. Lle nad oes statws credyd penodol ar gyfer y buddsoddiad, ond bod gan y cyfochrog y sicrheir y buddsoddiad arno statws credyd, defnyddir yr uchaf o'r statws credyd cyfochrog a statws credyd y gwrthbarti. Ni fydd cyfanswm y buddsoddiadau â sicrwydd a'r buddsoddiadau ansicredig mewn unrhyw un banc yn fwy na'r cyfyngiad arian parod ar gyfer buddsoddiadau â sicrwydd.

3.11 Banciau a Chymdeithasau Adeiladu (ansicredig)

Cyfrifon, adneuon, tystysgrifau adneuon a bondiau ansicredig uwch gyda banciau a chymdeithasau adeiladu, ac eithrio banciau datblygu amlochrog. Mae'r buddsoddiadau'n agored i risg o golli credyd drwy gyfrwng '*bail-in*' petai'r rheoleiddiwr yn penderfynu bod banc yn methu neu'n debygol o fethu. Gweler isod am drefniadau sy'n ymwneud â chyfrifon banc gweithredol.

3.12 Darparwyr cofrestredig (ansicredig)

Benthyciadau a bondiau a gyhoeddir, neu a warrantir gan, neu sydd wedi'u sicrhau ar asedau darparwyr tai cymdeithasol cofrestredig, a elwid gynt yn gymdeithasau tai. Caiff y cyrff hyn eu rheoleiddio gan yr Rheoleiddiwr Tai Cymdeithasol (yn Lloegr), Rheoleiddiwr Tai yn yr Alban, Llywodraeth Cymru ac yr Adran ar gyfer y Gymuned (yn Gogledd Iwerddon). Fel darparwyr gwasanaethau cyhoeddus, maent yn debygol iawn o barhau i dderbyn cymorth gan y llywodraeth os bydd angen.

3.13 Cronfeydd Marchnad Arian

Cronfeydd cyfun sy'n cynnig hylifedd yr un diwrnod neu fyr rybudd ac anweddolrwydd prisiau isel iawn neu ddim o gwbl trwy fuddsoddi mewn

marchnadoedd arian tymor byr. Mae ganddyn nhw'r fantais dros gyfrifon banc o ddarparu gwasgariad ehangach o risgiau buddsoddi, ynghyd â gwasanaethau rheolwr cronfa broffesiynol am ffi fach. Er nad oes unrhyw derfyn sector yn berthnasol i gronfeydd marchnad arian, bydd y Cyngor yn cymryd gofal i arallgyfeirio ei fuddsoddiadau hylif dros amrywiaeth o ddarparwyr i sicrhau mynediad at arian parod bob amser.

3.14 Cronfeydd Cyfun Strategol

Cronfeydd bondiau, ecwiti ac eiddo, yn cynnwys cyfnewid arian a fasnachwyd, sy'n cynnig enillion gwell dros y tymor hir ond sy'n fwy anwadal yn y tymor byr. Mae'r rhain yn caniatáu i'r Cyngor ehangu i ddsbarthiadau o asedau ar wahân i arian parod heb yr angen i fod yn berchen ar y buddsoddiadau gwaelodol a'u rheoli. Gan nad oes dyddiad aeddfedu pendant ar gyfer y cronfeydd hyn, ond gellir ei dynnu'n ôl ar ôl cyfnod rhybudd neu ei werthu ar gyfnewidfa, a'u bod ar gael i'w tynnu allan ar ôl cyfnod o rybudd, bydd eu perfformiad a'u haddasrwydd i barhau i gwrdd ag amcanion buddsoddi'r Cyngor yn cael eu monitro'n gyson.

3.15 Ymddiriedolaethau Buddsoddi Ystâd Real

Cyfranddaliadau mewn cwmnïau sy'n buddsoddi'n bennaf mewn ystâd real ac sy'n talu'r mwyafrif o'u hincwm rhent i fuddsoddwyr mewn modd tebyg i gronfeydd eiddo cyfun. Yn yr un modd â chronfeydd eiddo, mae ymddiriedolaethau buddsoddi ystâd real yn cynnig enillion gwell dros y tymor hir, ond maent yn fwy anwadal yn enwedig gan fod pris y cyfranddaliadau yn adlewyrchu'r galw newidiol am y cyfranddaliadau ynghyd â newidiadau yng ngwerth yr eiddo sylfaenol.

3.16 Buddsoddiadau eraill

Mae'r categori yma yn cynnwys buddsoddiadau trysorlys nad ydynt wedi'u rhestru uchod, er enghraifft bondiau corfforaethol ansicredig a benthyciadau cwmni. Nid yw cwmnïau heblaw banciau yn destun '*bail-in*' ond gallent fynd yn fethdalwr gan roi buddsoddiad y Cyngor mewn perygl.

3.17 Cyfrifon banc gweithredol

Gall y Cyngor ddelio gydag unrhyw fanc yn y DU gyda statws credyd dim is na BBB - a chydag asedau mwy na £25 biliwn, a hynny, er enghraifft, drwy gyfrifon cyfredol, cyfrifon casglu a gwasanaethau caffael masnachwyr. Nid yw'r rhain yn cael eu cyfrif fel buddsoddiadau, ond maent yn parhau yn agored i risgiau '*bail-in*', ac felly bydd y balansau yn cael eu cadw'n is na £900,000 fesul banc. Mae

Banc Lloegr wedi datgan petai yna fethiant, y byddai banciau gydag asedau sy'n fwy na £25 biliwn yn fwy tebygol o fod yn destun *'bail-in'* na chael eu gwneud yn fethdalwyr, gan gynyddu'r tebygolrwydd y byddai'r Cyngor yn gallu parhau i weithredu.

3.18 Asesu Risg a Statws Credyd

Mae ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor yn derbyn ac yn monitro'r graddfeydd credyd, a byddant yn hysbysu unrhyw newid yn y statws wrth iddynt ddigwydd. Mae'r asiantaethau statws credyd sy'n cael eu defnyddio ar hyn o bryd wedi'u rhestru yn nogfen Arferion Rheolaeth Trysorlys. Pan fo statws credyd endid yn cael ei israddio, ac yn methu â diwallu'r meini prawf ar gyfer buddsoddi:

- ni wneir unrhyw fuddsoddiadau newydd;
- bydd unrhyw fuddsoddiadau presennol yn cael eu hadalw neu eu gwerthu os gellir gwneud hynny heb unrhyw gost, a
- rhoddir ystyriaeth lawn i adalw neu werthu'r holl fuddsoddiadau presennol eraill gyda'r gwrthbarti a effeithiwyd.

Pan fo asiantaeth sy'n graddio credyd yn cyhoeddi bod statws credyd rhyw sefydliad yn cael ei adolygu er mwyn ei israddio o bosib (gelwir hyn hefyd yn *"rating watch negative"* neu *"credit watch negative"*) fel y gall ddisgyn islaw'r meini prawf cymeradwy ar gyfer y statws credyd, yna dim ond buddsoddiadau y gellir eu tynnu allan ar y diwrnod gwaith nesaf fydd yn cael eu gwneud gyda'r sefydliad hwnnw hyd nes y cyhoeddir canlyniad yr adolygiad. Ni fydd y polisi hwn yn berthnasol i ragolygon negatif, sy'n awgrymu newid cyfeiriad yn yr hir dymor yn hytrach na newid statws credyd ar unwaith.

3.19 Agweddau ar enw da

Mae'r Cyngor yn ymwybodol y gallai buddsoddi gyda gwrthbartion penodol, er ei fod yn cael ei ystyried yn ddiogel o safbwynt ariannol yn unig, ei adael yn agored i feirniadaeth, yn ddilys neu fel arall, a allai effeithio ar ei enw da cyhoeddus, ac felly bydd y risg hon yn cael ei hystyried wrth wneud penderfyniadau buddsoddi.

3.20 Gwybodaeth arall ar ddiogelwch buddsoddiadau

Pan fo amodau'n dirywio yn y farchnad ariannol ac yn effeithio ar ansawdd credyd yr holl sefydliadau, fel y digwyddodd yn 2008, 2020 a 2022, nid yw'r elfen hon ar y cyfan yn cael ei adlewyrchu mewn graddau statws credyd, ond gellir ei gweld mewn mesurau marchnad eraill. Yn yr amgylchiadau hyn, bydd y Cyngor yn cyfyngu ei fuddsoddiadau i'r sefydliadau hynny a chanddynt ansawdd credyd uwch, ac yn lleihau ar gyfnod hiraf ei fuddsoddiadau er mwyn cynnal y lefel diogelwch angenrheidiol. Bydd graddau'r cyfyngiadau hyn yn unol â'r amodau

presennol yn y farchnad ariannol. Os yw'r cyfyngiadau hyn yn golygu nad oes digon o sefydliadau masnachol o ansawdd credyd uchel ar gael i fuddsoddi balansau arian y Cyngor, yna caiff yr arian dros ben ei adneuo gyda Llywodraeth y DU, trwy'r Swyddfa Rheoli Dyledion er enghraifft, neu gydag awdurdodau lleol eraill. Bydd hyn yn achosi i'r enillion ar fuddsoddiadau ostwng, ond bydd yn diogelu'r prif swm a fuddsoddwyd.

3.21 Cyfyngiadau Buddsoddi

Rhagwelir bydd gan y Cyngor £98 miliwn mewn cronfeydd referniw ar 31 Mawrth 2025 fydd ar gael i dalu am unrhyw golledion buddsoddi. Er mwyn sicrhau nad yw mwy na 8.2% o'r cronfeydd hyn mewn perygl oherwydd diffyg dalu unigol, yr uchafswm gellir ei fenthycu i unrhyw un sefydliad (heblaw Llywodraeth y DU) yw £8 miliwn. O ran y cyfyngiad yma bydd grŵp o endidau o dan yr un perchnogaeth yn cael eu trin fel sefydliad unigol.

Mae datguddiadau risg credyd sy'n deillio o fuddsoddiadau ar wahân i'r trysorlys, deilliadau ariannol a balansau sy'n fwy na £500,000 mewn cyfrifon banc gweithredol yn cyfrif yn erbyn y terfynau buddsoddi perthnasol.

Gosodir terfynau hefyd ar reolwyr cronfeydd, buddsoddiadau mewn cyfrifon enwebai broceriaid a gwledydd tramor fel y nodir isod. Nid yw buddsoddiadau mewn cronfeydd cyfun a banciau datblygu amlochrog yn cyfrif yn erbyn y terfyn ar gyfer unrhyw wlad dramor unigol, gan fod y risg yn amrywio dros lawer o wledydd.

Tabl 2: Terfynau ychwanegol

	Cyfyngiad arian
Unrhyw grŵp o gronfeydd cyfunedig dan yr un rheolaeth	£20m fesul rheolwr
Buddsoddiadau mewn cyfrif enwebedig brocer	£20m fesul brocer
Gwledydd tramor	£8m fesul gwlad

3.22 Rheoli hylifedd

Mae'r Cyngor yn defnyddio technegau rhagolwg darbodus ar gyfer llif arian er mwyn pennu'r cyfnod hwyaf y gellir ymrwymo cronfeydd yn ddarbodus. Caiff y rhagolygon eu llunio ar y sail bod benthyca tymor byr yn cael ei ddefnyddio i gwmpasu ei ymrwymadau ariannol os oes angen. Mae'r cyfyngiadau ar fuddsoddiadau tymor hir yn cael eu gosod ar sail cynllun ariannol tymor canolig a rhagolwg llif arian y Cyngor.

Bydd y Cyngor yn lledaenu ei arian parod hylifol dros o leiaf bedwar darparwr (e.e. cyfrifon banc a chronfeydd marchnad arian), ble bydd o leiaf dau wedi ei leoli yn y DU, i sicrhau bod mynediad at arian parod yn cael ei gynnal os bydd anawsterau gweithredol mewn unrhyw un darparwr.

4. Dangosyddion Darbodus Rheolaeth Trysorlys

Mae'r Cyngor yn mesur ac yn rheoli pa mor agored ydyw i risgiau rheolaeth trysorlys gan ddefnyddio'r dangosyddion a ganlyn.

4.1 Diogelwch

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu mesur gwirfoddol i ddangos ei sensitifrwydd i risg credyd trwy fonitro sgôr credyd cyfartalog wedi'i bwysoli o ran gwerth ei bortffolio buddsoddi. Caiff hyn ei gyfrifo trwy roi sgôr i bob buddsoddiad (AAA=1, AA+=2, ac ati) a chymryd y cyfartaledd rhifyddol, gan bwysu'r cyfartaledd yn ôl maint pob buddsoddiad. Rhoddir sgôr i fuddsoddiadau heb sgôr yn seiliedig ar eu risg ganfyddedig.

Dangosydd risg credyd	Targed
Sgôr credyd cyfartalog y portffolio	6.0

4.2 Hylifedd

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu mesur gwirfoddol i ddangos ei sensitifrwydd i risg hylifedd trwy fonitro faint o arian sydd ar gael i gwrdd â thaliadau annisgwyl mewn cyfnod penodol, heb fenthycu ychwanegol.

Dangosydd risg hylifedd	Targed
Cyfanswm arian ar gael o fewn 3 mis	£10m

4.3 Datguddiad Cyfraddau Llog

Nod y dangosydd hwn yw rheoli datguddiad y Cyngor i risg cyfradd llog. Y terfynau uchaf ar effaith refeniw dros flwyddyn yn dilyn codiad neu gwmp o 1% ar gyfraddau llog fyddai:

Dangosydd risg cyfradd llog	Cyfyngiad
Y terfyn uchaf ar effaith refeniw blwyddyn gyda <u>chodiad</u> o 1% yng nghyfraddau llog	£1,324,700
Y terfyn uchaf ar effaith refeniw blwyddyn gyda	£1,324,700

chwmp o 1% yng nghyfraddau llog	
---------------------------------	--

Caiff effaith newid mewn cyfraddau llog ei gyfrifo ar y dybiaeth y bydd benthyciadau a buddsoddiadau sy'n aeddfedu yn cael eu hamnewid ar y cyfraddau marchnad newydd.

4.4 Prif Symiau a Fuddsoddir am Gyfnodau sy'n Hwylweddyn

Pwrpas y dangosydd hwn yw rheoli pa mor agored yw'r Cyngor i'r risg o fynd i golledion trwy geisio ad-daliadau buan ar ei fuddsoddiadau. Y terfynau darbodus ar fuddsoddiadau rheolaeth trysorlys hirdymor fydd:

Dangosydd risg pris	2025/26	2026/27	2027/28	Dim dyddiad penodol
Y terfyn ar y prif swm a fuddsoddiwyd tu hwnt i ddiwedd y flwyddyn	£40m	£20m	£20m	£20m

Mae buddsoddiadau hirdymor heb ddyddiad aeddfedu penodol yn cynnwys cronfeydd cyfun strategol ac ymddiriedolaethau buddsoddi ystâd real ond nid ydynt yn cynnwys cronfeydd marchnad arian a chyfrifon banc heb ddyddiad aeddfedu penodol gan fod y rhain yn cael eu hystyried yn rhai tymor byr.

5. Materion Cysylltiedig

5.1 Mae nifer o eitemau ychwanegol y mae'n rhaid i'r Cyngor eu cynnwys yn ei Strategaeth Rheolaeth Trysorlys, yn ôl CIPFA.

5.2 Cytundebau Deilliadau

Gallai awdurdodau lleol fod wedi defnyddio deilliadau ariannol yn y gorffennol wedi'u hymgorffori mewn benthyciadau a buddsoddiadau i leihau risg cyfraddau llog (e.e. coleri cyfradd llog a blaendaliadau) ac i leihau costau neu gynyddu incwm ar draul mwy o risg (e.e. benthyciadau LOBO ac adneuo y gellir eu galw). Mae'r pŵer cymhwysedd cyffredinol yn adran 24 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn dileu llawer o'r ansicrwydd ynghylch defnydd awdurdodau lleol o ddeilliadau ariannol annibynnol (h.y. y rhai nad ydynt wedi'u hymgorffori mewn benthyciad neu fuddsoddiad).

Bydd y Cyngor ond yn defnyddio deilliadau ariannol annibynnol (fel cyfnewidiadau, blaensymiau, dyfodol ac opsiynau) lle gellir dangos yn glir eu bod yn lleihau lefel gyffredinol y risgiau ariannol y mae'r Cyngor yn agored iddynt. Bydd risgiau ychwanegol a gyflwynir, megis amlygiad credyd i wrthbartïon

deilliadol, yn cael eu hystyried wrth bennu lefel gyffredinol y risg. Ni fydd y polisi hwn yn berthnasol i ddeilliadau mewnosodedig, gan gynnwys y rhai sy'n bresennol mewn cronfeydd cyfun a thrafodion sy'n cychwyn ymlaen llaw, er y bydd y risgiau a gyflwynir ganddynt yn cael eu rheoli yn unol â strategaeth gyffredinol rheoli risg y trysorlys.

Gellir trefnu trafodion deilliadol ariannol gydag unrhyw sefydliad sy'n bodloni'r meini prawf buddsoddi cymeradwy, a asesir gan ddefnyddio'r statws credyd priodol ar gyfer datguddiadau deilliadol. Bydd lwfans ar gyfer risg credyd a gyfrifir gan ddefnyddio'r fethodoleg yn y ddogfen Arferion Rheoli'r Trysorlys yn cyfrif yn erbyn y terfyn credyd gwrthbarti a'r terfyn gwlad dramor perthnasol.

Yn unol â Chod CIPFA, bydd y Cyngor yn ceisio cyngor allanol ac yn ystyried y cyngor hwnnw cyn ymrwymo i ddeilliadau ariannol i sicrhau ei fod yn deall y goblygiadau yn llawn.

5.3 Cronfeydd Allanol

Yn gynwysedig ym malansau'r Cyngor mae balansau ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd, GwE, Cronfa'r Degwm a Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (nes 31.03.25). Dyrennir yr incwm llog i bob sefydliad yn seiliedig ar falansau dyddiol.

5.4 Cyfarwyddeb Marchnadoedd mewn Offerynnau Ariannol

Mae'r Cyngor wedi dewis cael statws cleient proffesiynol gyda'i darparwyr gwasanaethau ariannol, gan gynnwys ymgynghorwyr, banciau, broceriaid a rheolwyr buddsoddi, er mwyn caniatáu mynediad at amrediad mwy o wasanaethau ond heb y diogelwch rheoleiddio uwch sydd ar gael i unigolion a chwmnïau bychan. Oherwydd maint ac ystod gweithgareddau rheolaeth trysorlys y Cyngor, mae'r Pennaeth Cyllid yn credu mai hwn yw'r statws priodol gorau.

6. Arweiniad Llywodraeth Cymru

Mae materion pellach sy'n ofynnol gan ganllawiau Llywodraeth Cymru wedi'u cynnwys yn **Atodiad 3**.

7. Goblygiadau Ariannol

7.1 Y gyllideb ar gyfer incwm buddsoddi yn 2025/26 yw £1.0 miliwn, yn seiliedig ar gyfartaledd portffolio buddsoddi o £26.8 miliwn ar gyfradd llog o 3.8% ar gyfer adneuo a £13 miliwn o gronfeydd cyfun ar enillion o 3.7%. Os bydd lefelau

gwirioneddol y buddsoddiadau a'r cyfraddau llog yn wahanol i'r rhagolygon, yna bydd gwahaniaeth cyfatebol yn y perfformiad yn erbyn y gyllideb.

8. Ystyried Opsiynau Eraill

8.1 Nid yw Cod CIPFA yn pennu unrhyw strategaeth rheoli trysorlys penodol i awdurdodau lleol ei fabwysiadu. Ar ôl ymgynghori gyda'r Aelod Cabinet dros Gyllid, mae'r Pennaeth Cyllid yn credu fod y strategaeth uchod yn cynnig cydbwysedd addas rhwng rheoli risgiau a chost-effeithiolrwydd. Isod, rhestrir rhai strategaethau eraill, ynghyd â'u hoblygiadau ariannol a rheoli risgiau.

Dewis Arall	Effaith ar incwm a gwariant	Effaith ar reoli risgiau
Buddsoddi mewn amrediad mwy cyfyng o wrthbartïon ac/neu am gyfnodau byrrach	Bydd incwm llog yn is	Llai o berygl o golledion o ganlyniad i ddiffygdalu'n ymwneud â chredyd, ond byddai unrhyw golledion yn fwy
Buddsoddi mewn amrediad ehangach o wrthbartïon ac/neu am gyfnodau hirach	Bydd incwm llog yn uwch	Mwy o risg o golledion o ganlyniad i ddiffygdalu'n ymwneud â chredyd, ond byddai unrhyw golledion yn llai

Atodiad 1 – Rhagolygon Economaidd a Chyfraddau Llog Arlingclose, Rhagfyr 2024

Tybiaethau sylfaenol:

- Yn ôl y disgwyl, gadawodd y Pwyllgor Polisi Ariannol y cyfradd banc ar 4.75% ym mis Rhagfyr, er gyda rhaniad pleidleisio o 6-3 a phryderon amlwg am dwf economaidd, cyflwynodd safbwynt llawer mwy datblygedig nag a ddisgwyliedig o ystyried data chwyddiant diweddar.
- Mae mesurau'r Gyllideb yn parhau i fod yn bryder i lunwyr polisi, ar gyfer twf a chwyddiant. Bydd gwariant ychwanegol gan y llywodraeth yn cynyddu'r galw mewn amodau cyflenwi cyfyngedig, tra'n cynyddu costau uniongyrchol i gyflogwyr. Bydd yr effeithiau chwyddiant tymor byr i ganolog yn hyrwyddo pwyll ymhlith llunwyr polisi.
- Fe wnaeth Cynnyrch Mewnol Crynswth (CMC) y DU wella yn dda yn hanner cyntaf 2024 o ddirwasgiad technegol, ond mae'r twf sylfaenol wedi gwaethygu wrth i'r flwyddyn fynd yn ei blaen. Er y dylai gwariant y llywodraeth hybu twf CMC yn 2025, mae'n ymddangos bod gweithgaredd y sector breifat yn gwaethygu, yn rhannol oherwydd mesurau Cyllideb.
- Mae twf cyflog sector preifat a chwyddiant gwasanaethau yn parhau i fod yn uwch; gyda cyflog yn cynyddu'n gyflym yn yr Hydref. Gallai'r cynnydd mewn YG cyflogwyr, lefelau isafswm cyflog y sector cyhoeddus a'r sector cyhoeddus gael effeithiau eang ar y galw a chostau cyflogaeth yn y sector preifat, ond bydd yr effaith yn y tymor agos yn debygol o fod yn debyg i chwyddiant wrth i'r costau ychwanegol hyn gael eu trosglwyddo i ddefnyddwyr.
- Mae cyfraddau chwyddiant CPI wedi codi oherwydd prisiau ynni uwch ac effeithiau sylfaenol llai ffafriol. Gall y cyfradd CPI cyfredol o 2.6% gynyddu ymhellach yn Chw1 2025. Mae Bank Lloegr wedi amcanu bydd cyfradd CPI yn 2.7% erbyn diwedd 2025 ac yn aros yn uwch na'r targed yn 2026.
- Ail-bwysleisiodd yr MPC y bydd polisi ariannol yn cael ei leddfu'n raddol. Er bod data diweddar sy'n gysylltiedig â chwyddiant yn symud i fyny neu'n syndod i'r wyneb i waered, roedd y cofnodion yn awgrymu bod lleiafrif sylweddol o lunwyr polisi o leiaf yr un mor bryderus am economi'r DU sy'n gostwng.
- Mae cynnyrch bond llywodraeth yr Unol Daleithiau wedi codi yn dilyn data cryf yr Unol Daleithiau ac ansicrwydd ynghylch effeithiau polisiâu Donald Trump ar economi'r UD, yn enwedig o ran chwyddiant a pholisi ariannol. Mae'r Gronfa Ffederal wedi tynnu nol ei ddisgwyliadau ar gyfer toriadau yng ngoleuni'r materion hyn. Mae cynnyrch uwch yr Unol Daleithiau hefyd yn cynyddu cynnyrch gilt y DU, perthynas a fydd yn cael ei chynnal oni bai bod polisi ariannol yn y DU a'r UDA yn dargyfeirio.

Rhagolwg:

- Yn unol â'n rhagolygon, cynhaliwyd Cyfradd y Banc ar 4.75% ym mis Rhagfyr.

- Bydd yr MPC yn lleihau cyfradd y banc mewn modd graddol. Gwelwn doriad yn y gyfradd ym mis Chwefror 2025, ac yna toriad ochr yn ochr â phob cyhoeddiad Adroddiad Polisi Ariannol, i isafswm o 3.75%.

- Mae cynnyrch gilt hirdymor wedi codi i adlewyrchu disgwyliadau polisi economaidd, ariannol a chyllidol y DU a'r Unol Daleithiau, a chynnydd yn y cyflenwad bond. Bydd anwadalrwydd yn parhau i fod yn uchel wrth i'r farchnad dreulio data sy'n dod i mewn ar gyfer cliwiau ynghylch effaith newidiadau polisi.

- Efallai y bydd yr ansicrwydd hwn hefyd yn golygu bod angen newidiadau amlach i'n rhagolygon nag a fu'n digwydd yn ddiweddar.

- Mae'r risgiau o amgylch y rhagolygon i'w gweld wyneb yn wyneb dros y 12 mis nesaf ond maent yn cael eu cydbwysu'n gyffredinol yn y tymor canolig.

	Current	Mar-25	Jun-25	Sep-25	Dec-25	Mar-26	Jun-26	Sep-26	Dec-26	Mar-27	Jun-27	Sep-27	Dec-27
Official Bank Rate													
Upside risk	0.00	0.25	0.50	0.50	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75
Central Case	4.75	4.50	4.25	4.00	3.75	3.75	3.75	3.75	3.75	3.75	3.75	3.75	3.75
Downside risk	0.00	-0.25	-0.25	-0.50	-0.50	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75
3-month money market rate													
Upside risk	0.00	0.25	0.50	0.50	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75
Central Case	4.90	4.60	4.35	4.10	3.90	3.85	3.85	3.85	3.85	3.85	3.85	3.85	3.85
Downside risk	0.00	-0.25	-0.25	-0.50	-0.50	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75
5yr gilt yield													
Upside risk	0.00	0.70	0.80	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90
Central Case	4.34	4.30	4.20	4.10	4.00	3.90	3.90	3.95	4.00	4.05	4.05	4.05	4.05
Downside risk	0.00	-0.50	-0.60	-0.65	-0.65	-0.70	-0.70	-0.75	-0.75	-0.80	-0.80	-0.80	-0.80
10yr gilt yield													
Upside risk	0.00	0.70	0.80	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90
Central Case	4.56	4.55	4.45	4.30	4.20	4.20	4.20	4.20	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25
Downside risk	0.00	-0.50	-0.60	-0.65	-0.65	-0.70	-0.70	-0.75	-0.75	-0.80	-0.80	-0.80	-0.80
20yr gilt yield													
Upside risk	0.00	0.70	0.80	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90
Central Case	5.05	5.00	4.90	4.80	4.70	4.65	4.65	4.65	4.65	4.65	4.65	4.65	4.65
Downside risk	0.00	-0.50	-0.60	-0.65	-0.65	-0.70	-0.70	-0.75	-0.75	-0.80	-0.80	-0.80	-0.80
50yr gilt yield													
Upside risk	0.00	0.70	0.80	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90
Central Case	4.52	4.70	4.60	4.50	4.40	4.35	4.35	4.35	4.35	4.35	4.35	4.35	4.35
Downside risk	0.00	-0.50	-0.60	-0.65	-0.65	-0.70	-0.70	-0.75	-0.75	-0.80	-0.80	-0.80	-0.80

PWLB Standard Rate = Gilt yield + 1.00%
 PWLB Certainty Rate = Gilt yield + 0.80%
 PWLB HRA Rate = Gilt yield + 0.40%
 National Wealth Fund (NWF) Rate = Gilt yield + 0.40%

Atodiad 2- Sefyllfa Portffolio Buddsoddi a Dyled Bresennol

	31.12.2024 Gwir Bortffolio £m	31.12.2024 Cyfradd Cyfartalog %
Buddsoddiadau trysorlys:		
Banciau a Chymdeithasau adeiladu (ansicredig)	12.4	4.67
Llywodraeth DU	10.9	4.71
Awdurdodau Lleol	88.0	5.04
Cronfeydd Marchnad Arian	37.6	4.76
Cronfeydd wedi'u pŵlio	13.0	5.85
Cyfanswm buddsoddiadau trysorlys	161.9	4.98

Atodiad 3- Gofynion ychwanegol Canllawiau Buddsoddi Llywodraeth Cymru

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru (LIC) Ganllaw Buddsoddi diwygiedig ym mis Tachwedd 2019 sy'n gosod gofynion adrodd ychwanegol ar awdurdodau lleol nad ydynt yn rhan annatod o brosesau rheoli trysorlys y Cyngor hwn. Mae'r canllawiau hefyd yn cynnwys buddsoddiadau nad ydyn nhw'n rhan o reoli trysorlys, er enghraifft eiddo buddsoddi a benthyciadau i sefydliadau lleol.

Cyfraniad: Mae buddsoddiadau'r Cyngor yn cyfrannu at ei amcanion darparu gwasanaeth a / neu i hyrwyddo lles fel a ganlyn:

- mae buddsoddiadau rheoli trysorlys yn cefnogi gweithgareddau rheoli trysorlys effeithiol,
- mae benthyciadau i sefydliadau lleol yn darparu cymorth ariannol i'r sefydliadau hynny i'w galluogi i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus lleol a fyddai fel arall yn cael eu darparu'n uniongyrchol gan y Cyngor, a
- mae eiddo buddsoddi yn darparu gwarged ariannol net sy'n cael ei ail-fuddsoddi mewn gwasanaethau cyhoeddus lleol.

Newid yn yr hinsawdd: Mae penderfyniadau buddsoddi'r Cyngor yn ystyried risgiau hinsawdd tymor hir i gefnogi economi carbon isel i'r graddau, os oes buddsoddiad carbon isel cyfwerth ar gael gyda'r un enillion, yna byddai'n well gan y Cyngor y buddsoddiad carbon isel.

Buddsoddiadau penodedig: Mae Canllawiau LIC yn diffinio buddsoddiadau penodedig fel y rheini:

- wedi'i enwi mewn punt sterling,
- i fod i gael ei ad-dalu cyn pen 12 mis ar ôl y trefniant oni bai bod y gwrthbarti yn awdurdod lleol,
- heb ei ddiffinio fel gwariant cyfalaf gan ddeddfwriaeth, a
- buddsoddi gydag un o:
 - Llywodraeth y DU,
 - Awdurdod lleol, cyngor plwyf neu gyngor cymunedol yn y DU, neu
 - Corff neu gynllun buddsoddi o "ansawdd credyd uchel".

Mae'r Cyngor yn diffinio sefydliadau a gwarantau "ansawdd credyd uchel" fel y rhai sydd â statws credyd o A- neu uwch sy'n huanu o'r DU neu wlad dramor sydd â sgôr sofran o AA + neu'n uwch. Ar gyfer cronfeydd marchnad arian a chronfeydd cyfun eraill, diffinnir "ansawdd credyd uchel" fel y rhai sydd â statws credyd o A- neu uwch.

Buddsoddiadau amhenodol: Mae unrhyw fuddsoddiad ariannol nad yw'n cwrdd â'r diffiniad o fuddsoddiad neu fenthyciad penodol yn cael ei ddsbarthu fel un amhenodol. O ystyried y diffiniad eang o fenthyciad, mae'r categori hwn yn berthnasol i unedau mewn cronfeydd cyfun a chyfranddaliadau mewn cwmnïau yn unig. Dangosir cyfyngiadau ar fuddsoddiadau amhenodol yn nhabl 3a; mae'r Cyngor yn cadarnhau bod ei fuddsoddiadau amhenodol cyfredol yn aros o fewn y terfynau hyn.

Tabl 3a: Terfynau buddsoddiadau amhenodol

	Terfyn arian
Unedau mewn cronfeydd cyfun heb statws credyd neu wedi'u graddio islaw A-	£20m
Cyfranddaliadau mewn ymddiriedolaethau buddsoddi ystâd real	£10m
Cyfanswm buddsoddiadau amhenodol	£30m

Buddsoddiadau anariannol: Mae'r categori hwn yn cynnwys asedau anariannol a ddelir yn bennaf neu'n rhannol i gynhyrchu elw, eiddo buddsoddi yn bennaf. Penderfynir ar ddiogelwch trwy gymharu pris prynu pob ased â'i werth teg gan ddefnyddio'r model yn Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 40: Eiddo Buddsoddi fel y'i haddaswyd gan arferion priodol. Ar asesiad ar 31 Mawrth 2024, mae'r Cyngor o'r farn nad yw graddfa ei fuddsoddiadau anariannol yn sylweddol.

Hylifedd: Ar gyfer buddsoddiadau ariannol nad ydynt yn fuddsoddiadau neu fenthyciadau rheoli trysorlys, mae gan y Cyngor weithdrefnau yn eu lle i sicrhau bod y cronfeydd yn cael eu hymrwymo'n ddarbodus am y cyfnod hiraf o amser.

Ymgynghorwyr Buddsoddi: Mae'r Cyngor wedi penodi Arlingclose fel ymgynghorwyr rheolaeth trysorlys ac yn derbyn cyngor penodol ar faterion buddsoddi, dyled a chyllid cyfalaf. Mae ansawdd y gwasanaeth hwn yn cael ei fonitro gan y Pennaeth Cyllid a'r Rheolwr Buddsoddi yn rheolaidd.

Trefniant masnachol: Os bydd trefniant masnachol, mae'r unigolion sy'n gwneud y fargen yn ymwybodol o egwyddorion craidd y fframwaith darbodus a'r drefn reoleiddio y mae'r Cyngor yn gweithredu oddi mewn iddi.

Capasiti, sgiliau a llywodraethu corfforaethol: Gwahoddwyd aelodau etholedig a swyddogion i gyflwyniad gan Arlingclose ym mis Chwefror a Mawrth 2025. Mae'r wybodaeth a'r drafodaeth yn y cyflwyniad yn sicrhau bod gan yr aelodau'r sgiliau a'r wybodaeth briodol i'w galluogi i:

- Wneud penderfyniadau gwybodus ynghylch a ddylid ymrwymo i fuddsoddiad penodol.
- Asesu asesiadau unigol yng nghyd-destun amcanion strategol a phroffil risg y Cyngor.

- Deall sut mae cwantwm y penderfyniadau hyn wedi newid amlygiad risg cyffredinol yr awdurdod lleol.

Mae swyddogion hefyd yn mynychu cyrsiau hyfforddi, seminarau a chynadleddau a ddarperir gan Arlingclose a CIPFA yn rheolaidd. Anogir staff perthnasol hefyd i astudio cymwysterau proffesiynol gan CIPFA, ACA a sefydliadau priodol eraill.

Cyfarfod:	Pwyllgor Pensiynau
Dyddiad:	17/03/2025
Teitl:	GOSOD RHAGDYBIAETHAU AR GYFER PRISIAD 2025
Pwrpas:	Cymeradwyo'r rhagdybiaethau ar gyfer prisiad 2025
Argymhelliad:	Cymeradwyo'r rhagdybiaethau
Awdur:	Meirion Jones, Rheolwr Pensiynau

1. Cyflwyniad

Yn dilyn sesiwn hyfforddi'r bore yma, mae papur Hymans Robertson 'Rhadgybiaethau ar gyfer prisiad 2025' ynghlwm yn **Atodiad A**.

Mae'r papur hwn yn amlinellu'r gosodiad rhagdybiaeth ar gyfer prisiad 2025 Cronfa Bensiwn Gwynedd. Mae'n manylu ar y disgwyliad oes ariannol, disgwyliad oes, a rhagdybiaethau demograffig eraill y mae'n rhaid i'r Gronfa eu gwneud. Gosodir y rhagdybiaethau hyn gan Actiwari'r Gronfa drwy drafodaethau gyda Swyddogion a'r Pwyllgor, gan ddechrau o'r rhagdybiaethau presennol ac ystyried newidiadau perthnasol, gan adlewyrchu nodweddion penodol y Gronfa a chymryd barn hirdymor iawn. Mae'r rhagdybiaethau hefyd yn cadw at ganllawiau CPLIL sy'n gofyn am ddoethineb yn y gyfradd ddisgownt, tra bod pob rhagdybiaeth arall yn amcangyfrifon gorau. Mae'r dull hwn yn esblygiad o brisiad 2022, nid chwyldro.

2. Rhagdybiaethau Ariannol

O ran **tybiaethau ariannol**, mae'r papur yn nodi newidiadau sylweddol mewn amodau economaidd ers prisiad 2022, gan gynnwys cyfraddau llog uwch, chwyddiant uwch na'r disgwyl, a mwy o anwadlwydd yn y farchnad. Mae risgiau gwleidyddol a hinsawdd hefyd yn cael eu crybwyll fel ffactorau dylanwadol. Mae'r **gyfradd ddisgownt**, sy'n cynrychioli cyfradd flynyddol gyfartalog dychwelyd buddsoddiad yn y dyfodol, wedi gweld newid sylweddol yn yr amgylchedd economaidd ers 2022, gan arwain at enillion buddsoddi disgwylidig uwch yn y dyfodol a lefelau cyllido, ond hefyd mwy o ansicrwydd. Yr argymhelliad yw **cynyddu'r lefel bwyll ar gyfer y gyfradd ddisgownt o 75% i 80%**. Mewn perthynas a **codiadau i'r buddion ac ailbriso y Cynllun Cyfartaledd Gyrfa**, sy'n gysylltiedig â CPI, mae'r dull yn aros yr un fath â phrisiad 2022 ond mae'n adlewyrchu disgwyliadau chwyddiant cyfredol. Y lefel gyfartalog o chwyddiant yn y dyfodol ar 30 Tachwedd 2024 oedd 2.3% y flwyddyn (o'i gymharu â 2.7% y flwyddyn ym mis Mawrth 2022). **Argymhellir cynnal codiadau cyflog yn CPI + 0.5%**, gan adlewyrchu ansicrwydd er gwaethaf disgwyliadau chwyddiant cyfredol.

3. Rhagdybiaeth Disgwyliad Bywyd

Ar gyfer y **dybiaeth disgwyliad oes**, caiff ei rannu'n hirhoedledd sylfaenol (pa mor hir y mae aelodau'n byw ar hyn o bryd) a gwelliannau hirhoedledd yn y dyfodol (sut y disgwylir i gyfraddau marwolaeth newid). Bydd y **rhagdybiaeth sylfaenol** yn

parhau i ddefnyddio **tybiaethau Club Vita wedi'u** teilwra, sy'n cael eu diweddarau'n flynyddol ac yn ystyried nodweddion aelodau fel cod post, math ymddeol, a chyflifiad. Ar gyfer **gwelliannau yn y dyfodol**, mae'r papur yn tynnu sylw at yr ansicrwydd yn y rhagolygon a'r gyrwyr byd go iawn a fydd yn effeithio ar ddisgwyliad oes yn y dyfodol, gan awgrymu y dylai'r Gronfa ystyried ei chredoau ynghylch tueddiadau'r dyfodol. Trafodir amryw o yrwyr hirhoedledd megis datblygiadau meddygol, ymddygiadau ffordd o fyw, a ffactorau allanol fel newid yn yr hinsawdd a phandemigau. Yr argymhelliad yw **mabwysiadu rhagdybiaeth gyffredinol o welliant 'diofyn' yn y dyfodol**.

4. Rhagdybiaethau eraill

O ran **pob rhagdybiaeth ddemograffig arall**, yr argymhelliad yw **mabwysiadu rhagdybiaethau yn seiliedig ar ddadansoddi CPLIL a phrofiad aelodaeth gwirioneddol y Gronfa**, gan ystyried ffactorau allanol. Mae'r rhagdybiaethau hyn yn cynnwys cyfraddau optio allan, y bobl sy'n manteisio ar yr opsiwn 50:50, marwolaeth cyn ymddeol, graddfa gyflog hyrwyddol, ymddeoliadau salwch, oedran ymddeol, a chymudo arian parod. Mae rhagdybiaethau ar gyfer aelodau sy'n gadael dibynyddion a'r gwahaniaeth oedran gyda dibynyddion yn cael eu llywio gan ddadansoddiad Club Vita ar draws y byd.

5. Casgliad

Daw'r papur i ben gyda bwrdd yn crynhoi'r newidiadau arfaethedig mewn rhagdybiaethau o brisiad 2022 i brisiad arfaethedig 2025. Mae'r newidiadau allweddol yn cynnwys y cynnydd yn lefel y gyfradd ddisgownt, gostyngiad yn y disgwyliad CPI canolrifol, newidiadau i ragdybiaethau optio allan, gostyngiad yn y dybiaeth o ddefnyddio'r opsiwn 50: 50, a chynnydd yn y rhagdybiaeth cymudo arian parod. Bydd hirhoedledd y llinell sylfaen yn parhau i fod yn seiliedig ar y tablau Club Vita diweddaraf, a bydd gwelliannau yn y dyfodol yn defnyddio'r model CMI diweddaraf sydd ar gael wrth adlewyrchu nodweddion a chredoau'r Gronfa.

Assumptions to be approved		
Assumption	2022 valuation assumption	Proposed 2025 valuation assumption
Discount rate (level of prudence)	75% LoS prudence level	80% LoS prudence level Reflects increased market/economic uncertainty
CPI inflation (Benefit increases and CARE revaluation)	Based on Hymans' ESS model, reflecting market expectations Median CPI expectation of 2.7% pa	Based on Hymans' ESS model, reflecting market expectations Median CPI expectation of 2.3% pa (as at November 2024, will be based on March 2025 expectations for valuation)
Salary increases	CPI + 0.5%	CPI + 0.5%
Baseline longevity	Latest Club vita tables	Latest Club vita tables
Future improvements in longevity	<ul style="list-style-type: none"> Use latest available CMI model Reflect Fund's membership characteristics Avoid recent Covid experience skewing projections 	<ul style="list-style-type: none"> Use latest available CMI model Reflect Fund's membership characteristics Avoid recent Covid experience skewing projections Reflect Fund's beliefs about future longevity drivers
Other demographic assumptions (excluding longevity)	<ul style="list-style-type: none"> Withdrawals (excl. ill health) – Hymans' default assumption is reduced by 20% for full-time males and females, and 25% for part time males Ill health early retirements – Hymans' default assumption Promotional salary scale – Hymans' default assumption Death in service – Hymans' default assumption 50:50 assumption – 0.5% uptake Retirement age – earliest age at which a member can retire with their benefits unreduced. Cash commutation – 65% of the maximum tax-free amount. Members leaving dependants – Club vita LGPS-wide analysis Age difference with dependant – Dependant is 3 years younger or older for males and females respectively 	<ul style="list-style-type: none"> Withdrawals (excl. ill health) – Hymans' default assumption is reduced by 40% for full-time and part time males, 30% for full-time females and 10% for part-time females Ill health early retirements – Hymans' default assumption Promotional salary scale – Hymans' default assumption Death in service – Hymans' default assumption 50:50 assumption – 0% uptake Retirement age – no change Cash commutation – 75% of the maximum tax-free amount. Members leaving dependants – Club vita LGPS-wide analysis Age difference with dependant – Club vita LGPS-wide analysis (Dependant is 3.5 years younger for males and 0.6 years older for females)

6. Argymhelliad

Gofynnir i'r Pwyllgor gymeradwyo'r gosodiad rhagdybiaeth ar gyfer prisiad Cronfa Bensiwn Gwynedd 2025.

Gwynedd Pension Fund

Assumption setting for the 2025 valuation

Pensions Committee: 17 March 2025

Richard Warden FFA C.Act Allan Woodhouse AFA C.Act

Contents

- 1. Background**
- 2. Financial assumptions**
- 3. Life expectancy assumptions**
- 4. All other demographic assumptions**
- 5. Next steps**

1. Background

What assumptions does the Fund need to make?

Assumption	Description
Financial assumptions	
Discount rate	Average annual rate of future investment return that will be earned on the Fund's assets. This is used to place a present value on future projected benefit payments.
Benefit increases / CARE revaluation	Average annual rate of future benefit increases and CARE revaluation (which are based on CPI inflation in the LGPS)
Salary increases	Average annual rate of future inflationary salary awards
Demographic assumptions	
Baseline longevity	How long we expect members to live based on current observed death rates
Future improvements in longevity	How death rates are expected to change in the future (historically life expectancy has improved over time)
Members leaving dependants	Proportion of pensioners leaving a dependant pension at death
Age difference with dependant	Difference in age between member at death and their surviving dependant
Other demographic events	Events such as retirement age, rate of ill health retirement, level of commutation and 50:50 take up

Assumption setting ‘rules’

Set by the Fund Actuary through discussions with Officers and Committee

Reflect the specific characteristics of the Fund (where practical) and the timeframe of the liabilities i.e. very long-term view

LGPS guidance requires funds to adopt prudent assumptions

Margin of prudence adopted in the future investment return (discount rate) assumption

All other assumptions are best estimate

Starting point is current assumptions, then consider any relevant changes

Evolution from 2022, not a revolution

2. Financial assumptions

Changes affecting financial markets since 2022

The main changes since the 2022 valuation date are set out below:

Economic conditions

- Increase in interest rates from historic lows to rates closer to the long-term average.
- Higher than expected inflation: April 2023 (10.1%) and April 2024 (6.7%).
- Increased market volatility, impacting expected future investment returns.

Climate risk

- Climate change could have significant implications for financial markets.
- In particular, there is evidence to suggest that the risk of extreme events occurring is increasing
- A workshop that focuses on the uncertainty around future climate pathways is being planned for later this year.

Political risks

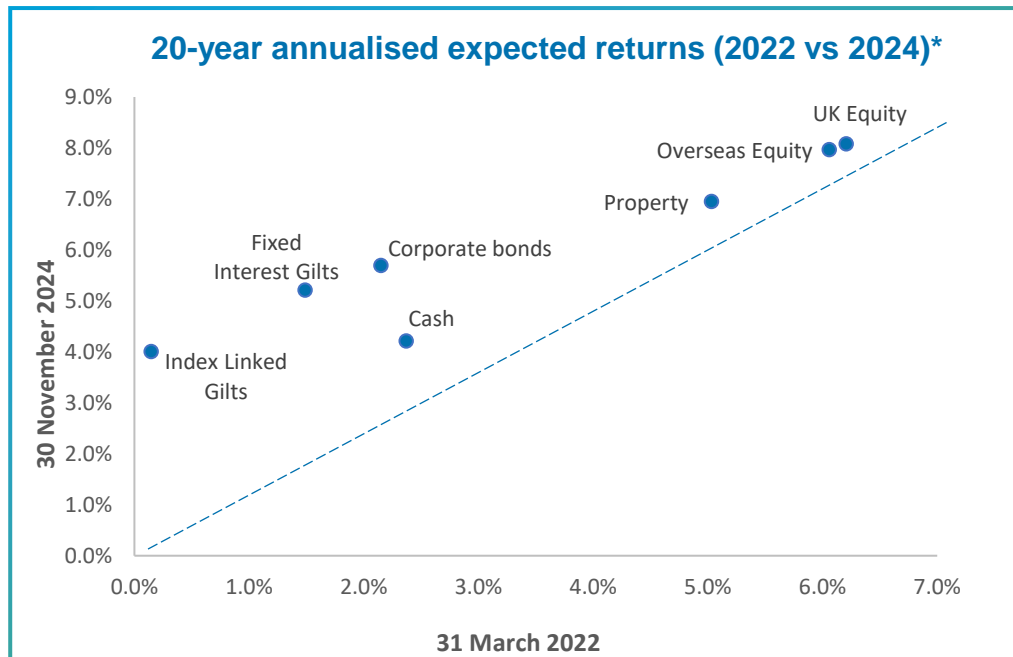
- In July 2024, the Government launched its Pensions Investment Review.
- In November 2024, the UK Government launched the “LGPS – Fit for the future” consultation.
- The geo-political landscape has shifted significantly e.g. increases in regional conflicts, potential trade wars.

The most material change for the purpose of funding at the 2025 valuation is the change in economic conditions

Future investment returns (discount rate)

- Significant change in economic environment since 2022

- Higher expected future investment returns, higher funding levels and lower benefit costs
- But increased uncertainty, justifying an increase in prudence in the assumption

Prudence level	31 March 2022		30 November 2024	
	Reported discount rate (p.a.)	Funding level	Discount rate (p.a.)	Funding level
75%	4.1%	120%	6.2%	186%
80%	Not assessed	Not assessed	5.7%	171%

Prudence level	31 March 2022		30 November 2024	
	Primary rate (% of pay)		Primary rate (% of pay)	
75%	21.2%		14.7%	
80%	Not assessed		16.0%	

Recommendation: Increase prudence level from 75% to 80%

Benefit and salary increases

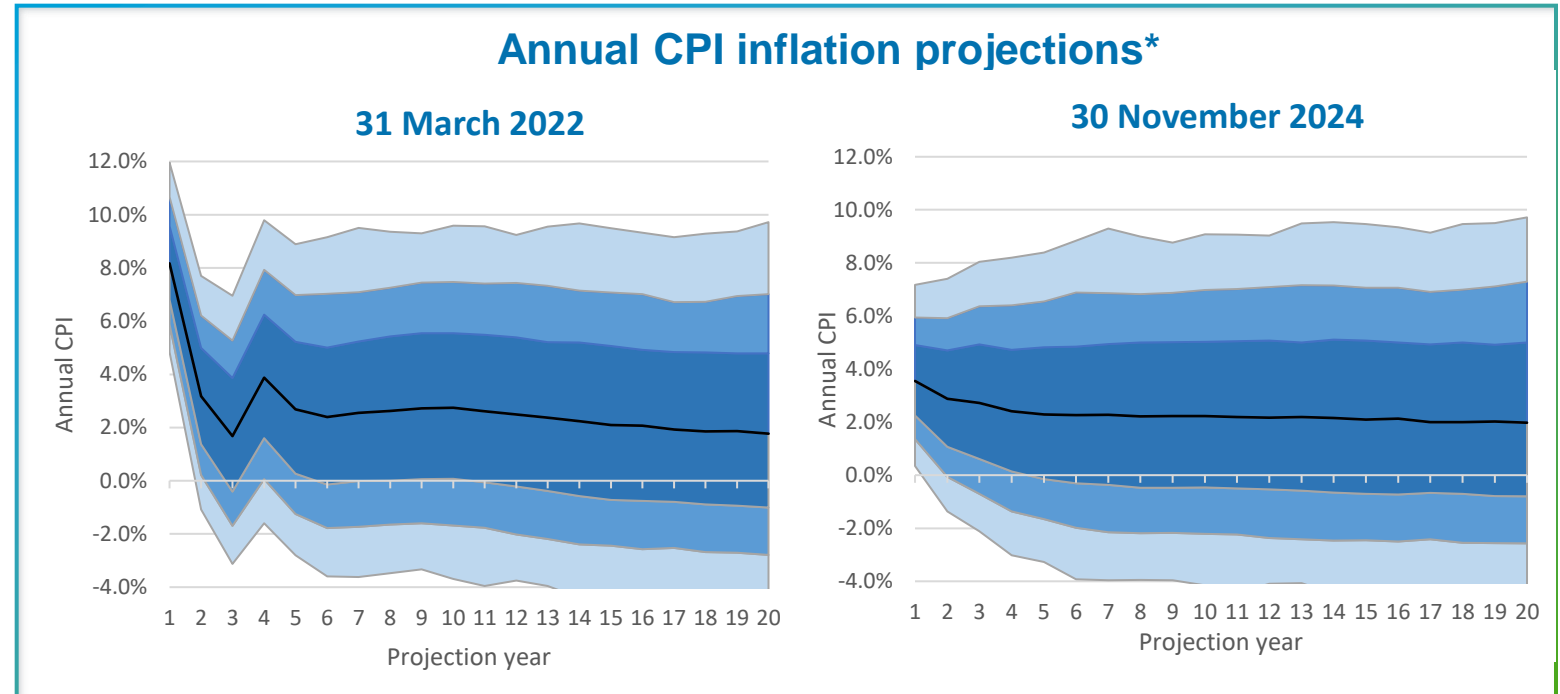
Benefit increases

- Benefit increases (and CARE revaluation) linked to CPI
- Reflect current inflation expectations

Salary increases

Inflationary salary increases set at $CPI + 0.5\%$:

- Uncertainty due to competing factors
- Maintain at current margin in absence of strong reason for change

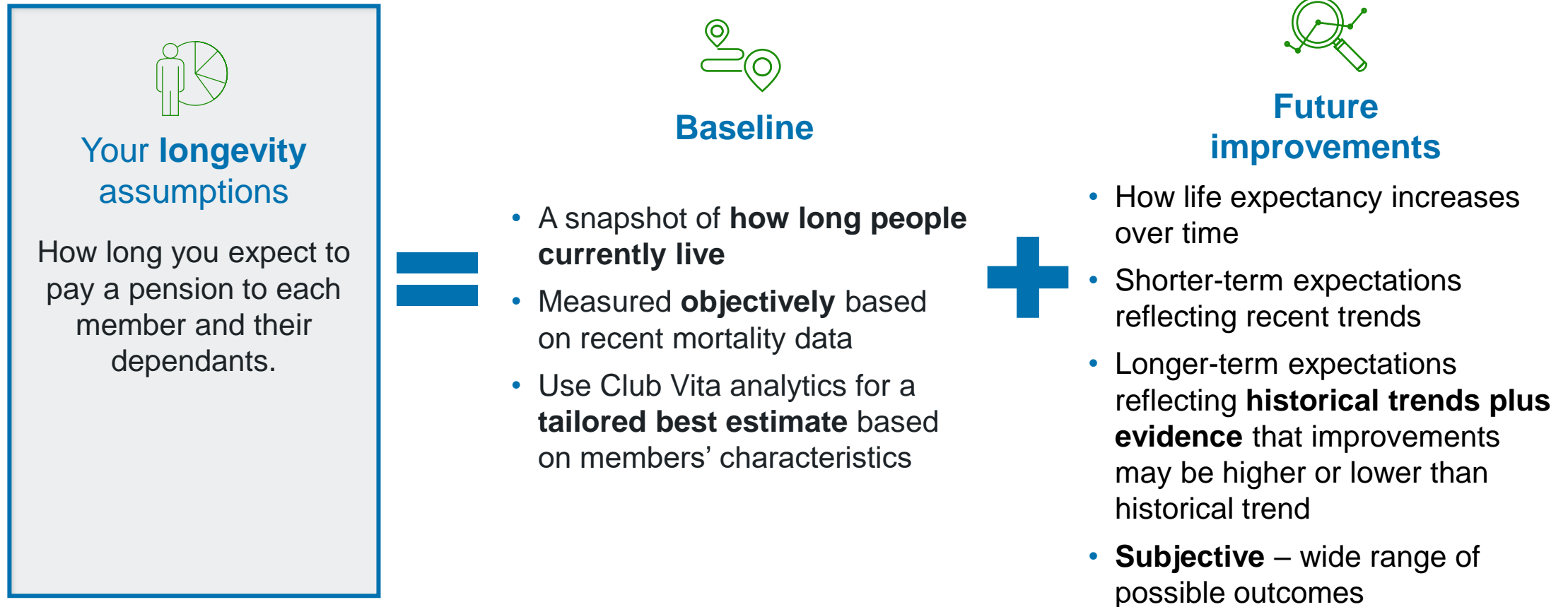

Average* level of future inflation at 30 November 2024 = **2.3% pa** (vs **2.7% pa** at March 2022)

Recommendation: Same approach as 2022 valuation, but reflect current inflation expectations

Life expectancy assumption

Breaking down the longevity assumption

Evidence based baseline and informed judgement for future improvements

Baseline assumption

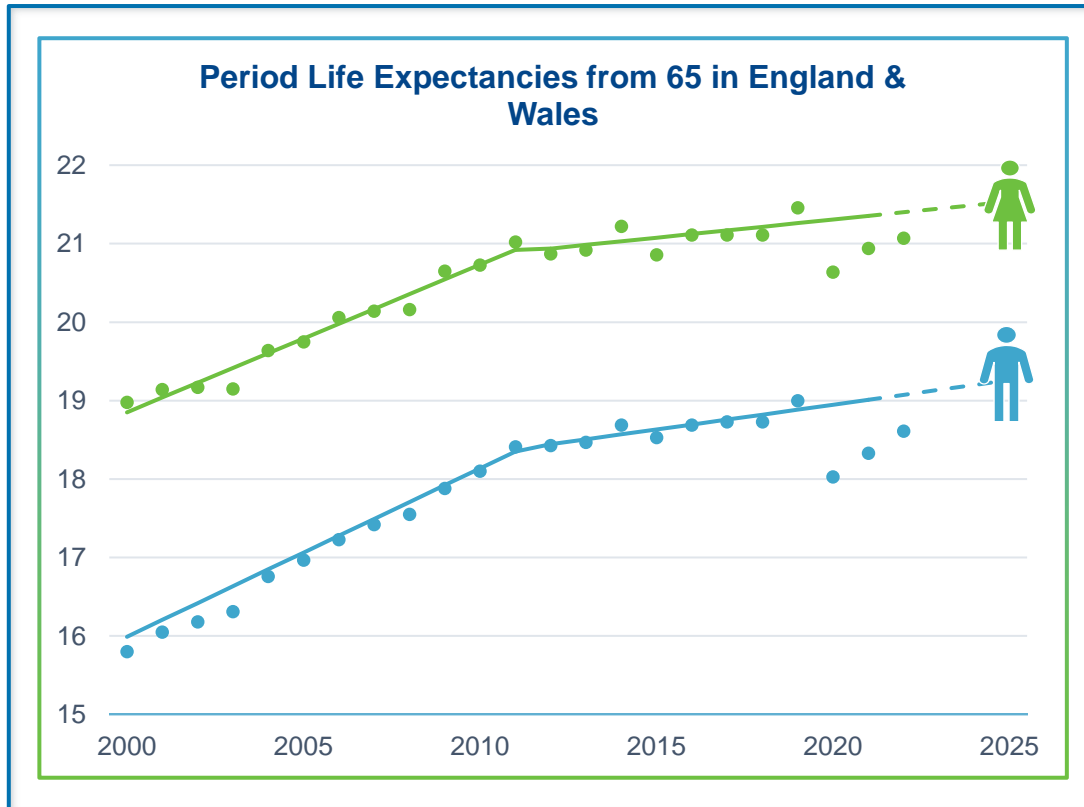
- Life expectancy tailored to every member of the Fund
- Considers postcode (proxy for lifestyle), retirement type and affluence
- Assumption is updated annually to reflect latest available data

Source: Club Vita, map available at <https://maps.clubvita.co.uk>

Recommendation: Continue to use tailored Club Vita assumptions

Future improvement assumption

Source: CMI 2022 model. Life expectancies from 2022 calculated using projected qx rates, with W_{2020} through W_{2022} set to 100% and S_x set to 0%

The world does not stand still, including life expectancy

Need to allow for future improvements in life expectancy

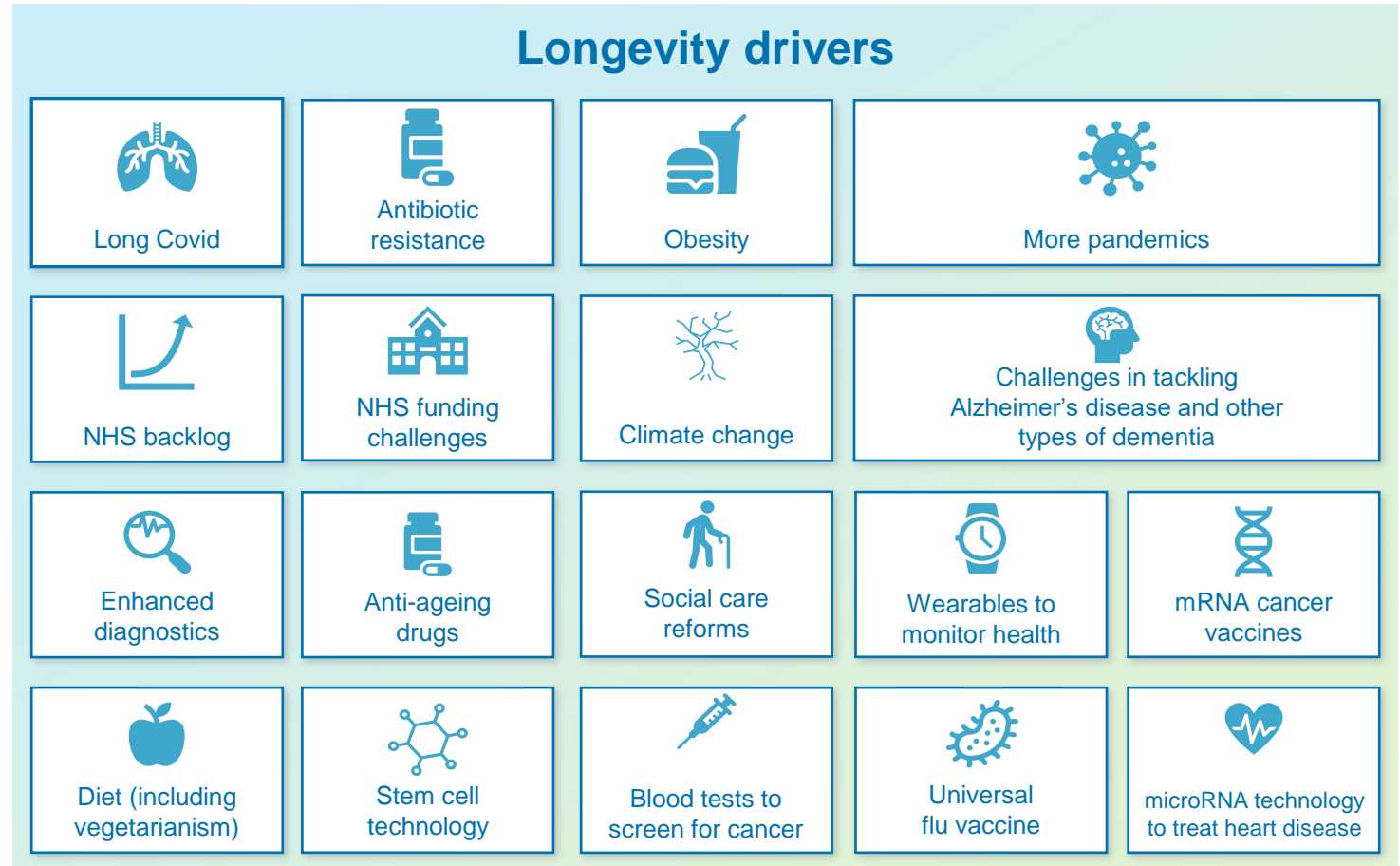
Improvements will be driven by medical advances, lifestyle behaviours and other external factors

Will require subjective decision making

Future improvements – other drivers

- Uncertainty in outlook
- Real-world drivers will affect future life expectancy
- Fund should consider its beliefs around future trends
- Full analysis considered in the Fund officer paper included in the committee pack.

Less prudent

Prudent

Climate Change

COVID-19 Deaths

Long COVID

NHS delays

NHS funding

Low

- There is extremely limited response to address climate change.
- Deaths from COVID will continue to be material in the longer term.
- The proportion of individuals affected long COVID will remain at the level observed in 2023.
- There is no reduction in NHS waiting times and no progress towards the government's 18-week target.
- The Government's health and social care budget continues to reduce in real terms.

Default

- There is some adaption to address climate change, but a struggle to adapt quickly.
- The level of deaths as a result of COVID has now stabilised.
- The proportion of individuals affected by long COVID will reduce slowly from the level observed in 2023.
- There is a general reduction in NHS waiting times, but still above the government's 18-week target.
- The Government's health and social care budget remains constant in real terms

High

- There is plausibly fast and effective adaption to address climate change.
- Deaths from COVID will be negligible in a few years' time.
- There is no material increase to mortality risk in the long-term due to reduced instances of long COVID.
- Within 5 years, there is no-one that waits more than 18 weeks for treatment.
- The Government's health and social care budget will be increased in future years.

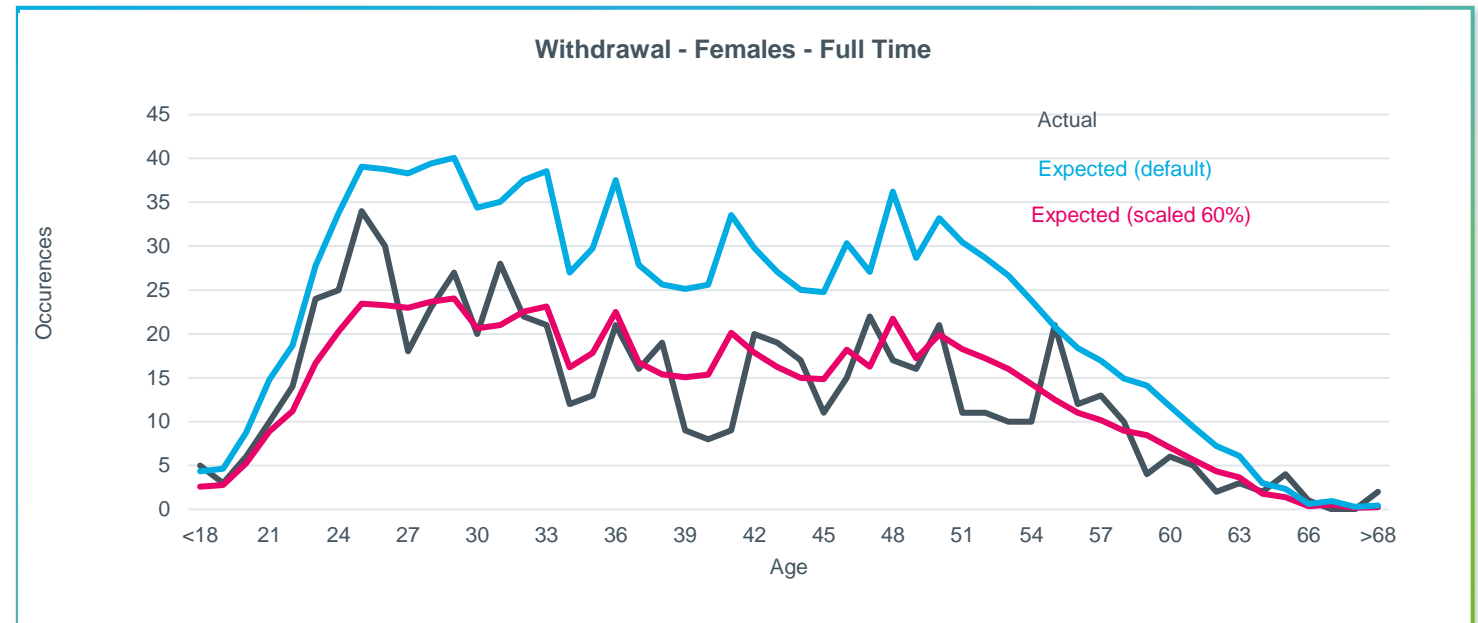
Recommendation: Adopt overall 'default' future improvement assumption

All other demographic assumptions

Other demographic assumptions

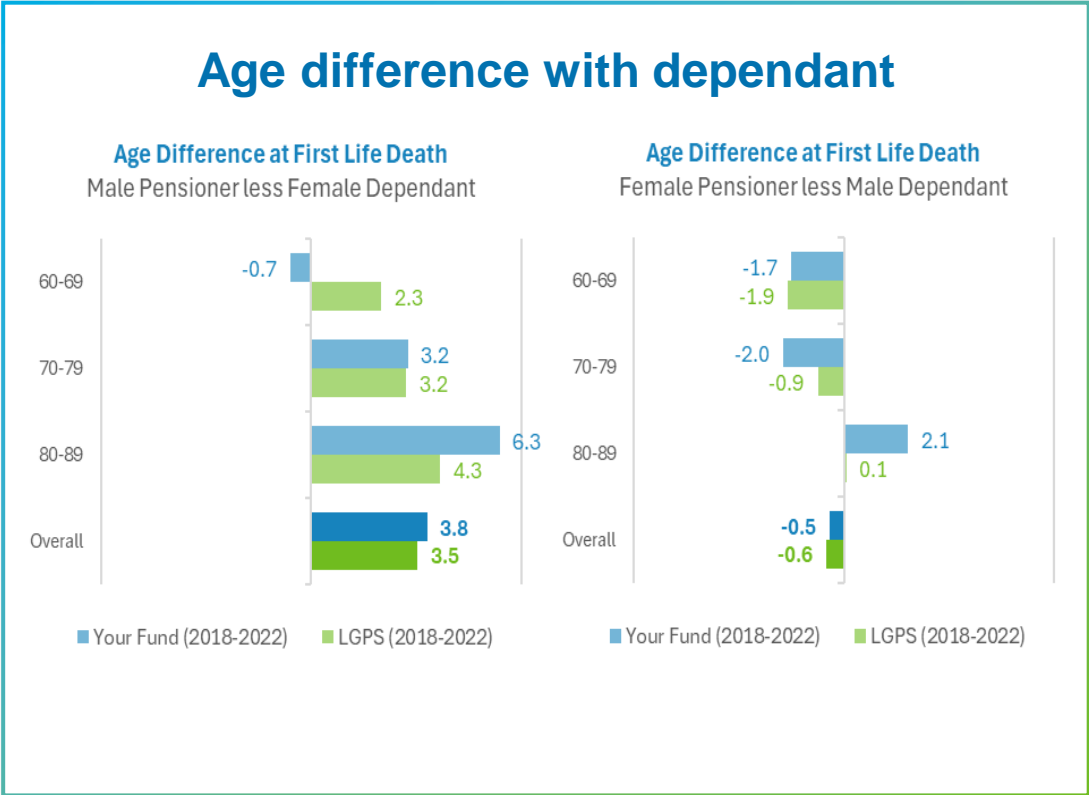
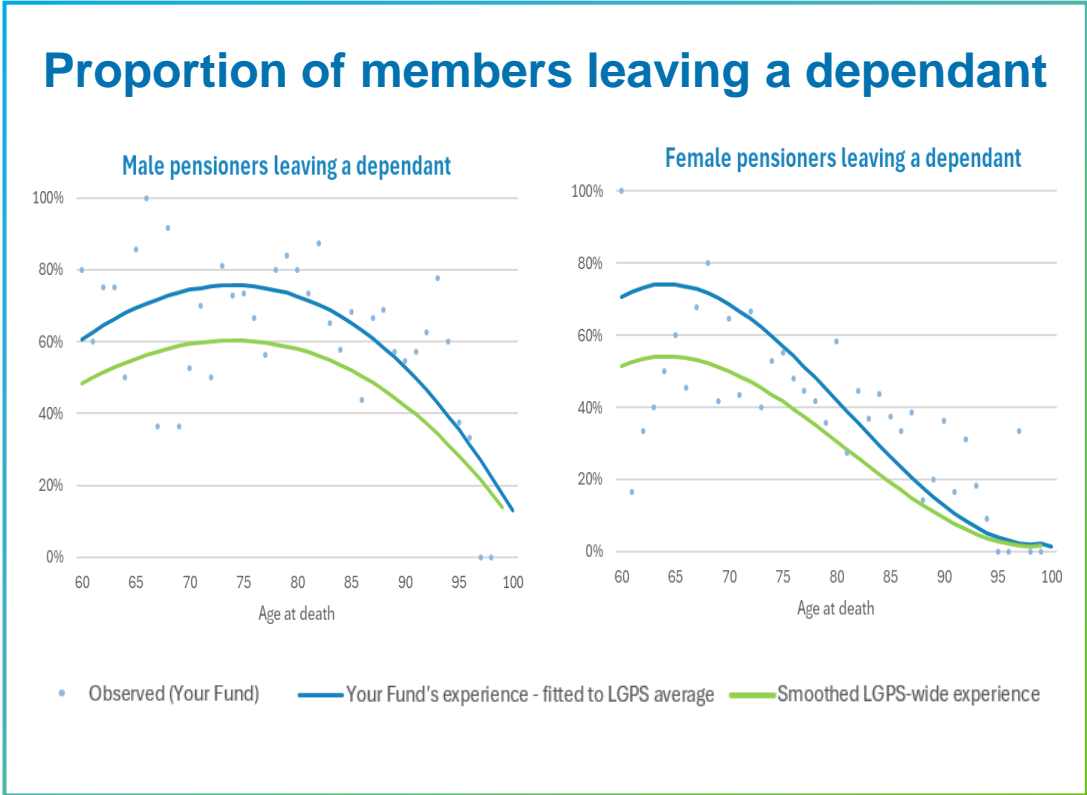
Withdrawal
Ill-health retirements
Promotional salary scale
Death before retirement
50:50 option take-up
Retirement age
Cash commutation

Use analysis of LGPS and Fund's actual membership experience. Consider external factors e.g. short-term events which skew analysis or upcoming changes

Recommendation: Adopt assumptions based on analysis of the Fund's actual membership experience

Assumptions informed by Club Vita

Recommendation: Adopt assumptions based on Club Vita LGPS-wide analysis

Next steps

Assumptions to be approved

Assumption	2022 valuation assumption	Proposed 2025 valuation assumption
Discount rate (level of prudence)	75% LoS prudence level	80% LoS prudence level Reflects increased market/economic uncertainty
CPI inflation (Benefit increases and CARE revaluation)	Based on Hymans' ESS model, reflecting market expectations Median CPI expectation of 2.7% pa	Based on Hymans' ESS model, reflecting market expectations Median CPI expectation of 2.3% pa (as at November 2024, will be based on March 2025 expectations for valuation)
Salary increases	CPI + 0.5%	CPI + 0.5%
Baseline longevity	Latest Club vita tables	Latest Club vita tables
Future improvements in longevity	<ul style="list-style-type: none"> Use latest available CMI model Reflect Fund's membership characteristics Avoid recent Covid experience skewing projections 	<ul style="list-style-type: none"> Use latest available CMI model Reflect Fund's membership characteristics Avoid recent Covid experience skewing projections Reflect Fund's beliefs about future longevity drivers
Other demographic assumptions (excluding longevity)	<ul style="list-style-type: none"> Withdrawals (excl. ill health) – Hymans' default assumption is reduced by 20% for full-time males and females, and 25% for part time males Ill health early retirements – Hymans' default assumption Promotional salary scale – Hymans' default assumption Death in service – Hymans' default assumption 50:50 assumption – 0.5% uptake Retirement age – earliest age at which a member can retire with their benefits unreduced. Cash commutation – 65% of the maximum tax-free amount. Members leaving dependants – Club vita LGPS-wide analysis Age difference with dependant – Dependant is 3 years younger or older for males and females respectively 	<ul style="list-style-type: none"> Withdrawals (excl. ill health) – Hymans' default assumption is reduced by 40% for full-time and part time males, 30% for full-time females and 10% for part-time females Ill health early retirements – Hymans' default assumption Promotional salary scale – Hymans' default assumption Death in service – Hymans' default assumption 50:50 assumption – 0% uptake Retirement age – no change Cash commutation – 75% of the maximum tax-free amount. Members leaving dependants – Club vita LGPS-wide analysis Age difference with dependant – Club vita LGPS-wide analysis (Dependant is 3.5 years younger for males and 0.6 years older for females)

Thank you

Important Information

This material is provided as general information for illustration purposes only. It is not a definitive analysis of the subject(s) covered, is not a substitute for specific professional advice and should not be relied upon. It contains confidential information belonging to Hymans Robertson LLP (HR) and should not be disclosed to any third party without prior consent from HR, except as required by law.

Eitem 8

Cyfarfod:	Pwyllgor Pensiynau
Dyddiad:	17/03/2025
Teitl:	ADBORTH O GYNHADLEDD LLYWODRAETHU'R LGA
Pwrpas:	Er gwybodaeth
Awdur:	Meirion Jones, Rheolwr Pensiynau Cynghorydd Ioan Thomas

Cafodd y Cynghorydd Ioan Thomas a minnau y pleser o fynychu Cynhadledd Llywodraethu'r LGA yn Bournemouth fis Ionawr eleni. Roedd y digwyddiad yn cynnwys nifer o ddiwrnodau diddorol, yn cynnwys amrywiaeth o sesiynau rhagorol a phryfoclyd ar ystod o bynciau. Roedd yn galonogol gweld bod llawer o'r materion a drafodwyd eisoes yn cael eu rheoli'n dda yn ein harferion ein hunain.

Isod, rydym yn darparu crynodeb o'r eitemau allweddol a drafodwyd yn y gynhadledd. Mae'r crynodeb hwn yn seiliedig ar y ddogfen 'Conference Highlight' a baratowyd gan Susan Black o Hymans Robertson:

Diwrnod 1: Dydd Iau 30 Ionawr 2025

Croeso gan y Cadeirydd

Joanne Donnelly, LGA

Agorodd Jo y gynhadledd yn rhinwedd ei swydd fel Cadeirydd, gan dynnu sylw at yr agenda brysur a'r amrywiaeth o faterion parhaus yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL). Nododd Jo mai hon fyddai ei Chynhadledd Lywodraethu olaf fel Pennaeth Pensiynau LGA, o ystyried iddi symud i swydd prif swyddog gweithredol LPFA ym mis Ebrill.

Diweddariad gan y Gweinidog

Jim McMahon AS, Y Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol

Agorodd y gynhadledd gyda fideo gan y Gweinidog Llywodraeth Leol, Jim McMahon AS, a amlinellodd ei flaenoriaethau ar gyfer y CPLIL a mynegodd ei gefnogaeth fel aelod. Tynnodd sylw at yr ymgysylltiad sylweddol yn yr ymgynghoriad Ffit i'r Dyfodol, a gafodd dros 200 o ymatebion, a phwysleisiodd botensial y CPLIL fel "injan ar gyfer twf".

Cymeradwyodd y Gweinidog y diwygiadau llywodraethu a cynigiwyd yn yr ymgynghoriad a thrafododd uchelgeisiau ehangach ar gyfer y cynllun, gan gynnwys pecyn o ddiwygiadau tegwch fel y Fargen Deg Newydd, gwell data ar optio allan, diwygiadau budd-daliadau goroeswyr, a mynd i'r afael â'r bwlch pensiynau rhywedd.

Byd yfory: Tirwedd y CPLIL yn y dyfodol

Jo Thistlewood, Cronfa Bensiwn Berkshire; Sian Kunert, CIV Llundain; Jon Richards, UNSAIN; Y Cynghorydd Nathan Yeowell, Cadeirydd LGPC

Trafododd sesiwn y panel, dan arweiniad y Cynghorydd Yeowell, agenda uchelgeisiol y Llywodraeth ar gyfer y CPLIL, gan nodi newid o anweithgarwch blaenorol i ymdrechion diwygio gweithredol.

Sylwodd Jon ar ymgysylltiad cadarnhaol gan y Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol (MHCLG) ers yr etholiad, er y gallai fod canfyddiadau amrywiol o gynigion buddsoddi'r Llywodraeth a'u heffeithiau yn y byd go iawn ar gronfeydd CPLIL.

Nododd Jo y byddai prisiadau 2025 sydd ar ddod yn esgor ar ganlyniadau amrywiol, gyda rhai cronfeydd yn profi gwargedion tra na fyddai eraill yn gwneud hynny.

Tynnodd Sian sylw at y ffaith y byddai effeithiau cynigion cronni'r Llywodraeth yn amrywio'n sylweddol ymhlith gwahanol byllau.

Roedd y panel hefyd yn mynd i'r afael â heriau staffio a chadw o fewn y sector, gan gydnabod mentrau cadarnhaol fel gwaith Bwrdd Cyngori'r Cynllun ar gymwysterau penodol i'r CPLIL a'r potensial ar gyfer prentisiaethau.

Digonolrwydd pensiynau

Jeremy Hughes, Bwrdd Cyngori'r Cynllun; Alexandra Miles, Grŵp Ecwiti Pensiynau

Aeth y cyflwynwyr i'r afael â materion hanfodol yn ymwneud â digonolrwydd pensiwn fel rhan o ail gam adolygiad pensiynau'r Llywodraeth, gydag amserlenni penodol eto i'w cadarnhau.

Cyflwynodd Alexandra ystadegau nodedig, gan ddatgelu bod angen i unigolion mewn cynlluniau cyfraniadau diffiniedig (DC) gronni £480,000 ar gyfer incwm ymddeol cymedrol o £31,300. Ar ben hynny, mae'r 10% uchaf o gronfeydd pensiwn DC yn dal 64% o gyfanswm y cyfoeth yn y cynlluniau hyn, ac mae 15% o bensiynwyr y DU yn byw mewn tldi cymharol ar hyn o bryd—ffigur y disgwylir iddo ddyblu yn y dyfodol. Yn ogystal, mae bwllch pensiwn rhyw sylweddol o 55% ar ôl ymddeol yn parhau.

Cyfrannodd Jeremy drwy drafod ystadegau CPLIL, gan dynnu sylw at ostyngiad yn y bwllch rhwng y rhywiau oherwydd cyflwyno'r cynllun cyfartaledd gyrfa yn 2014, gan nodi bod y bwllch yn parhau i fod yn fwy ar gyfer budd-daliadau a gronnwyd o dan y cynllun cyflog terfynol. Soniwyd hefyd am effaith ysgariad ar y bwllch pensiynau rhywedd, gyda dim ond tua 5% o ysgariadau yn cynnwys gorchymyn rhannu pensiwn, gan arwain at ddsbarthu buddion pensiwn yn anghyfartal.

Canllawiau datganiad strategaeth ariannu

Becky Clough, Bwrdd Cyngori'r Cynllun; Rachel Brothwood, Cronfa Bensiwn Gorllewin Canolbarth Lloegr

Amlygodd Becky y canllawiau a ddarparwyd gan y SAB dros y flwyddyn ddiwethaf, gan gynnwys cyfarwyddiadau ar gyfer Adroddiadau Blynyddol, dogfen hysbyswr archwilio, a chanllawiau diweddar ar gyfer Datganiadau Strategaeth Ariannu (FSS).

Eglurodd Rachel sut mae'r canllawiau newydd hyn yn cynorthwyo cyflogwyr i ddeall sut mae strategaeth cronfa yn cael ei defnyddio, yn enwedig o ran digwyddiadau cyflogwyr amrywiol rhwng dyddiadau prisio, megis derbyniadau, trosglwyddiadau swmp, a therfyniadau. Mae'r canllawiau'n hyrwyddo'r defnydd o derminoleg gyson mewn materion cyllido, gan fod o fudd i gyflogwyr sy'n ymwneud â chronfeydd lluosog. Roedd y drafodaeth yn pwysleisio pwysigrwydd cynllun ymgysylltu effeithiol, gyda rôl glir ar gyfer Byrddau Pensiwn Lleol yn ei ddatblygiad. Anogwyd cronfeydd i gasglu adborth gan gyflogwyr ar ôl ymgynghori i wella strategaethau ymgysylltu yn y dyfodol.

Yr her weinyddol

Lorraine Bennett, LGA; Susan Black, Hymans Robertson; Claire Newbery, Cronfa Bensiwn Avon; Toni Durrant, LGA

Aeth y sesiwn i'r afael â heriau amrywiol, gan gynnwys materion yn ymwneud â McCloud, dangosfyrddau pensiwn, newidiadau ôl-weithredol posibl i grantiau marwolaeth a buddion goroeswyr, y Fargen Deg newydd, fforffeiture, a newidiadau i'r Isafswm Oedran Pensiwn Cenedlaethol. Trafododd aelodau'r panel strategaethau i lywio'r heriau hyn, gan bwysleisio pwysigrwydd cynllunio busnes effeithiol ac ymgysylltu ag aelodau'r pwyllgor a'r bwrdd. Amlygwyd ailstrwythuro a sefydlu tîm newid busnes diweddar Avon fel camau cadarnhaol. Nododd Lorraine y gefnogaeth hanfodol a ddarparwyd gan y tîm LGA, sy'n cynnwys canllawiau i weinyddwyr a datblygu cymwysterau CPLIL. Fodd bynnag, anogodd y Llywodraeth i gyflymu newidiadau i'r cynllun er mwyn atal gwaith ôl-weithredol a gweithredu sawl prosiect ar yr un pryd.

Diweddariad cyfreithiol

Kirsty McLean, Squire Patton Boggs

Disgwylir i gronfeydd gysylltu â dangosfyrddau pensiynau erbyn 31 Hydref 2025, cyn y dyddiad cau cyfreithiol o 31 Hydref 2026, fel yr argymhellwyd gan yr Adran Gwaith a Phensiynau. Fe'u hanogir i gydweithio'n agos â'u darparwyr AVC ynghylch dangosfyrddau, yn enwedig o ystyried heriau diweddar yn y sector pensiynau.

Soniodd Kirsty am ymgynghoriad diweddar gan y llywodraeth yn cynnig gosod treth etifeddiant ar fudd-daliadau marwolaeth pensiynau gan ddechrau Ebrill 2027, gan bwysleisio heriau ymarferol posibl wrth gyfrifo rhwymedigaethau treth. Yn ogystal, mae ansicrwydd parhaus ynghylch goblygiadau achos Virgin Media ar gyfer cynlluniau pensiwn gwasanaeth cyhoeddus, gan annog cronfeydd i fonitro cyfathrebiadau'r llywodraeth yn agos ar y mater hwn.

Diwrnod 2: Dydd Gwener 31 Ionawr 2025

Diweddariad gan yr Ombwdsmon Pensiynau

Camilla Barry, yr Ombwdsmon Pensiynau (PO)

Pwysleisiodd Camilla ymrwymiad y sefydliad i fod yn wasanaeth dibynadwy, teg a diduedd ar gyfer datrys cwynion pensiwn. Nod y PO yw canolbwyntio ar bobl,

cyflawni canlyniadau effeithiol, ac annog gwelliannau i'r diwydiant. Fodd bynnag, mae'r llwyth gwaith yn cynyddu heb gyllid cyfatebol, gan annog y PO i adolygu ei fodel gweithredol ar gyfer mwy o effeithlonrwydd. Mae hyn yn cynnwys hyrwyddo penderfyniadau achos cynnar a hidlo cwynion nad ydynt yn cyrraedd eu trothwyau, megis cyfeirio achosion o dorri data at Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO). Dros y ddwy flynedd ddiwethaf, roedd y rhan fwyaf o gwynion CPLIL wedi'u datrys yn gysylltiedig â budd-daliadau ymddeol ac salwch, yn bennaf oherwydd cymhlethdod y rheoliadau. Y llynedd, dim ond 13 o gwynion CPLIL ddaeth i benderfyniad, gyda dim ond un yn cael ei gadarnhau.

Prisiadau'r Gronfa 2025

Michelle Doman, Mercer; Melanie Durrant, Barnett Waddingham; Joel Duckham, Aon; Steven Scott, Hymans Robertson; Joanne Donnelly, LGA

Rhoddodd Mel drosolwg o ddatblygiadau ers prisiad 2022, gan dynnu sylw at newidiadau gwleidyddol sylweddol, y gyllideb fach ddadleuol, ac esgyniad Brenin newydd. O fewn y CPLIL, roedd materion allweddol yn cynnwys effaith chwyddiant uchel ar fudd-daliadau, dychwelyd asedau yn bodloni disgwyliadau, gweithredu dyfarniad McCloud, yr ymgynghoriad Ffit i'r Dyfodol, a'r Papur Gwyn ar ad-drefnu llywodraeth leol.

Pwysleisiodd Michelle rôl yr actiwari wrth baratoi'r Datganiad Strategaeth Ariannu (FSS), gan eirioli am ddadansoddiad bwch rhwng canllawiau newydd a'r FSS presennol. Pwysleisiodd yr angen am reoli risg integredig a pholisiau cadarn sy'n mynd i'r afael â buddsoddi, cyllid a risgiau cyflogwyr, gan annog cynrychiolwyr i ddeall eu dulliau prisio, a all amrywio yn ôl cwmni actiwaraid.

Amlinellodd Steven gamau gweithredu hanfodol y mae cronfeydd yn eu cymryd wrth baratoi ar gyfer prisiad 2025, megis ceisio cyngor ar strategaeth a rhagdybiaethau cyllido, asesu strategaeth ariannu ar gyfer gwahanol grwpiau cyflogwr, a chychwyn ymgysylltu cynnar â chyflogwyr. Eglurodd fod y cyfrifoldeb dros osod strategaeth ariannu yn byw gyda'r gronfa, nid yr actiwari, a bod gwahanol gwmnïau actiwaraid yn cynnig dulliau prisio hyblyg i ddarparu ar gyfer safbwyntiau amrywiol ar risg a disgwyliadau'r farchnad.

Aeth Joel i'r afael â rheoli gwrthdaro buddiannau posibl yn deillio o rôl ddeuol cynghorau fel cyflogwyr ac awdurdodau gweinyddu. Nododd fod y rhan fwyaf o aelodau'r Pwyllgor yn debygol o'r blaidd fwyafrifol, gan ei gwneud yn anymarferol iddynt esgusodi eu hunain o benderfyniadau prisio. Yn hytrach, tynnodd sylw at bwysigrwydd dyletswydd ymddiriedol a'r angen i bob aelod ddeall eu cyfrifoldebau.

Diweddariad MHCLG

Paul Duggins, Y Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol

Ers yr etholiad, mae'r Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol (MHCLG) wedi ennill rôl fwy sylweddol yn y llywodraeth, yn enwedig mewn meysydd fel diwygio cynllunio, gyda'r Ysgrifennydd Gwladol a'r Dirprwy Brif Weinidog Angela Rayner AS yn arwain yr ymdrechion. Rhoddodd Paul y wybodaeth ddiweddaraf am yr

adolygiad pensiynau, gan dynnu sylw at gydweithio â'r Gweinidog Pensiynau Torsten Bell AS ar elfennau CPLIL. Derbyniodd yr adran 218 o ymatebion i'r ymgynghoriad diweddar Ffit i'r Dyfodol, sy'n cael eu hadolygu ar hyn o bryd. Yn ogystal, soniodd Paul am gyfres o ddiwygiadau yn canolbwyntio ar degwch, gydag ymgynghoriadau sydd ar y gweill yn mynd i'r afael â phynciau fel y Fargen Deg Newydd, buddion goroeswyr, y bwlch pensiynau rhyw, ac optio allan.

Bod yn aelod effeithiol o'r pwyllgor pensiynau neu bwrdd pensiwn

Laura Caudwell, Aon

Pwysleisiodd Laura bwysigrwydd llywodraethu effeithiol a rôl gwyddor ymddygiad wrth wneud penderfyniadau. Dadleuodd y dylai'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau feddu ar wybodaeth, sgiliau ac ymddygiadau priodol ar y cyd, yn hytrach na dibynnu ar alluoedd unigol.

Mae rôl y cadeirydd yn hanfodol wrth feithrin amgylchedd diogel ar gyfer deialog ac ymchwiliad agored. Yn ogystal, aeth i'r afael â goresgyn rhagfarnau ymwybodol ac anymwybodol, yn enwedig mewn perthynas â meddwl grŵp, ac amlygodd sut y gall mentrau Amrywiaeth, Ecwiti a Chynhwysiant (DEI) wella effeithiolrwydd cyffredinol.

Y rhagolygon buddsoddi

Atul Shinh, Ninety One

Canolbwyntiodd y sesiwn ar "ragfynegi'r anrhagweladwy," gydag Atul yn nodi bod buddsoddiad diweddar a rhagfynegiadau economaidd yn aml wedi methu'r marc, yn enwedig gyda'r ansicrwydd a gyflwynwyd gan weinyddiaeth Trump. Yn groes i'r disgwyliadau o ddirwasgiad, mae'r Unol Daleithiau wedi osgoi un oherwydd mewn fudo uchel, ymchwydd mewn gwariant defnyddwyr, a rhaglenni gwariant sylweddol y llywodraeth.

Er gwaethaf ansicrwydd parhaus, fel tariffau, mae'n bwysig gwahaniaethu rhwng rhexreg a realiti. Cynghorodd Atul gronfeydd CPLIL i barhau i fod yn wylidwrus o amrywiadau tymor byr yn y farchnad ac awgrymodd na ddylai'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau osod yn ormodol ar y gwahaniaethau rhwng marchnadoedd sy'n dod i'r amlwg a rhai datblygedig. Mae marchnadoedd sy'n dod i'r amlwg yn aml yn cyflwyno nodweddion dymunol i fuddsoddwyr, gan gynnwys twf uchel, dyled isel, chwyddiant isel, a pholisïau cyllidol ac ariannol cadarn.

Sylwadau i gloi

Joanne Donnelly, LGA; Y Cynghorydd Roger Phillips, Bwrdd Cynghori'r Cynllun

Crynhodd y Cynghorydd Phillips a Jo y materion a drafodwyd dros y ddau ddiwrnod, gan bwysleisio y bydd y flwyddyn nesaf yn brysur oherwydd cyfranogiad gweithredol y llywodraeth.

Diolchodd y Cynghorydd Phillips i Jo am ei chyfraniadau cyn iddi adael, gan nodi ei chyfrifoldebau helaeth fel Pennaeth Pensiynau, sy'n cynnwys gwasanaethu fel

ysgrifennydd i'r Bwrdd Ymgynghorol Cynllun, arwain tîm pensiynau LGA, a chefnogi cynlluniau pensiwn y diffoddwyr tân ac athrawon.

Cyfarfod:	Pwyllgor Pensiynau
Dyddiad:	17/03/2025
Teitl:	CRYNODEB O DDADANSODDIAD BWLCH PENSIWN RHYW
Pwrpas:	Er gwybodaeth
Awdur:	Meirion Jones, Rheolwr Pensiynau

1. Cyflwyniad

Mae'r papur hwn yn crynhoi canfyddiadau dadansoddiad diweddar a gynhaliwyd gan Hymans Robertson LLP ar ddata aelodaeth Cronfa Bensiwn Gwynedd, o 31 Mawrth 2024, i archwilio'r Bwlch Pensiynau Rhywedd. Mae'r adroddiad llawn ar gael i'w adolygu yn **Atodiad A**.

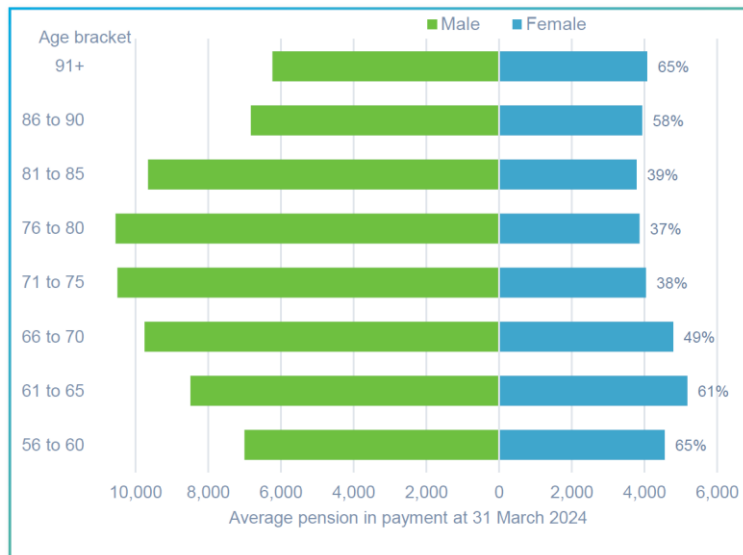
2. Beth yw'r Bwlch Pensiwn Rhywedd?

Y Bwlch Pensiynau Rhyw yw'r gwahaniaeth rhwng incwm ymddeol dynion a menywod. Gellir ei fesur yn ôl y gwahaniaeth mewn cyfoeth ar ôl ymddeol, gan gynnwys eitemau fel eiddo.

3. Canfyddiadau Allweddol

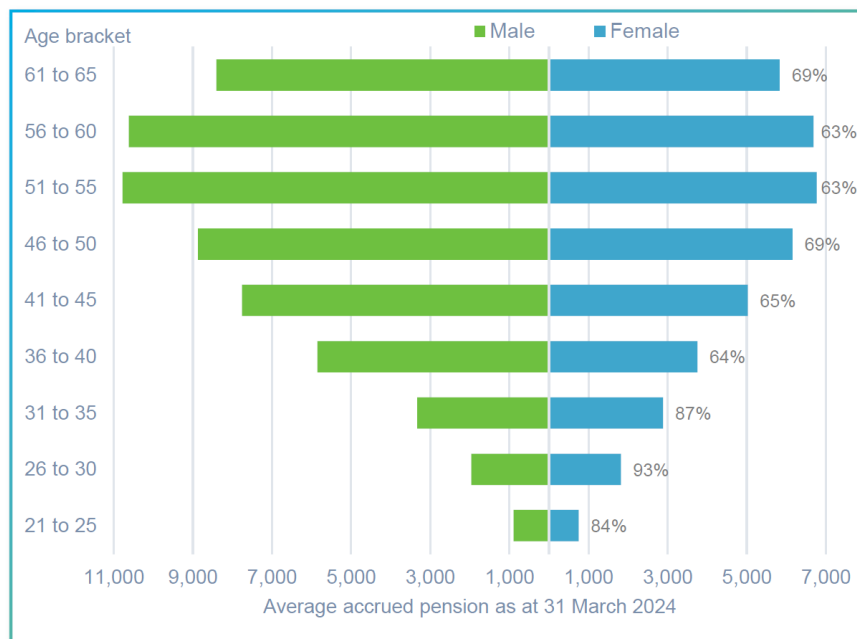
Canfyddiadau allweddol y dadansoddiad yw:

- **Bodolaeth Bwlch Pensiwn Rhywedd:** Mae'r dadansoddiad yn cadarnhau bodolaeth Bwlch Pensiwn Rhyw o fewn Cronfa Bensiwn Gwynedd.
- **Anghyfartaledd mewn symiau pensiwn:**
 - **Pensiynwyr cyfredol:**
 - Ar gyfartaledd, mae menywod yn derbyn tua 52c am bob £1 a delir i ddynion.
 - Cyfrifwyd y pensiwn cyfartalog a dalwyd ar 31 Mawrth 2024 ar gyfer cromfachau 5 mlynedd, wedi'u rhannu yn ôl rhyw.
 - Mae'r dadansoddiad yn nodi Bwlch Pensiynau Rhyw sylweddol ar draws pob cromfachau oedran, gyda'r gwahaniaeth yn fwy amlwg mewn grwpiau oedran hŷn. Er enghraifft, mae'r adroddiad yn dangos, ar gyfer y cromfachau oedran 61 i 65, bod menywod yn derbyn 61% o'r hyn y mae eu cymheiriaid gwrywaidd yn ei dderbyn.

○ **Aelodau Actif:**

- Mae Bwlch Pensiynau Rhyw yn amlwg hyd yn oed ymhlith aelodau iau, gweithgar, er ei fod yn llai amlwg o'i gymharu â grwpiau oedran hŷn. Er enghraifft, mae'r adroddiad yn dangos, ar gyfer y braced oedran 31 i 35, bod menywod yn cronni 93% o'r hyn y mae eu cymheiriaid gwrywaidd yn ei gronni.
- Cyfrifwyd y pensiwn cyfartalog a gronnwyd ar 31 Mawrth 2024 ar gyfer aelodau gweithredol mewn cromfachau 5 mlynedd, wedi'u rhannu yn ôl rhyw.

4. Ffactorau sy'n Cyfrannu:

Mae'r ffactorau sy'n cyfrannu ar gyfer y Bwlch Pensiwn Rhwng y Rhywiau yn cynnwys:

1. **Bwlch Cyflog rhwng y Rhywiau:** Ffactor sy'n cyfrannu at y Bwlch Pensiwnau Rhyw yw'r gwahaniaeth mewn cyflogau cyfwerth ag amser llawn (FTE) cyfartalog rhwng rhywiau. Mae menywod yn cael eu talu 81-93% o'r hyn y telir dynion o fewn yr un braced oedran, gan awgrymu ystod bwlch o 7% i 19%.
2. **Patrymau Gweithio:** Mae canran sylweddol uwch o'r gweithlu benywaidd yn weithwyr rhan-amser o gymharu â dynion. Mae hyn yn arwain at fenywod yn cronni llai o fuddion gwasanaeth pensiynadwy ac ymddeol.
3. **Tueddiadau sy'n gysylltiedig ag oedran:** Mae'n ymddangos bod yr achosion tâl a phatrymau gwaith yn ymddangos o 26-30 oed ymlaen, lle mae absenoldeb mamolaeth a chyfrifoldebau teuluol eraill yn aml yn arwain at seibiannau gyrfa, a all effeithio'n andwyol ar gronni pensiwn tymor hir.
4. **Cyfraddau optio allan:** Mae cyfraddau optio allan uwch ymhlith menywod o'r CPLIL yn gwaethygu'r bwlch pensiwn ymhellach.

5. Argymhellion

Mae'r adroddiad yn awgrymu er mwyn mynd i'r afael â'r bwlch yn llawn, y bydd angen newidiadau a gweithredu ar lefel genedlaethol. Fodd bynnag, mae rhai camau gweithredu y gellid eu cymryd ar lefel leol hefyd, er bod angen i'r cyflogwyr, yn hytrach na'r gronfa bensiwn, arwain ar hyn:

- Adolygu proffiliau swyddi a graddfeydd cyflog er mwyn sicrhau cydraddoldeb gwirioneddol ar draws y sbectrwm llawn.
- Gwirio fod polisiau dychwelyd i'r gwaith, gan gynnwys gweithio hyblyg, yn cefnogi ac yn annog pobl sydd wedi cymryd seibiannau gyrfa yn ôl i'r gweithle.
- Cyflwyno neu wella polisiau absenoldeb rhiant a rennir.
- Addysgu gweithwyr am oblygiadau ar gyfer eu pensiwn unrhyw bryd y mae newid pwynt bywyd a allai arwain at ganlyniadau ariannol.
- Gadael i aelodau newydd a gweithwyr rhan-amser wybod y gallant optio i mewn i'r cynllun pensiwn, hyd yn oed os nad ydynt yn bodloni'r meini prawf cymhwyso.

Gwynedd Pension Fund

Gender pensions gap analysis

Richard Warden
Fund Actuary

28 January 2025

Tud. 72
Hymans Robertson LLP® is a limited liability partnership registered in England and Wales with registered number OC310282. Authorised and regulated by the Financial Conduct Authority and licensed by the Institute and Faculty of Actuaries for a range of investment business activities.

Use the menu bar above to navigate to each section.

Contents

In this report:

	Page
Background	3
Gender pensions gap & the LGPS	5
Fund-level analysis	7
Causes of the gap	10
Conclusions	13
Next steps	15
Reliances & limitations	17

Background

What is the Gender Pensions Gap?

In recent years there has been increasing focus on ensuring equality at work. Most companies must now publish statistics on their Gender Pay Gap (the difference in average pay between males and females).

Following on from this, research has been conducted to better understand the Gender Pensions Gap (GPeG). A [report¹](#) published for the Commons Library highlights that the GPeG can be measured in different ways; to some it is the difference between the retirement income of men and women (which would include private and state pensions), whilst for others it is the difference in wealth in retirement (which would suggest the inclusion of other assets, such as property). The Government [introduced²](#) a measurement in June 2023 for private sector pensions.

A publication by [NOW:Pensions³](#), in conjunction with the Pensions Policy Institute, highlighted that, on average, women retire with pension savings of £69,000, whilst men at a similar age have a pensions wealth of £205,000. In addition, it also states that 67% of pensioners in poverty are women and that women would need to work full time for an extra 19 years to retire with the same pension as men.

¹<https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9517/CBP-9517.pdf>

²<https://www.gov.uk/government/statistics/gender-pensions-gap-in-private-pensions/the-gender-pensions-gap-in-private-pensions#main-stories>

³www.nowpensions.com/about-us/fairpensionsforall/gender-pensions-gap

Gender pensions gap & the LGPS

Is the Gender Pensions Gap an issue in the LGPS?

As one of the largest pension schemes in the UK (with around 6.3 million members), the LGPS provides a valuable benefit to many people.

Around 74% of these members are female (the figure is around 73% in your fund). With such a large proportion of members being female, and the public sector nature of participating employers, people may expect the gender pensions gap to be less of an issue in the LGPS.

However, a [report](#) issued by GAD analysing LGPS data in England and Wales identified a substantial difference between the benefits currently being built up by male and female members. The difference is roughly 35% for benefits in the CARE scheme, and roughly 46% for benefits in the final salary scheme.

It is difficult to pinpoint the exact causes of the gap, but the main factors seem to be:

- Gender pay gap (pension is linked to earnings)
- Part-time vs. full-time working (pension is linked to service)
- Career breaks (again, this affects service)

To better understand the issue, analysis is required. As agreed with the fund, we have used the fund's membership data provided as at 31 March 2024 and investigated the difference in the average annual pension amount between gender across 5-year age bands.

Note we are using pension amount instead of pension wealth. Wealth reflects differences in life expectancy and would be more appropriate if measuring the difference between defined contribution retirement pots. However, the LGPS is a defined benefit scheme and the benefit granted is independent of gender and expected life expectancy. Therefore, for this scheme, pension amount is a more appropriate measure for analysing the Gender Pensions Gap.

The results of our analysis are set out on the next four pages.

Fund-level analysis

Analysis of your data: current pensioners

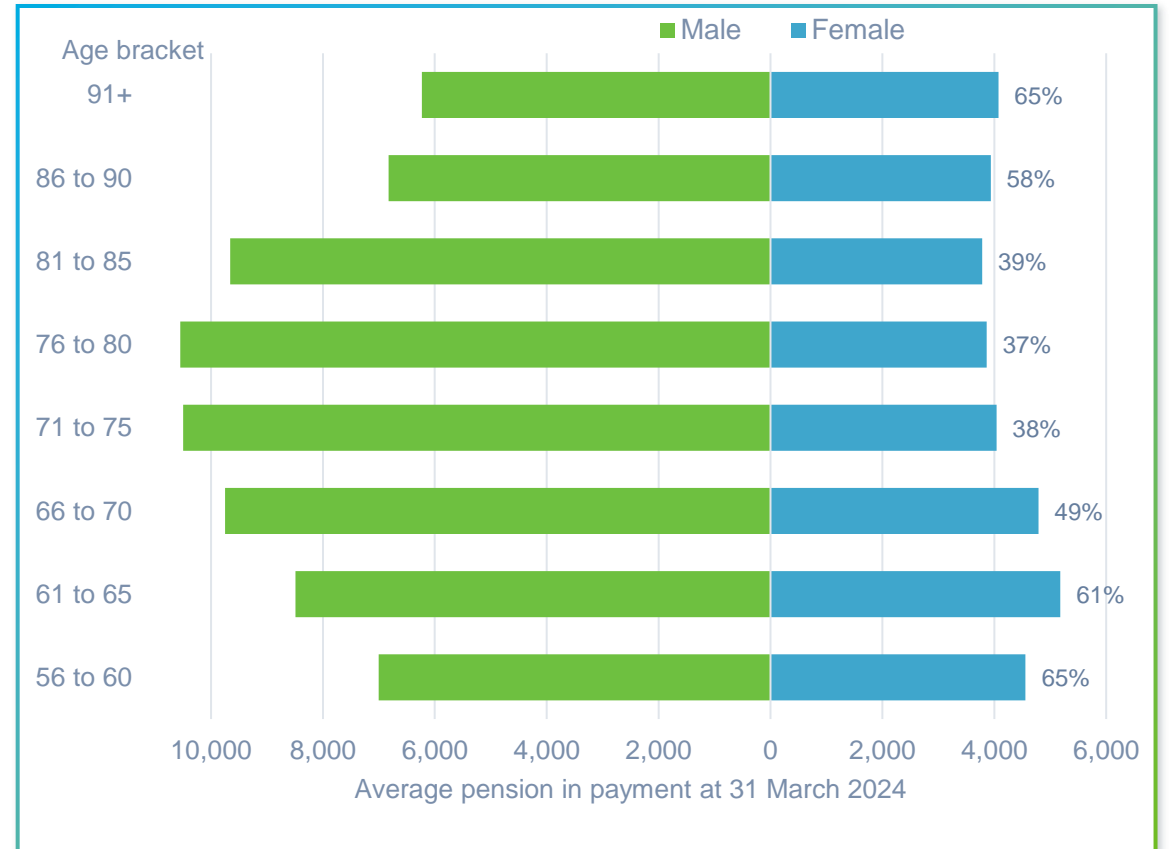
Using the 2024 data provided, we have calculated the average pension for 5-year age brackets and split by gender.

The chart shows that, on average, for every £1 of pension paid to males, females are receiving around **52p** (noted by the percentages). This is clear evidence of a Gender Pensions Gap.

For older members, as considered here, this difference may not be surprising when considering the societal structures in place as these benefits were being accrued. However, the trend is still evident at younger ages, e.g. 61 to 65, when changes to these structures were taking place.

To understand if the Gender Pensions Gap is a timing issue, we have carried out the same analysis for active members.

Note that the figures for age 56 to 60 may be skewed or subject to some bias. For example, pensioners in this age bracket are likely to have retired early due to affluence or a long service history. Therefore, some of the factors that cause the pensions gap are not relevant for this group. Similarly at age 90+, the dynamic of dependant pensions is likely to skew the analysis.

Analysis of your data: active members

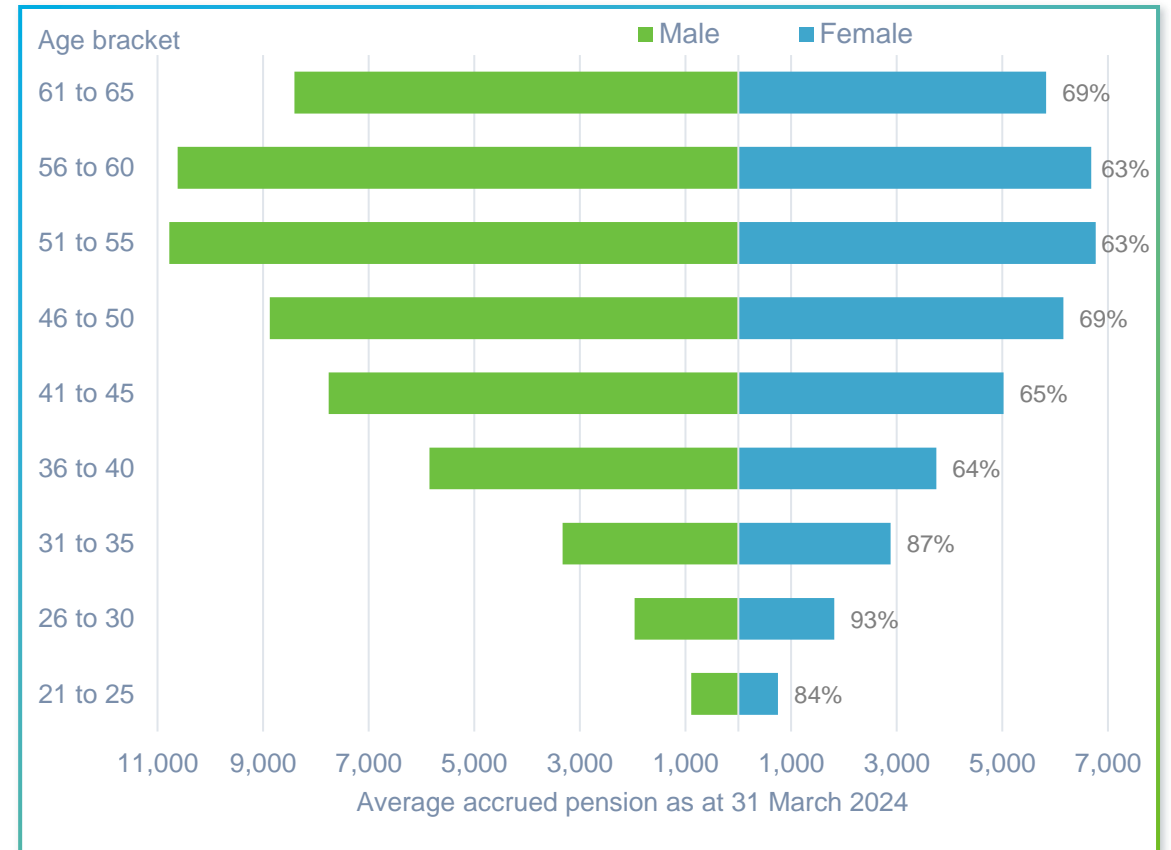
Again, using the 2024 data provided, we have calculated the average accrued pension for active members in 5-year age brackets and split by gender.

The pyramid shape of the chart is to be expected. Younger members will have a shorter service history so have accrued less benefits to date than older members.

The chart shows that even for younger members, despite changes in household working behaviours, a Gender Pensions Gap still exists. The gap is less pronounced at younger ages, a pattern we have seen in other LGPS funds.

This analysis has focussed on the output (pension). To better understand the issue, particularly the potential causes, we have reviewed the inputs – salary and service.

Note that the figures for age 61 to 65 may be skewed or subject to some bias. For example, due to retirement age rules, active members in this age bracket are likely to have similar service and job history so the differences which affect younger age brackets are less present.

Causes of the gap

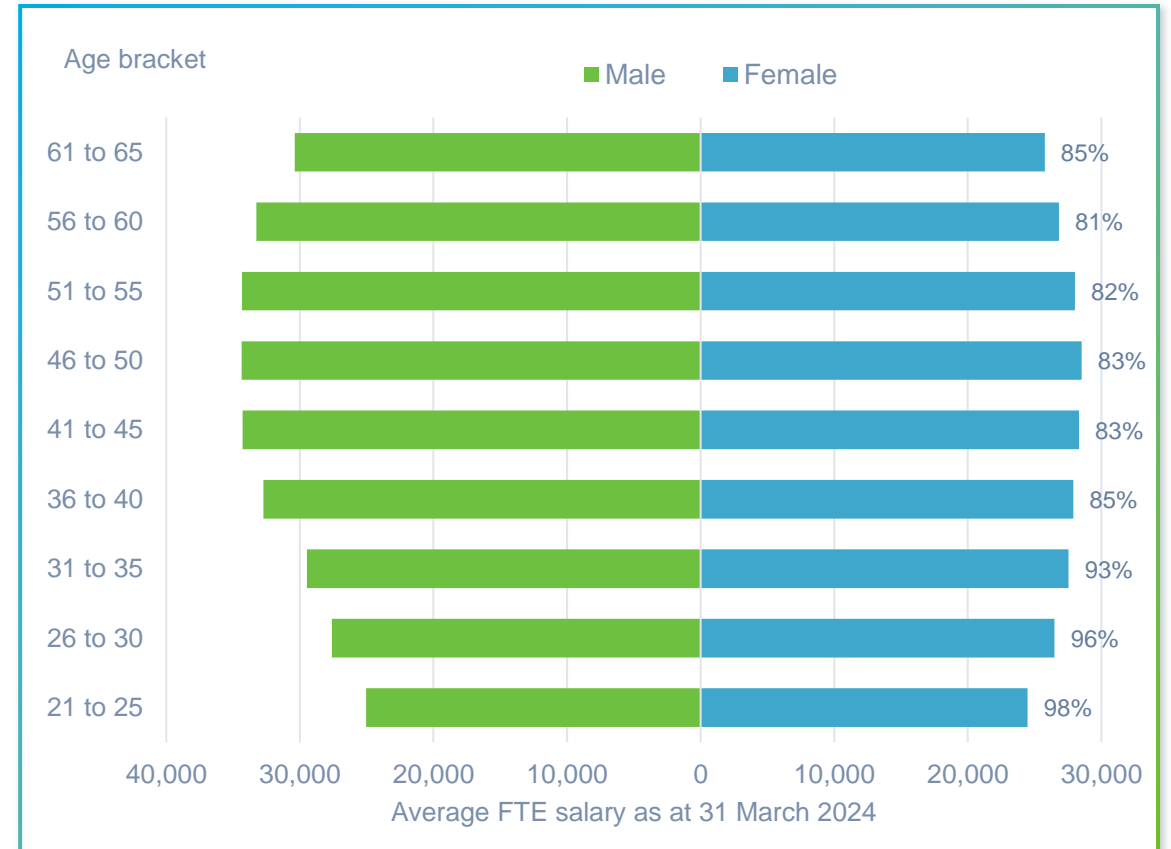
Possible causes of the Gender Pensions Gap: salary

This chart looks at the average full-time equivalent (FTE) salary of active members of the fund as at 31 March 2024. As LGPS benefits are directly linked to the magnitude of salary, any difference in salary between the genders causes a difference in pension.

Looking at the percentages on the chart, we can see that on average females are paid 81-93% of males within the same age bracket (note this doesn't allow for differences in roles etc.) for ages 31 and above, implying a gap range of 7% to 19%. This compares with the average gender pay gap for the UK which sits at around 14%¹.

This difference will be a contributing factor to the Gender Pensions Gap already observed.

An interesting pattern in the analysis is that there is little difference in FTE pay between genders up to age 30. Thereafter, the gap starts to widen.

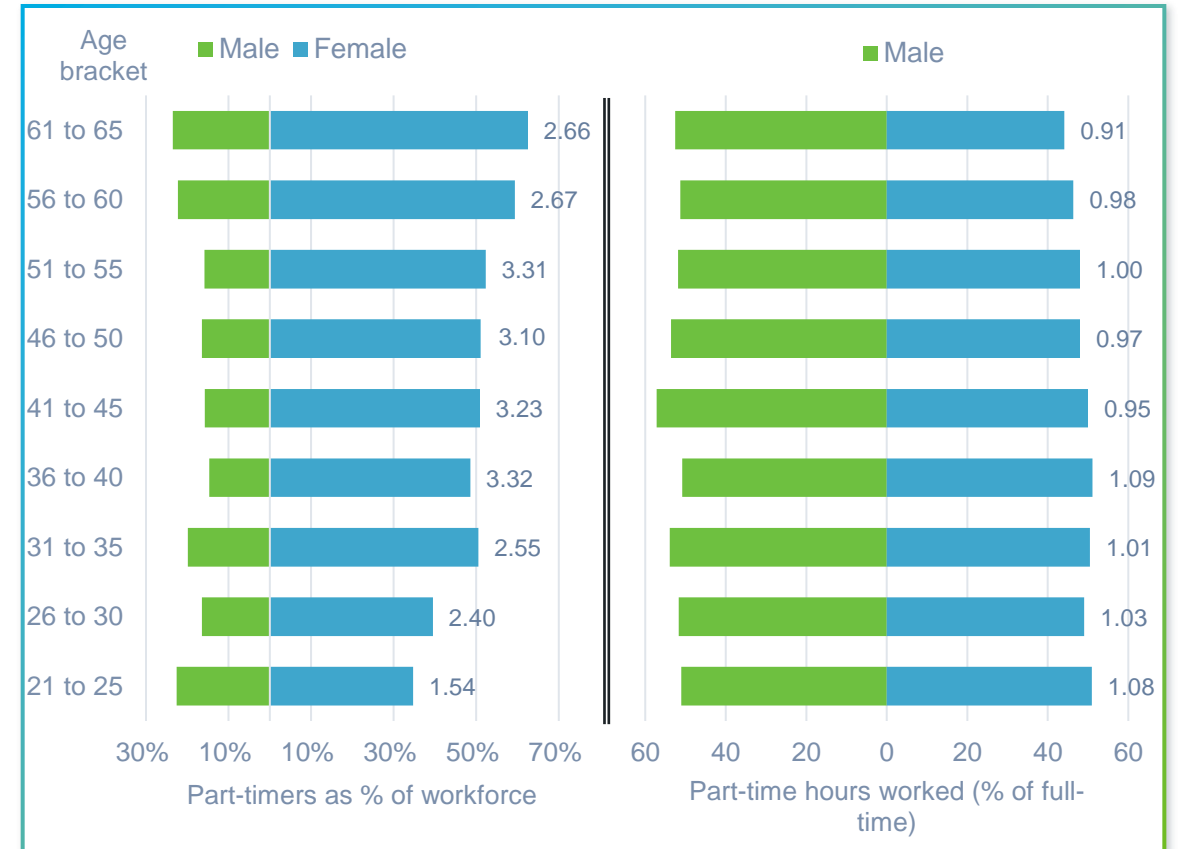
¹<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/bulletins/genderpaygapintheuk/2023>

Possible causes of the Gender Pensions Gap: service

These charts look at how working patterns, which affect service, and the amount of benefit accrued, vary between genders. The left-hand chart analyses the percentage of the workforce in each bracket that are part-time workers for each gender. The right-hand chart analyses the average number of hours worked (as a percentage of full-time hours) by those part-time workers for each gender.

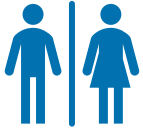
The left-hand chart shows that a much greater percentage of the female workforce are part-time workers than males. The differences are stark. As part-time workers will accrue less pensionable service and retirement benefit than full-time equivalents, this will be a big driver in the gender pension gap. There appears to be a big jump in the trend from age 26+.

The right-hand chart doesn't highlight any significant difference between males and females. This suggests that this factor is unlikely to be a material contributing cause to the Gender Pensions Gap.

Conclusions

Conclusions from the analysis

A Gender Pension Gap does exist in the fund

The analysis shows that the gap is prevalent at older ages but even exists at younger ages

The gender pay gap is a contributing factor

Whilst the pay gap is slightly lower than the national average at some ages, the difference will be a contributing factor to the pensions gap

There is a significant difference in working patterns between genders

Females are more likely to be part-time workers which results in them accruing less pension

The pay and working pattern causes seem to appear from age 26-30 onwards

We don't have the data to investigate the cause of this trend, but the [Office for National statistics](https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/birthsdeathsandmarriages/livebirths/bulletins/birthcharacteristicsinenglandandwales/2022)¹ states age 30.9 as the average age of mothers who give birth. Does this single event then lead to females being more likely to earn less and work part-time than male equivalents? If this is the case, what can be done to recognise this and ensure retirement equality?

¹<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/birthsdeathsandmarriages/livebirths/bulletins/birthcharacteristicsinenglandandwales/2022>

Next steps

Next steps

The Gender Pensions Gap is not an issue confined solely to the LGPS. Research shows it existing across the whole pension landscape.

To fully address the gap, and some of its contributing factors, it is likely national level action and changes will be required. We believe that the LGPS, as a scheme with around 4 million female members, is in a prime position to be a leader in this debate.

There are also some actions that could be taken at local level, albeit employer driven, such as:

- Reviewing job profiles and pay scales to ensure there is genuine equality across the full spectrum (this would also help address the gender pay gap).
- Checking that back-to-work policies, including flexible working, fully support and encourage people who have taken career breaks back into the workplace.
- Introducing or enhancing shared parental leave policies.

- Educating employees about implications for their pension any time there is a life point change that may have financial consequences (e.g. reducing hours, getting divorced, promotion etc). Employees can then make informed choices about whether to top up their pension or not.
- Letting new joiners and part-time workers know that they can opt-in to the pension scheme, even if they do not meet the qualifying criteria

If you want further information on this topic, particularly around what could be done to reduce the Gender Pensions Gap, please watch the recording of our [webinar¹](#). The guest presenter was Lauren Wilkinson from the Pensions Policy Institute.

Reliances & limitations

Reliances and limitations

We have been commissioned by Cyngor Gwynedd ('the Administering Authority') to carry out an analysis of the Gwynedd Pension Fund membership data to explore if there is a Gender Pensions Gap.

This report is addressed to the Administering Authority. It has been prepared by us as actuaries to the Fund and is solely for the purpose of summarising the outcomes of our analysis and high-level discussion on the gender pensions gap. It has not been prepared for any other third party or for any other purpose. We make no representation or warranties to any third party as to the accuracy or completeness of this report, no reliance should be placed on this report by any third party and we accept no responsibility or liability to any third party in respect of it.

Where we have expressed an opinion on the potential cause of the gender pension gap or possible resolution it should be treated only as that. This is a complex area with various factors and underlying issues.

The analysis is based on the membership data that has been submitted by the fund as at 31 March 2024.

Hymans Robertson LLP is the owner of all intellectual property rights in this report. All such rights are reserved.

The following Technical Actuarial Standards apply to this advice and have been complied with where material and to a proportionate degree. They are:

- TAS100 v2.0 – Principles for general actuarial standards

Hymans Robertson LLP is a limited liability partnership registered in England and Wales with registered number OC310282.

A list of members of Hymans Robertson LLP is available for inspection at One London Wall, London EC2Y 5EA, the firm's registered office. Authorised and regulated by the Financial Conduct Authority and licensed by the Institute and Faculty of Actuaries for a range of investment business activities. Hymans Robertson is a registered trademark of Hymans Robertson LLP.

Thank you

Hymans Robertson LLP (HR) has relied upon or used third parties and may use internally generated estimates for the provision of data quoted, or used, in the preparation of this report. Whilst reasonable efforts have been made to ensure the accuracy of such estimates or data, these estimates are not guaranteed, and HR is not liable for any loss arising from their use. This report does not constitute legal or tax advice. Hymans Robertson LLP (HR) is not qualified to provide such advice, which should be sought independently.

Cyfarfod:	Pwyllgor Pensiynau
Dyddiad:	17/03/2025
Teitl:	POLISIÂU GWEINYDDOL Y GRONFA BENSIWN
Pwrpas:	I gymeradwyo'r polisiau gweinyddol newydd
Awdur:	Meirion Jones, Rheolwr Pensiynau

1. Cyflwyniad:

Dros y blynyddoedd, mae ein cronfa bensiwn wedi gweithredu gyda rhai polisiau gweinyddol sydd wedi arwain ein penderfyniadau a'n gweithredoedd. Fodd bynnag, nid yw'r polisiau hyn wedi'u dogfennu'n ffurfiol. Yn unol â Chod Ymarfer Cyffredinol y Rheoleiddiwr Pensiynau, rydym bellach yn cychwyn y broses o ddogfennu'r polisiau hyn i sicrhau eglurder, cysondeb, a chydymffurfiaeth.

2. Pwrpas:

Pwrpas yr adroddiad hwn yw cyflwyno chwe pholisi gweinyddol allweddol i'r Pwyllgor eu cymeradwyo. Mae'r polisiau hyn yn hanfodol ar gyfer rheoli a gweinyddu'r gronfa bensiwn yn effeithiol. Cyn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor, adolygwyd y polisiau hyn gan y Bwrdd Pensiwn. Ac eithrio ychwanegiad bach i Bolisi A, mynegodd y Bwrdd eu boddhad â'r polisiau ac argymhellodd eu gweithredu.

3. Polisiau a Gyflwynir:

A. Polisi Prawf Bywyd i Bensiynwyr sy'n Byw Dramor (Atodiad A):

- Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r gweithdrefnau ar gyfer gwirio bodolaeth aelodau cronfa bensiwn sy'n byw y tu allan i'r wlad i atal hawliadau twyllodrus. Awgrymodd y Bwrdd Pensiwn y dylai'r polisi nodi'n glir na fydd llog am daliad hwyr yn cael ei ychwanegu at unrhyw bensiynau a gafodd eu hatal os oedd aelodau'n hwyr yn cwblhau'r ymarfer prawf bywyd.

B. Polisi Gordaliad Pensiwn (Atodiad B):

- Mae'r polisi hwn yn manylu ar y camau i'w cymryd os bydd gordaliadau pensiwn, gan gynnwys dulliau adfer a chyfathrebu ag aelodau.

C. Polisi Iaith Gyfathrebu (Atodiad C):

- Mae'r polisi hwn yn sefydlu canllawiau ar gyfer darparu ar gyfer dewisiadau iaith aelodau mewn pob cyfathrebiad i sicrhau cynhwysiant a hygyrchedd.

D. Polisi Dosbarthu Dogfennau Cronfa Bensiwn Gwynedd (Atodiad D):

- Mae'r polisi hwn yn diffinio'r gwahanol ddulliau cyfathrebu i'w defnyddio gydag aelodau, gan gynnwys sianeli digidol a thraddodiadol, i sicrhau lledaenu gwybodaeth effeithiol ac amserol.

E. Polisi Cyhoeddi Slip Cyflog y Gronfa Bensiwn (Atodiad E):

- Mae'r polisi hwn yn nodi'r gweithdrefnau ar gyfer dosbarthu slipiau tâl i aelodau, gan gynnwys amllder, fformat, a dulliau dosbarthu.

F. Polisi Talu Buddion Pensiwn a Lwmp Swm i Aelodau (Atodiad F):

- Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r prosesau ar gyfer talu'r buddion pensiwn i gyfrifon ein haelodau

4. Casgliad:

Mae dogfennu'r polisiau hyn yn gam sylweddol tuag at wella llywodraethu a gweinyddu ein cronfa pensiwn. Rydym yn gofyn am gymeradwyaeth y Pwyllgor i fabwysiadu'r polisiau hyn o 1 Ebrill 2025.

Cronfa Bensiwn **GWYNEDD** Pension Fund

Datganiadau Polisi Gweinyddol

Teitl: Polisi Prawf Bywyd i bensiynwyr sy'n byw dramor

1. Pwrpas

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd ddyletswydd i sicrhau bod yr holl bensiynau sy'n cael eu talu yn cael eu derbyn gan y derbynnydd arfaethedig. Mae angen i ni geisio nodi unrhyw hawliadau twyllodrus posibl neu unrhyw ordaliadau pensiynau i aelodau a allai fod wedi marw, ond nid ydym wedi cael gwybod.

Ar gyfer pensiynwyr sy'n byw yn y Deyrnas Unedig, mae gan y Gronfa nifer o opsiynau sgrinio marwolaethau ar gael. Fodd bynnag, mae olrhain marwolaethau i aelodau sy'n byw dramor yn fwy heriol.

Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r gweithdrefnau ar gyfer gwirio hawl pensiynwyr sy'n byw dramor i barhau i dderbyn eu pensiynau. Bydd Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnal proses prawf bywyd blynyddol i sicrhau bod pensiynwyr yn dal yn fyw ac yn gymwys i gael eu taliadau pensiwn.

2. Cwmpas y polisi

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i holl bensiynwyr Cronfa Bensiwn Gwynedd sy'n byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig.

3. Datganiad Polisi

Mae'n ofynnol i bensiynwyr sy'n byw dramor gymryd rhan mewn ymarfer prawf bywyd blynyddol i gadarnhau eu hawl i daliadau pensiwn. Mae'r broses hon yn hanfodol er mwyn atal hawliadau twyllodrus a sicrhau uniondeb y gronfa bensiwn.

4. Trefniadaeth:

Bydd y Gronfa yn gweithredu'r weithdrefn ganlynol:

Gwirio Blynyddol

- Bydd Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnal ymarfer prawf bywyd blynyddol ar gyfer pob pensiynwr sy'n byw dramor.
- Bydd y gwaith yn cael ei wneud yn flynyddol o fis Ionawr i fis Mawrth, gyda dyddiad cau cwblhau wedi'i osod ar gyfer 31 Mawrth.

Dull Diofyn

- Y dull diofyn ar gyfer prawf bywyd yw trwy borth digidol EMpower Pensiynau Banc Asiant y Goron. Mae'n ofynnol i bensiynwyr gwblhau'r broses ddilysu gan ddefnyddio'r porth hwn.

Opsiwn seiliedig ar bapur

- Mae opsiwn papur ar gael i bensiynwyr sydd ddim yn gallu defnyddio'r porth digidol.
 - Rhaid i bensiynwyr sy'n dewis y dull hwn gwblhau a dychwelyd y ffurflenni papur a ddarperir yn uniongyrchol i'r gronfa bensiwn o fewn yr amserlen benodol.
1. Bydd yr opsiwn papur hefyd yn cael ei ddefnyddio ar gyfer pensiynwyr yn y DU os yw gwybodaeth yn awgrymu y gallai pensiynwr fod wedi marw, ond ni all y Gronfa wirio'r wybodaeth hon.

Peidio Ymateb ac Atal Pensiwn

- Os nad yw pensiynwr yn ymateb i'r prawf o ymarfer prawf bywyd o fewn yr amserlen benodol, bydd eu taliadau pensiwn yn cael eu hatal.
- Bydd hysbysiad atgoffa yn cael ei anfon at bensiynwyr cyn i unrhyw daliadau gael eu hatal, er mwyn eu hannog i gwblhau'r broses ddilysu.
- Bydd y taliadau pensiwn yn cael eu hadfer unwaith y bydd y pensiynwr yn cwblhau'r ymarfer prawf bywyd. Ni fydd unrhyw log am daliad hwyr yn cael ei ychwanegu at y taliad hwn.

5. Adolygu a diwygio

Bydd y polisi hwn yn cael ei adolygu'n flynyddol a'i ddiwygio yn ôl yr angen i sicrhau ei effeithiolrwydd a'i gydymffurfiaeth â rheoliadau perthnasol.

6. Manylion Cyswllt:

Gall aelodau gysylltu â'r Gronfa ar unrhyw adeg i gael cymorth gyda'r polisi hwn.

- **Ffôn** 01286 679982
- **E-bost:** pens@gwynedd.llyw.cymru
- **Gwefan:** www.cronfabensiwngwynedd.llyw.cymru

Cymeradwywyd gan: [Enw] Cronfa Bensiwn Gwynedd

Dyddiad:

Cronfa Bensiwn **GWYNEDD** Pension Fund

Datganiadau Polisi Gweinyddol

Teitl: Polisi Gordaliad Pensiwn

1. Cyflwyniad

Dyma Polisi Gordaliad Pensiwn ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd, sy'n cael ei reoli gan Gyngor Gwynedd (yr Awdurdod Gweinyddu).

Er bod mesurau ar waith i liniaru achosion o'r fath, gall gordaliadau pensiwn barhau i ddigwydd am amryw resymau. Mae'n bwysig bod gan y Gronfa bolisi gweithredol clir ar sut mae gordaliadau pensiwn yn cael eu rheoli unwaith y cânt eu nodi.

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd hefyd yn cydnabod yr angen i gymryd ymagwedd rhagweithiol tuag at nodi gweithgarwch a gordaliadau a allai fod yn dwyllodrus.

2. Amcanion y polisi

Nod amcanion y polisi yw sicrhau bod y Gronfa:

- gyda trefniadau llywodraethu cadarn ar waith, i hwyluso gwneud penderfyniadau gwybodus, gyda chefnogaeth cyngor, polisiâu a strategaethau priodol, tra'n sicrhau cydymffurfiaeth â deddfwriaeth briodol a chanllawiau statudol;
- yn cael ei reoli mewn modd teg, gan ystyried yr hyn sydd er budd rhanddeiliaid y Gronfa, yn enwedig aelodau'r cynllun a chyflogwyr;
- Sicrhau bod buddion cywir yn cael eu talu, ac incwm yn cael ei gasglu ar yr adeg cywir;
- Nodi gwallau cyn gynted â phosibl;
- Cywiro gordaliadau gyda chydweithrediad yr unigolyn;
- Annog unigolion i gymryd rhan weithredol wrth wirio slipiau cyflog/taliadau am wallau amlwg; a
- Yn osgoi'r Weithdrefn Datrys Anghydfod Mewnol (IDRP), lle bo hynny'n bosibl, trwy reoli'r broses yn effeithiol.

3. Pwrpas y polisi

Mae'r polisi wedi'i gynllunio i roi sicrwydd i randdeiliaid y Gronfa bod:

- pob gordaliad yn cael ei drin mewn modd teg a chyfiawn;
- mae'r Gronfa yn ceisio adennill gordaliadau sydd wedi digwydd ond yn cydnabod y gallai fod rhesymau cyfreithiol a/neu amgylchiadau eraill sy'n golygu efallai na fydd modd adennill gordaliad (yn ymarferol neu'n rhannol); a
- Mae camau ar waith i atal ac ymchwilio i weithgarwch twyllodrus a allai fod yn dwyllodrus gyda chefnogaeth Tîm Twyll Corfforaethol y Cyngor.

4. Dyddiad dod i rym ac adolygiad

Cafodd y polisi gweithredol hwn ei gymeradwyo gyntaf gan y Pwyllgor Pensiynau ar XXXXXXX ac mae'n weithredol o 01/04/2025.

Bydd y polisi hwn yn cael ei adolygu'n flynyddol, ac os oes angen, yn amlach er mwyn sicrhau ei fod yn parhau'n gywir ac yn berthnasol.

5. Cwmpas y polisi

Mae'r polisi'n berthnasol i:

- Pob aelod a chyn-aelod, sydd yn y polisi hwn yn cynnwys aelodau sydd wedi goroesi a chredyd pensiwn Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd wedi derbyn un neu fwy o daliadau gan y Gronfa;
- Ysgutorion ystadau aelodau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd wedi marw;
- Buddiolwyr aelodau Cronfa Bensiwn Gwynedd lle mae'r buddiolwyr hynny wedi derbyn un neu fwy o daliadau o'r Gronfa honno.

6. Rheoli gordaliadau pensiwn ar farwolaeth aelod o'r cynllun

Mae'r rhan fwyaf o ordaliadau'n digwydd pan fydd pensiynwr yn marw cyn diwedd y mis y telir y pensiwn, ond nid yw'r Gronfa Bensiwn yn cael gwybod am y farwolaeth cyn i'r taliad gael ei wneud i gyfrif banc yr aelod ymadawedig.

Mae'r Gronfa yn ymgymryd â nifer o weithdrefnau i nodi marwolaethau cyn i daliadau gael eu gwneud ac atal unrhyw daliadau o'r fath. Mae'r gweithdrefnau hyn yn cynnwys:

- Mae'r Gronfa yn adolygu ei phrosesau yn rheolaidd i leihau'r risg y bydd gordaliadau'n digwydd;
- Defnyddio Sgrinio Marwolaethau Misol ATMOS gan Heywood, sy'n nodi marwolaeth bosibl o fewn y mis neu'r mis canlynol, gan gyfyngu'r cyfnod gordalu;
- Cymryd rhan yn y Fenter Twyll Genedlaethol (NFI), sef ymarfer sy'n cyfateb data electronig o fewn cyrff y sector cyhoeddus a'r sector preifat a rhyngddynt i atal a chanfod twyll;
- Mae system Dywedwch Wrthym Unwaith yn cael ei gwirio'n ddyddiol i nodi marwolaethau unrhyw aelodau o'r gronfa bensiwn;
- Prawf blynyddol o ymarfer bywyd ar gyfer pensiynwyr a dibynyddion tramor drwy Crown Agent Bank;
- Mae'r Gronfa yn ymchwilio i unrhyw slipiau cyflog a ddychwelwyd a thaliadau pensiwn a ddychwelir gan fanciau a chymdeithasau adeiladu i sicrhau lles aelod o'r cynllun ac i ddiogelu taliad arian y Gronfa. Os na cheir cyfeiriad newydd mae'r pensiwn yn cael ei atal hyd nes y bydd y pensiynwr yn cysylltu.

Hyd yn oed gyda'r gwiriadau hyn ar waith, nid yw hysbysiad o farwolaeth pensiynwr o'r cynllun bob amser yn digwydd ar unwaith ac felly nid yw bob amser yn bosibl atal y taliad pensiwn ar ôl pwynt penodol yn y mis.

Os bydd gordaliad pensiwn yn digwydd oherwydd marwolaeth pensiynwr, gall grant marwolaeth fod yn daladwy. Mewn achosion o'r fath, didynnir gordaliad pensiwn o'r grant marwolaeth.

Os bydd gordaliad pensiwn yn digwydd o ganlyniad i farwolaeth aelod o'r cynllun, ac nad oes grant marwolaeth yn daladwy, bydd y Gronfa yn gyffredinol yn ceisio adennill gordaliadau sy'n fwy na £250.00 (gros) mewn gwerth oni bai bod rhesymau cyfreithiol a/neu

amgylchiadau eraill sy'n golygu na fydd y gordaliad yn ymarferol yn gallu cael ei adfer (yn gyfan gwbl neu'n rhannol). Mae gwerth o £250.00 neu lai yn achos marwolaeth aelod o'r cynllun wedi cael ei ystyried gan y Gronfa fel un aneconomaidd i'w ddilyn. Mewn amgylchiadau o'r fath, dull y Gronfa fydd bod y swm a ddileir yn cael ei drin fel atebolrwydd yn erbyn cyn-gyflogwr yr aelod o'r cynllun.

Fodd bynnag:

- Os yw pensiwn dibynyddion yn daladwy, bydd y gordaliad yn cael ei adennill o'r pensiwn dibynyddion hwnnw waeth beth fo'r swm.

Bydd yr holl ohebiaeth ynghylch gordaliad yn cael ei thrin yn sensitif yn y camau cychwynnol oherwydd yr amgylchiadau sy'n ymwneud â sut mae'r gordaliad wedi digwydd.

Bydd anfoneb yn cael ei chodi gan y Gronfa i adennill gordaliad sy'n fwy na £250.00 ar ôl marwolaeth aelod o'r cynllun.

Bydd y trothwy gordaliad yn cael ei addasu bob mis Ebrill i adlewyrchu chwyddiant, yn seiliedig ar y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI) o'r mis Medi blaenorol.

7. Rheoli gordaliadau pensiynau plant sydd heb ddod i ben ar yr adeg briodol

Mae gan blentyn cymwys, fel y'i diffinnir gan Reoliadau CPLIL 2013, hawl i gael pensiwn hyd nes y bydd ei amgylchiadau'n newid ac nad yw bellach yn gymwys i dderbyn pensiwn gan y Gronfa.

Plentyn cymwys yw:

- plentyn naturiol a anwyd cyn, ar neu o fewn 12 mis o farwolaeth aelod
- plentyn mabwysiedig a aned cyn neu ar ddyddiad marwolaeth yr aelod
- llysblentyn neu blentyn a dderbyniwyd gan yr aelod ymadawedig fel aelod o'r teulu a oedd yn ddibynnol ar yr aelod ar ddyddiad y farwolaeth.

Nid yw plentyn sy'n cael ei noddi gan yr aelod drwy elusen gofrestrdedig yn blentyn cymwys.

Mae'n rhaid i blentyn cymwys fod:

- o dan 18 oed, neu
- o dan 23 oed ac mewn addysg llawn amser neu hyfforddiant galwedigaethol, neu
- o dan 23 oed ac yn methu â chymryd rhan mewn cyflogaeth gyflogedig oherwydd nam corfforol neu feddyliol, neu
- dros 23 oed, yn methu â chymryd rhan mewn cyflogaeth gyflogedig oherwydd nam corfforol neu feddyliol parhaol ac roedd y plentyn yn ddibynnol ar yr aelod ar ddyddiad y farwolaeth oherwydd y nam hwnnw. Rhaid i ymarferydd meddygol cofrestrdedig annibynnol roi ei farn ynghylch a yw'r nam yn debygol o fod yn barhaol.

Yn yr achosion hyn, yr unigolyn sy'n derbyn y pensiwn sy'n gyfrifol am hysbysu'r Gronfa o newid mewn amgylchiadau er mwyn sicrhau bod y pensiwn yn dod i ben ar yr adeg briodol, byddai methu â gwneud hynny yn arwain at ordaliad.

Mae adroddiad yn cael ei rhedeg yn flynyddol ar y system gweinyddu pensiynau i adnabod unigolion sy'n derbyn pensiwn plentyn, yna cynhelir ymchwiliadau pellach i sicrhau bod ganddynt hawl o hyd i dderbyn pensiwn.

Os bydd gordaliad pensiwn yn digwydd oherwydd hysbysiad hwyr o newid amgylchiadau, bydd y Gronfa yn gyffredinol yn ceisio adennill gordaliadau sy'n fwy na £250.00 (gros)

mewn gwerth oni bai bod rhesymau cyfreithiol a/neu amgylchiadau eraill sy'n golygu efallai na fydd modd adennill y gordaliad (yn gyfan gwbl neu'n rhannol). Mae gwerth o £250.00 neu lai wedi cael ei ystyried gan y Gronfa fel un aneconomaidd i'w ddilyn. Mewn amgylchiadau o'r fath, dull y Gronfa fydd bod y swm a ddileir yn cael ei drin fel atebolrwydd yn erbyn cyn-gyflogwr yr aelod o'r cynllun.

Bydd anfoneb yn cael ei chodi gan y Gronfa i adennill y gordaliad sy'n fwy na £250.00 o ganlyniad i'r hysbysiad hwyr o'r newid mewn amgylchiadau. Bydd yr anfoneb yn cael ei hanfon at yr unigolyn yr oedd ei gyfrif banc yn cael ei ddefnyddio i dalu'r pensiwn i mewn iddo.

Bydd y trothwy gordaliad yn cael ei addasu bob mis Ebrill i adlewyrchu chwyddiant, yn seiliedig ar y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI) o'r mis Medi blaenorol.

8. Rheoli gordaliadau pensiwn yn dilyn gwybodaeth anghywir a ddarparwyd gan y cyflogwr mewn perthynas ag aelod o'r cynllun

Os bydd gordaliad pensiwn yn digwydd o ganlyniad i wybodaeth anghywir a ddarperir gan gyflogwr yr aelod o'r cynllun ar ôl ymddeol, bydd y Gronfa yn gyffredinol yn ceisio adennill arian sy'n fwy na £250.00 mewn gwerth oni bai bod rhesymau cyfreithiol a/neu amgylchiadau eraill sy'n golygu efallai na fydd modd adennill y gordaliad (yn gyfan gwbl neu'n rhannol). Mae gwerth o £250.00 (gros) neu lai wedi cael ei ystyried gan y Gronfa yn aneconomaidd i'w dilyn oherwydd yr amser gweinyddol dan sylw.

Bydd gordaliadau sy'n fwy na £250.00 mewn gwerth yn cael eu hadennill trwy bensiwn parhaus yr aelod o'r cynllun gan fod hyn yn caniatáu ar gyfer yr addasiad priodol ar gyfer treth. Bydd y pensiwn yn cael ei ostwng i'r lefel gywir ar gyfer y taliad pensiwn misol nesaf sydd ar gael ar ôl cyfnod rhybudd o 6 wythnos. Bydd aelod o'r cynllun yn cael ei hysbysu'n ysgrifenedig o'r camgymeriad a'r camau i'w cymryd.

Lle nad oes pensiwn parhaus i ddiynnu'r swm gordaledig ohono, bydd anfoneb yn cael ei threfnu gan y Gronfa i adennill y gordaliad sy'n fwy na £250.00 mewn gwerth.

Bydd y trothwy gordaliad yn cael ei addasu bob mis Ebrill i adlewyrchu chwyddiant, yn seiliedig ar y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI) o'r mis Medi blaenorol.

9. Rheoli gordaliadau pensiwn o ganlyniad i'r gyfradd pensiwn anghywir a delir gan y Gronfa a gellir dweud bod yr aelod yn rhesymol ymwybodol o'r gordaliad.

Mae nifer o resymau pam y gellid talu pensiwn ar gyfradd uwch anghywir. Mae'r rhesymau mwyaf cyffredin wedi'u nodi yn y tabl isod, ond dylid nodi nad yw hon yn rhestr gynhwysfawr.

Math o ordaliad	Sut mae gordaliad wedi digwydd
Gwall gweinyddu wrth greu cofnod cyflogres.	Cyfradd pensiwn anghywir (gornodwyd) wedi ei fewnbynnu ar y cofnod cyflogres, ond hysbyswyd yr aelod yn ysgrifenedig o'r gyfradd gywir o bensiwn sydd i'w dalu.
Hawl i bensiwn yn dod i ben.	Nid yw'r gronfa wedi cael gwybod nad yw pensiwn plentyn bellach yn daladwy gan nad yw'r plentyn 18 oed neu'n hŷn bellach mewn addysg amser llawn neu hyfforddiant galwedigaethol.
Hawl i gyfradd bresennol y pensiwn yn dod i ben.	Derbyn Gorchymyn Rhannu Pensiwn neu Orchymyn Clustnodi ar ôl y dyddiad

	gweithredu sy'n golygu bod y pensiwn wedi'i ordalu ers y dyddiad gweithredu hwnnw.
Methiant i weithredu newid i'r cofnod cyflogres/gostyngiad mewn pensiwn.	Methu gweithredu'r newid o'r pensiwn dibynyddion tymor byr uwch i'r gyfradd hirdymor is.
Methiant i weithredu newid i'r cofnod cyflogres/gostyngiad mewn pensiwn.	Methu â gweithredu gostyngiad i bensiwn oherwydd Addasiad Yswiriant Gwladol (yn Oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar gyfer yr aelodau hynny a adawodd y CPLIL cyn 1 Ebrill 1998 ac a oedd ag aelodaeth cyn 1 Ebrill 1980).

Os yw aelod o'r cynllun wedi cael gwybod am y gyfradd gywir o bensiwn yn ysgrifenedig a'i fod yn derbyn swm uwch, gellir dweud yn rhesymol y gall yr aelod fod yn ymwybodol ei fod yn cael ei ordalu gan fod aelod y cynllun wedi cael gwybod am y gyfradd gywir yn ysgrifenedig.

Yn gyffredinol, bydd y Gronfa yn ceisio adennill arian sy'n fwy na £250.00 gros mewn gwerth oni bai bod rhesymau cyfreithiol a/neu amgylchiadau eraill sy'n golygu efallai na fydd modd adennill y gordaliad (yn gyfan gwbl neu'n rhannol). Mae gwerth o £250.00 neu lai wedi cael ei ystyried gan y Gronfa fel un aneconomaidd i'w ddilyn oherwydd yr amser gweinyddol dan sylw.

Bydd y swm yn cael ei adennill o bensiwn parhaus yr aelod o'r cynllun gan fod hyn yn caniatáu ar gyfer yr addasiad priodol ar gyfer treth. Bydd y pensiwn hefyd yn cael ei ostwng i'r lefel gywir ar gyfer y taliad pensiwn misol nesaf sydd ar gael ar ôl cyfnod rhybudd o 6 wythnos a bydd yn cael ei hysbysu'n ysgrifenedig o'r gwall a'r camau i'w cymryd.

Lle nad oes pensiwn parhaus i ddiynnu'r swm gordaledig ohono, bydd anfoneb yn cael ei threfnu gan y Gronfa i adennill y gordaliad sy'n fwy na £250.00 mewn gwerth.

Bydd y trothwy gordaliad yn cael ei addasu bob mis Ebrill i adlewyrchu chwyddiant, yn seiliedig ar y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI) o'r mis Medi blaenorol.

10. Rheoli gordaliadau pensiwn yn dilyn cyfradd anghywir o bensiwn sy'n cael ei dalu gan y Gronfa a gellir dweud na all yr aelod fod wedi gwybod am y gordaliad

Mae'r tabl isod yn dangos sut y gall gordaliad o bensiwn aelod ddigwydd heb i'r aelod fod yn ymwybodol. Dylid nodi nad yw'r tabl isod yn rhestr gynhwysfawr.

Math o ordaliad	Sut mae gordaliad wedi digwydd
Camgymeriad gweinyddol ar cyfrifo a hysbysu o hawl i fuddion (yn cynnwys pensiynau dibynyddion)	Cyfradd pensiwn anghywir (gornodwyd) a fewnbynnir ar gofnod cyflogres ac aelod yn cael gwybod yn ysgrifenedig am y gyfradd anghywir o bensiwn sydd i'w dalu.
Lefel anghywir o Isafswm Pensiwn Gwarantiedig (GMP) yn cael ei dalu	Gwybodaeth newydd gan CThEM yn arwain at gyfradd ddiwygiedig o GMP a fydd, oherwydd y gwahanol ffordd y mae codiadau costau byw yn cael eu cymhwyso i GMP ac mae'r gormodedd dros GMP, yn golygu, yn gyffredinol, y dylid bod wedi talu lefel is o gynnydd mewn pensiynau.

Yn yr amgylchiadau hyn, bydd y Gronfa yn gyffredinol yn ceisio adennill arian sy'n fwy na £250.00 gros mewn gwerth oni bai bod rhesymau cyfreithiol a/neu amgylchiadau eraill sy'n golygu efallai na fydd modd adennill y gordaliad (yn gyfan gwbl neu'n rhannol). Mae gwerth o £250.00 neu lai wedi cael ei ystyried gan y Gronfa fel un aneconomaidd i'w ddilyn oherwydd yr amser gweinyddol dan sylw.

Bydd y swm yn cael ei adennill o bensiwn parhaus yr aelod o'r cynllun gan fod hyn yn caniatáu ar gyfer yr addasiad priodol ar gyfer treth. Bydd y pensiwn hefyd yn cael ei leihau i'r lefel gywir.

Lle nad oes pensiwn parhaus i ddiynnu'r swm gordaiedig ohono, bydd anfoneb yn cael ei threfnu gan y Gronfa i adennill y gordaliad sy'n fwy na £250.00 mewn gwerth.

Bydd y trothwy gordaliad yn cael ei addasu bob mis Ebrill i adlewyrchu chwyddiant, yn seiliedig ar y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI) o'r mis Medi blaenorol.

11. Disgresiwn i ddileu gordaliadau

Ar gyfer pob senario a grybwyllir uchod, gall y Gronfa arfer disgresiwn oherwydd rhesymau cyfreithiol a/neu amgylchiadau eithriadol i sicrhau na chaiff unrhyw unigolyn ei drin yn annheg. Os byddai mynd ar drywydd adennill gordaliad yn achosi tralod sylweddol neu os oes rhesymau cyfreithiol yn atal yr adferiad (yn gyfan gwbl neu'n rhannol), bydd y ffactorau hyn yn cael eu hystyried, ynghyd â chost-ffeithiolrwydd adferiad. Bydd pob cais i ddileu gordaliad yn cael ei ymchwilio fesul achos, gyda'r penderfyniad terfynol yn cael ei wneud gan y swyddog priodol a restrir yn adran 16, yn dibynnu ar y swm a allai gael ei ddileu.

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd ddisgresiwn i ddileu unrhyw swm o dan £250.00 yn unol â therfynau taliadau awdurdodedig Cyllid a Thollau EM a dadansoddiad o gost-ffeithiolrwydd dilyn yr hawliad a gynhaliwyd gan y Gronfa.

Bydd y trothwy gordaliad yn cael ei addasu bob mis Ebrill i adlewyrchu chwyddiant, yn seiliedig ar y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI) o'r mis Medi blaenorol.

12. Adferiad

Mae Deddf Cyfyngiadau 1980 yn datgan "*na ddylid dwyn gweithred sy'n seiliedig ar gontract syml ar ôl dod i ben chwe blynedd o'r dyddiad y casglwyd achos y gweithredu*". Fodd bynnag, mae adran 32(1) o'r Ddeddf i bob pwrpas yn 'gohirio' y dyddiad erbyn pryd y caiff awdurdod gweinyddu wneud hawliad i adennill arian mewn rhai amgylchiadau. Mae'n nodi "*ni fydd y cyfnod cyfyngu yn dechrau rhedeg nes bod y plaintiff wedi darganfod y twyll, y cuddio neu'r camgymeriad (yn ôl y digwydd) neu gallai gyda diwydrwydd rhesymol ei ddarganfod*". Ystyrir effaith bosibl adran 32(1) mewn perthynas ag unrhyw ordaliad a'i adferiad fesul achos.

Felly, yn gyffredinol, bydd y Gronfa yn ceisio adennill gordaliadau **sydd wedi'u darganfod o fewn y 6 blynedd diwethaf** gyda'r gohiriad perthnasol yn unol â'r Ddeddf Cyfyngiadau oni bai bod rhesymau cyfreithiol a/neu amgylchiadau eraill sy'n golygu efallai na fydd modd adennill y gordaliad (yn gyfan gwbl neu'n rhannol).

Dylid cofio, lle mae'r Gronfa yn ceisio adennill gordaliadau, y gellir codi dadleuon ynghylch pam na ddylid adennill y gordaliad (yn gyfan gwbl neu'n rhannol). Bydd angen ystyried y rhain fesul achos ac, os ydynt yn llwyddiannus, gallant effeithio ar allu'r Gronfa i adennill y gordaliad (yn gyfan gwbl neu'n rhannol).

13. Amser i adennill gordaliad

Bydd y Gronfa yn caniatáu i ordaliad pensiwn gael ei adennill dros yr un faint o amser ag y digwyddodd y gordaliad. Er enghraifft, pe bai gordaliadau yn cael eu gwneud am gyfnod o 3 mis, y cyfnod adfer i ad-dalu'r gordaliad fydd 3 mis. Os bydd dadleuon rhesymol yn cael eu datblygu y dylid ymestyn y cyfnod adfer, gall y Gronfa yn ôl ei disgresiwn ganiatáu estyniad yn seiliedig ar amgylchiadau'r unigolyn; Yn gyffredinol, ni fyddai estyniad o'r fath yn fwy na 50% pellach o'r cyfnod y digwyddodd y gordaliad gyda lle i'r cyfnod hwn gael ei ymestyn yn seiliedig ar amgylchiadau aelod o'r cynllun.

14. Hawliadau o anallu i ad-dalu gordaliadau

Mewn achosion lle honnir na ellir ad-dalu gordaliad, bydd tîm Rheoli Credyd y Cyngor ar ran y Gronfa yn dechrau trafodaethau gydag aelod y cynllun/perthynas agosaf a bydd dadansoddiad o gost-efeithiolrwydd dilyn y gordaliad yn cael ei wneud fesul achos. Ar gyfer gordaliadau mawr, lle bo'n briodol, bydd y Gronfa yn gofyn am gyngor cyfreithiol yn unol ag arferion adennill dyledion y Cyngor ei hun. Bydd y dull hwn yn lleihau nifer y ceisiadau a'r atgyfeiriadau Gweithdrefnau Datrys Anghydfod Mewnol i'r Ombwdsmon Pensiynau. Ar gyfer unrhyw achosion sy'n cyrraedd yr Ombwdsmon Pensiynau, byddai Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi dangos ymgysylltiad a negodi gyda'r achwynydd.

15. Monitro ad-daliadau

Mewn achosion lle nad yw'r gwaith adfer yn cael ei wneud drwy'r gyflogres ac anfoneb wedi ei chodi, adran Incwm Cyngor Gwynedd sy'n gyfrifol am fynd ar drywydd y taliad. Os rhoddir nodyn atgoffa terfynol, hysbysir swyddogion a gwneir penderfyniad gan y Pennaeth Cyllid ynghylch a ddylid cymryd camau cyfreithiol, gan ystyried y swm a'r amgylchiadau yn erbyn potensial camau cyfreithiol.

Os bernir bod angen cymryd camau cyfreithiol, bydd Datganiad o Wirionedd a thystiolaeth angenrheidiol o sut digwyddodd y ddyled yn cael eu paratoi gan y Gronfa Bensiwn i'w hadolygu gan y Gwasanaethau Cyfreithiol.

16. Awdurdod i ddileu gordaliadau

Yn unol â Chynllun Dirprwyo'r Cyngor ac awdurdod dirprwyedig 'Cronfa Bensiwn' yr Awdurdod Gweinyddu mewn perthynas â materion gweithredol, bydd y Gronfa yn cymhwyso'r lefelau awdurdod canlynol wrth ddileu gordaliadau:

Cyfanswm gwerth gordaliad	Authority to write off overpayment
Dim mwy na £250.00 (gros) ar farwolaeth pensiynwr neu unrhyw fath arall o ordaliad	Dileu yn awtomatig
Hyd at ddim mwy na £5,000.00 (gros)	Pennaeth Cyllid
£5,001.00+ (gros)	Pwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd

Bydd y trothwy gordaliad yn cael ei addasu bob mis Ebrill i adlewyrchu chwyddiant, yn seiliedig ar y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI) o'r mis Medi blaenorol.

17. Adrodd i Gyllid a Thollau EM ac effeithiau ar y Gronfa ac ar yr unigolyn

Mae'n ofynnol i awdurdodau gweinyddol gywiro unrhyw gamgymeriad y maent yn ei ddarganfod o fewn cyfnod rhesymol o amser. Byddai gwneud fel arall yn gwneud taliadau

heb eu hawdurdodi o dan Adran 14 o Reoliadau Cynllun Pensiwn Cofrestredig (Taliadau Awdurdodedig) 2009. Mae gan Gyllid a Thollau EM arweiniad clir o ran amseru, mewn cymaint fel "*Pan fydd cynllun yn darganfod gordaliad mae'n dod yn anawdurdodedig ar unwaith ac yn destun tâl treth heb awdurdod*".

Mae rheoliad 13 yn dweud y bydd taliad a wneir mewn camgymeriad yn daliad anawdurdodedig os:

- Bwriadwyd talu'n wirioneddol i gynrychioli'r pensiwn sy'n daladwy i'r person;
- Roedd yr awdurdod gweinyddu yn credu bod gan y derbynydd hawl i'r taliad a;
- Roedd yr awdurdod gweinyddu yn credu bod gan y derbynydd hawl i swm y pensiwn a dalwyd mewn camgymeriad.

Yn ogystal â'r uchod, mae eithriad pellach lle mae'r gordaliad yn 'gamgymeriad dilys' ac mae'r gordaliad cyfanredol (a dalwyd ar ôl 5 Ebrill 2006) yn llai na £250.00. Mewn amgylchiadau o'r fath, os na chaiff y gordaliad ei adfer, mae'n parhau i fod yn daliad heb awdurdod ond nid oes rhaid rhoi gwybod i Gyllid a Thollau EM ac ni fydd Cyllid a Thollau EM yn ceisio casglu taliadau treth arno.

Mae Deddf Cyllid 2004 hefyd yn nodi rhestr o'r taliadau y mae cynllun pensiwn cofrestredig wedi'i awdurdodi i'w wneud i aelodau. Bydd taliadau nad ydynt yn dod o fewn y rhestr yn dod yn daliadau heb awdurdod a gallent arwain at hyd at dri gost treth:

- 1) tâl taliadau awdurdodedig i dderbyniwr y taliad;
- 2) gordal taliadau heb awdurdod i'r derbynydd hwnnw; a
- 3) Tâl cosb cynllun ar y cynllun.

Bydd taliadau a wneir yn y cyfnod rhwng hysbysu'r aelod o ordaliad a'r pwynt y gwneir y cywiriad i'r lefel gywir o bensiwn yn cael ei ystyried o dan y ddeddfwriaeth uchod fel taliad anawdurdodedig. Os yw cyfanswm y pensiwn a dalwyd ar y gyfradd anghywir o'r pwynt hysbysu hyd ddyddiad y gostyngiad i'r gyfradd gywir yn fwy na £250.00 (gros) byddai'n destun taliadau treth 1) a 3) ac o bosibl 2 fel y nodir uchod.

18. Ataliad

Mae gan y Gronfa brosesau ar waith er mwyn lleihau'r risg y bydd gordaliadau'n digwydd.

Cynhelir y Fenter Twyll Genedlaethol bob dwy flynedd; mae'n cymharu ffeiliau pensiynwyr â chronfa ddata'r Adran Gwaith a Phensiynau yr ymadawedig ac yn amlygu achosion ar gyfer ymchwiliad. Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cymryd rhan weithredol yn y fenter hon.

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cymryd rhan mewn gwiriadau bodolaeth bywyd dramor i sicrhau mai pensiynau cyfreithlon yn unig sy'n cael eu talu ac i leihau'r tebygolrwydd o weithgarwch twyllodrus.

Mae gwiriadau sgrinio marwolaethau yn cael eu cynnal bob mis trwy Atmos.

Derbynnir hysbysiadau misol gan wasanaeth 'Dywedwch Wrthym Unwaith' y DWP, gwasanaeth sy'n caniatáu i unigolion roi gwybod i nifer o adrannau cyhoeddus yn hawdd bod rhywun wedi marw.

Caiff adroddiad ei gynnal o bryd i'w gilydd ar y system gweinyddu pensiynau i adnabod unigolion sy'n derbyn pensiwn plentyn, yna cynhelir ymchwiliadau pellach ar gyfer plant y nodir eu bod dros 18 oed i sicrhau bod ganddynt hawl o hyd i gael pensiwn.

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnwys nodiadau atgoffa yn ei gohebiaeth bod yn rhaid cynghori'r Gronfa am newidiadau mewn amgylchiadau neu farwolaeth aelod o'r cynllun. Mae'r Gronfa hefyd yn ymchwilio i unrhyw slipiau cyflog a ddychwelwyd gan bensiynwyr a thaliadau pensiwn a ddychwelir gan fanciau a chymdeithasau adeiladu i sicrhau lles aelod o'r cynllun ac i ddiogelu taliad arian y Gronfa.

Mae gan swyddogion y Gronfa system gadarn ar waith ar gyfer nodi newidiadau i'r gyflogres y mae angen eu prosesu am fis cyflogres penodol. Mae'r broses yn cynnwys terfynau amser cyflogres ac yn sicrhau bod newidiadau'n cael eu gwneud mewn modd cywir ac amserol. Byddai hyn mewn amgylchiadau fel newid o bensiwn dibynnydd tymor byr i bensiwn tymor hir.

Cysylltiadau

Dylid cyfeirio unrhyw gwestiynau, ymholiadau neu sylwadau ar y ddogfen hon at:

Y Rheolwr Pensiynau
Cronfa Bensiwn Gwynedd
Stryd y Jêl
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Ffôn: 01286 679982

E-bost: pens@gwynedd.llyw.cymru

Gwefan: www.cronfabensiwnngwynedd.cymru

Cronfa Bensiwn **GWYNEDD** Pension Fund

Datganiadau Polisi Gweinyddol

Teitl: Polisi Iaith Gyfathrebu

1. Diben:

Pwrpas y polisi hwn yw sicrhau bod yr holl gyfathrebiadau o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn cael eu darparu yn iaith ddewisol ein haelodau, gan hyrwyddo cynwysoldeb a hygyrchedd.

2. Cwmpas y polisi:

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i holl aelodau Cronfa Bensiwn Gwynedd.

3. Datganiad Polisi:

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi ymrwymo i sicrhau bod yr holl gyfathrebiadau o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn cael eu darparu yn iaith ddewisol ein haelodau, gan hyrwyddo cynwysoldeb a hygyrchedd. Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r gweithdrefnau y bydd y Gronfa yn eu cymryd mewn perthynas â dewis iaith aelodau.

4. Manylion y Polisi:

Dyma'r polisi y mae'r Gronfa yn ei ddilyn:

4.1 Iaith ddiodyn:

- Nod Cronfa Bensiwn Gwynedd yw gohebu ag aelodau yn eu dewis iaith lle bynnag y bo modd. Anogir aelodau i hysbysu'r Gronfa o'u dewis iaith i hwyluso hyn.
- Os nad yw dewis iaith aelod yn hysbys, bydd yr holl ddogfennau a chyfathrebiadau yn cael eu hanfon yn Gymraeg yn unol â pholisi Cyngor Gwynedd.

4.2 Gofyn am Gopïau Saesneg:

- Mae croeso i aelodau sydd wedi derbyn gohebiaeth yn Gymraeg gysylltu â'r Gronfa i dderbyn copi Saesneg. Bydd y Gronfa yn anfon y copi Saesneg yn ddi-oed.

4.3 Diweddarau Dewis Iaith:

- Gall aelodau ddiweddarau eu dewis iaith ar unrhyw adeg trwy'r dulliau canlynol:
 - **Pecyn cychwynnol:** Gall pob aelod ddewis iaith wrth lenwi'r ffurflen gychwynnol a anfonir allan fel rhan o'r pecyn cychwynnol ar ôl ymuno â'r cynllun.
 - **Ar-lein:** Trwy fewngofnodi i'w cyfrif Fy Mhensiwn Ar-lein a diweddarau eu gosodiadau dewis iaith.
 - **Cyswllt Uniongyrchol:** Drwy gysylltu â Chronfa Bensiwn Gwynedd yn uniongyrchol dros y ffôn neu e-bost i ofyn am newid yn eu dewis iaith.

4.4 Fformatau Hygyrch:

- Mae cyfathrebiadau ar gael mewn fformatau hygyrch, gan gynnwys braille, print bras, a sain, ar gais i sicrhau bod pob aelod yn gallu cyrchu'r wybodaeth sydd ei hangen arnynt.
- Gellir gwneud ceisiadau am fformatau hygyrch trwy gysylltu â'r gronfa a byddant yn cael eu cyflawni'n brydlon.

5. Adolygu ac diwygio

Bydd y polisi hwn yn cael ei adolygu'n flynyddol i sicrhau ei fod yn parhau i ddiwallu anghenion ein haelodau ac yn cydymffurfio ag unrhyw newidiadau mewn rheoliadau neu bolisiau sefydliadol perthnasol.

6. Manylion Cyswllt:

Gall aelodau gysylltu â'r Gronfa ar unrhyw adeg i gael cymorth gyda'r polisi hwn.

- **Ffôn** 01286 679982
- **E-bost:** pens@gwynedd.llyw.cymru
- **Gwefan:** www.cronfabensiwnwynedd.llyw.cymru

Cymeradwywyd gan: [Enw] Cronfa Bensiwn Gwynedd

Dyddiad:

Cronfa Bensiwn **GWYNEDD** Pension Fund

Datganiadau Polisi Gweinyddol

Teitl: Polisi Dosbarthu Dogfennau Cronfa Bensiwn Gwynedd

1. Pwrpas

Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r gweithdrefnau ar gyfer dosbarthu dogfennau i aelodau Cronfa Bensiwn Gwynedd, gan sicrhau cyfathrebu effeithlon a diogel wrth hyrwyddo cynaliadwyedd amgylcheddol.

2. Cwmpas y polisi

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i holl aelodau Cronfa Bensiwn Gwynedd.

3. Datganiad Polisi

Nod Cronfa Bensiwn Gwynedd yw defnyddio dulliau cyfathrebu digidol i wella effeithlonrwydd, lleihau effaith amgylcheddol, a darparu gwybodaeth amserol i aelodau. Mae'r polisi hwn yn nodi'r amodau y bydd dogfennau'n cael eu postio i gyfrifon Fy Mhensiwn Ar-lein yr aelod neu eu hanfon drwy'r post.

4. Canllawiau Dosbarthu Dogfennau

- **Dosbarthiad Digidol:** Bydd unrhyw ddogfennau nad oes angen ymateb arnynt yn cael eu lanlwytho i gyfrif Fy Mhensiwn Ar-lein yr aelod os yw'r aelod wedi mewngofnodi i'r safle o fewn y chwe mis diwethaf. Bydd e-bost yn cael ei anfon at yr aelod pryd bynnag y bydd dogfen newydd ar gael i'w gweld.
- **Dosbarthiad trwy'r post:** Os yw dogfen yn gofyn am lenwi ffurflen a'i dychwelyd, neu os nad yw aelod wedi mewngofnodi i'w gyfrif Fy Mhensiwn Ar-lein yn ystod y 6 mis diwethaf, anfonir copi caled o'r llythyr at yr aelod drwy'r post.

Bydd yr holl bost a anfonir allan gan y Gronfa Bensiwn yn cael ei anfon trwy bost ail ddosbarth.

5. Datblygiadau yn y Dyfodol

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi ymrwymo i ddatblygu ffurflenni ar-lein er mwyn gallu uwchlwytho mwy o ddogfennau ar-lein. Nod y fenter hon yw lleihau ein hól troed carbon a sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei dosbarthu'n gyflymach i aelodau.

6. Cyfrifoldebau Aelodau

- **Mynediad Cyfrif Ar-lein:** Anogir aelodau i fewngofnodi i'w cyfrif Fy Mhensiwn Ar-lein yn rheolaidd er mwyn cael gwybod a chael mynediad at ddogfennau pwysig.
- **Manylion cyswllt:** Dylai aelodau sicrhau bod eu manylion cyswllt yn gyfredol i dderbyn hysbysiadau amserol am bostiadau dogfennau.

7. Gweithredu ac Adolygu

Bydd y polisi hwn yn cael ei adolygu'n flynyddol i sicrhau ei fod yn parhau i fod yn berthnasol ac yn effeithiol. Bydd unrhyw newidiadau i'r polisi yn cael eu cyfleu i'r aelodau mewn modd amserol.

8. Manylion Cyswllt

Gall aelodau gysylltu â'r Gronfa ar unrhyw adeg i gael cymorth gyda'r polisi hwn.

- **Ffôn** 01286 679982
- **E-bost:** pens@gwynedd.llyw.cymru
- **Gwefan:** www.cronfabensiwngwynedd.llyw.cuymru

Cymeradwywyd gan: [Enw] Cronfa Bensiwn Gwynedd

Dyddiad:

Cronfa Bensiwn **GWYNEDD** Pension Fund

Datganiadau Polisi Gweinyddol

Teitl: Polisi Cyhoeddi Slip Cyflog y Gronfa Bensiwn

1. Diben:

Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r rheoliadau a'r gweithdrefnau ar gyfer rhoi slipiau cyflog i bensiynwyr y Gronfa Bensiwn. Ei nod yw sicrhau dosbarthiad amserol a chywir o slipiau cyflog wrth drosglwyddo i ddanfôn y slipiau'n electronig.

2. Cwmpas y polisi:

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i bensiynwyr a dibynyddion y gronfa bensiwn sy'n derbyn pensiwn misol gan y Gronfa Bensiwn.

3. Datganiad Polisi:

Bydd pob pensiynwr newydd sy'n ymddeol o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn derbyn eu slipiau cyflog yn electronig drwy borth Fy Mhensiwn Ar-lein. Mae'r fenter hon yn rhan o ymdrechion parhaus y gronfa i wella effeithlonrwydd a chynaliadwyedd.

Ar gyfer pensiynwyr sydd eisoes wedi ymddeol, bydd slipiau cyflog papur yn parhau i gael eu cyhoeddi os oes gwahaniaeth o £10 neu fwy o'i gymharu â'r mis blaenorol. Fodd bynnag, mae'r gronfa'n annog yn gryf i bob aelod presennol drosglwyddo i slipiau cyflog electronig i elwa o fynediad cyflymach i'w slipiau ac i leihau'r effaith amgylcheddol o anfon slipiau papur yn y post.

4. Cefndir

Yn y DU, nid oes gofyniad cyfreithiol penodol i roi slipiau cyflog i bensiynwyr. Mae Deddf Hawliau Cyflogaeth 1996 yn gorchymyn bod yn rhaid i gyflogwyr ddarparu slipiau cyflog wedi'u heitemeiddio i weithwyr a gweithwyr, ond nid yw'r gofyniad hwn yn ymestyn i bensiynwyr.

Ond mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi dewis rhoi slipiau cyflog i bensiynwyr fel rhan o'i pholisïau mewnol er mwyn sicrhau tryloywder ac eglurder ynghylch taliadau pensiwn.

Yr unig ofyniad cyfreithiol yw darparu P60 i bensiynwyr sy'n derbyn taliadau gan ddarparwr pensiwn. Mae'r ffurflen P60 yn crynhoi cyfanswm y taliadau pensiwn a'r didyniadau treth ar gyfer y flwyddyn dreth a rhaid ei chyhoeddi erbyn 31 Mai bob blwyddyn.

5. Gweithdrefnau:

Y gweithdrefnau i'w dilyn yw:

5.1 Slipiau Talu Electronig ar gyfer aelodau newydd sy'n ymddeol

- Yn effeithiol ar unwaith, bydd yr holl slipiau cyflog i bensiynwyr newydd yn cael eu cyhoeddi'n electronig.
- Bydd slipiau cyflog yn cael eu lanlwytho'n fisol i'r adran 'Dogfennau' o borth 'Fy Mhensiwn Ar-lein' y Gronfa, gyda hysbysiad e-bost yn cael ei anfon at yr aelod.
- Mae pensiynwyr yn gyfrifol am sicrhau bod eu gwybodaeth gyswllt yn gyfredol.
- Gall aelodau optio allan o dderbyn slipiau cyflog electronig trwy ysgrifennu at y Gronfa Bensiwn i ofyn am gael slipiau cyflog drwy'r post.

5.2 Slipiau cyflog ar gyfer Aelodau Hanesyddol

- Bydd aelodau a dderbyniodd slipiau cyflog papur hanesyddol yn parhau i'w derbyn dim ond os oes gwahaniaeth cyflog net o £10 neu fwy o'i gymharu â'r mis blaenorol.
- Os na fydd unrhyw newid sylweddol (llai na £10), ni fydd slip cyflog papur yn cael ei gyhoeddi.
- Anogir aelodau hanesyddol i drosglwyddo i slipiau cyflog electronig ar gyfer gwasanaeth cyflymach a mwy effeithlon.

5.3 Hysbysiad o Newidiadau

- Bydd pensiynwyr yn cael gwybod am unrhyw newidiadau i'w slipiau cyflog drwy e-bost.
- Bydd y Gronfa Bensiwn yn rhoi cymorth i bensiynwyr sydd angen cymorth i gael mynediad i slipiau cyflog electronig.

5.4 Diogelwch Data

- Mae'r Gronfa Bensiwn wedi ymrwymo i ddiogelu gwybodaeth bersonol ei phensiynwyr.
- Mae slipiau cyflog electronig yn cael eu lanlwytho i sianel ddiogel i sicrhau cyfrinachedd a diogelu data.

6. Adolygu ac diwygio:

Mae'r polisi hwn yn effeithiol ar unwaith ac mae'n berthnasol i bob pensiynwr a dibynnydd yn y dyfodol.

Bydd y polisi hwn yn cael ei adolygu'n flynyddol a'i ddiwygio yn ôl yr angen i sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion rheoleiddio ac i wella'r ffordd y darperir gwasanaethau.

7. Manylion Cyswilt:

Gall aelodau gysylltu â'r Gronfa ar unrhyw adeg i gael cymorth gyda'r polisi hwn.

- **Ffôn** 01286 679982
- **E-bost:** pens@gwynedd.llyw.cymru
- **Gwefan:** www.cronfabensiwnngwynedd.llyw.cymru

Cymeradwywyd gan: [Enw] Cronfa Bensiwn Gwynedd

Dyddiad:

Cronfa Bensiwn **GWYNEDD** Pension Fund

Datganiadau Polisi Gweinyddol

Teitl: Polisi talu buddion pensiwn a lwmp swm i aelodau

1. Diben:

Mae'r polisi hwn yn nodi'r canllawiau bydd y gronfa pensiwn yn eu dilyn er mwyn sicrhau bod y buddion pensiwn yn cael eu talu i'r cyfrif banc cywir.

2. Cwmpas y polisi:

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i aelodau'r gronfa pensiwn lle mae pensiwn a/neu lwmp swm ymddeol yn ddyledus.

3. Datganiad Polisi:

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi ymrwymo i sicrhau bod buddion pensiwn a lwmp swm ymddeol yn cael eu talu yn ddiogel ac yn gywir i'w haelodau. Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r gweithdrefnau ar gyfer talu'r arian hwn i gyfrifon banc.

4. Gweithdrefnau:

Ar ôl ymddeol, dyma'r drefn i'w dilyn:

4.1 Telir i gyfrifon yn enw'r aelodau yn unig:

- Bydd gofyn i'r aelod gwblhau ffurflen ymddeol. Bydd y ffurflen hon yn gofyn i aelodau gadarnhau manylion eu cyfrif banc.
- Bydd buddion pensiwn a lwmp swm ymddeol ond yn cael eu talu i gyfrifon banc lle mai'r aelod yw deiliad y cyfrif a enwir.
- Bydd taliadau ond yn cael eu gwneud mewn i gyfrifon a ddelir yn enw'r aelod. Gwneir eithriadau os yw'r cyfrif yn cael ei ddal gan unigolyn sydd â Phwer Atwrnai dilys ar gyfer yr aelod, waeth beth fo'u perthynas.

4.2 Gwirio Cyfrif Banc:

- Bydd gwiriad cyfrif banc yn cael ei gynnal bob tro y gwneir taliad.
- Mae'r broses wirio hon yn sicrhau bod manylion y cyfrif a ddarperir yn cyd-fynd â gwybodaeth ar gofnod yr aelod.

5. Cyfrifoldebau:

5.1 Cyfrifoldebau Aelodau:

- Rhaid i aelodau ddarparu manylion cyfrif banc cywir a chyfredol i Gronfa Bensiwn Gwynedd.
- Rhaid cyfleu unrhyw newidiadau i wybodaeth cyfrif banc yn brydlon er mwyn osgoi oedi talu.

5.2 Cyfrifoldebau'r Gronfa:

- Bydd Cronfa Bensiwn Gwynedd yn sicrhau bod yr holl wiriadau gwirio cyfrifon banc yn cael eu cynnal yn effeithlon ac yn ddiogel.
- Bydd y gronfa'n cynnal cyfrinachedd a diogelwch gwybodaeth cyfrif banc aelodau.

6. Cydymffurfio a Monitro:

- Bydd archwiliadau rheolaidd yn cael eu cynnal i sicrhau cydymffurfiaeth â'r polisi hwn.
- Bydd unrhyw anghysondebau neu faterion a nodwyd yn ystod y broses ddilysu yn cael sylw yn brydlon.

7. Adolygu ac diwygio:

Mae'r polisi hwn yn effeithiol ar unwaith ac mae'n berthnasol i bob taliad pensiwn a lwmp swm yn awr ac yn y dyfodol.

Bydd y polisi hwn yn cael ei adolygu'n flynyddol i sicrhau ei effeithiolrwydd a'i gydymffurfiaeth â'r rheoliadau perthnasol.

8. Manylion Cyswllt:

Gall aelodau gysylltu â'r Gronfa ar unrhyw adeg i gael cymorth gyda'r polisi hwn.

- **Ffôn** 01286 679982
- **E-bost:** pens@gwynedd.llyw.cymru
- **Gwefan:** www.cronfabensiwngwynedd.llyw.cymru

Cymeradwywyd gan: [Enw] Cronfa Bensiwn Gwynedd

Dyddiad: